

Comiesięczne zestawienie informacji o oszczędnościach

Marzec 2020

Analitik prowadzący:
Michał Kolasa
michal.kolasa@pfr.pl

Biuro Analiz PFR S.A.:
pawel.dobrowolski@pfr.pl
andrzej.kochman@pfr.pl
michal.kolasa@pfr.pl

Kliknij w odnośnik, aby przejść do wybranych treści:

[1. Aktywa finansowe gospodarstw domowych ogółem, wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów, Polska na tle Unii Europejskiej – str. 4-42](#)

[2. Analiza zagregowanych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych – str. 43-48](#)

[3. Oszczędności emerytalne, porównanie Polski na tle międzynarodowym, partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD – str. 49-62](#)

[4. Analiza oszczędności – str. 62-66](#)

Masz pytanie, sugestię lub chciałbyś zobaczyć jakiś inny zestaw statystyk? Napisz na michal.kolasa@pfr.pl

Spis treści

Aktywa finansowe
gospodarstw domowych

Zagregowane składniki
aktywów gosp. domowych

Oszczędności emerytalne

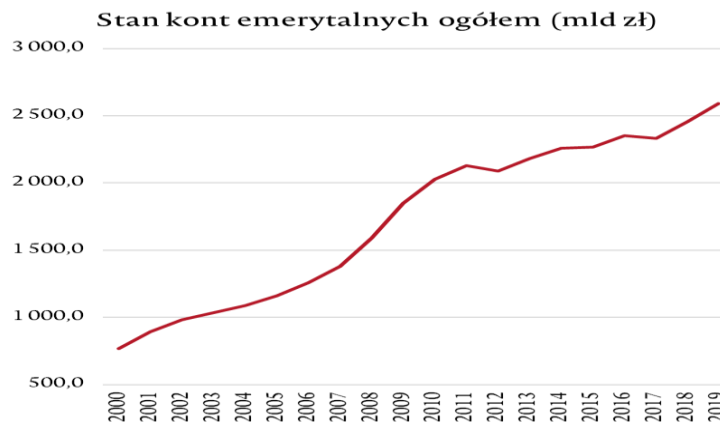
Analiza oszczędności

Najciekawsze w tym wydaniu – kliknij w odnośnik, aby przejść do wybranych treści

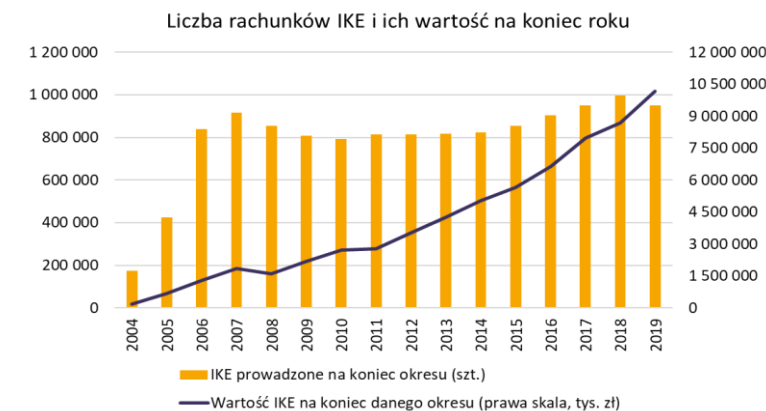
Kliknij w odnośnik, aby przejść do wybranych treści:

Wartość aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych wyniosła na koniec lutego 2020 r. 135.869,4 mln PLN. Była to wartość o 10% mniejsza niż w styczniu 2020 r. i 16,3% mniejsza niż w lutym 2019 r.

Na koniec 2019 r. stan kont emerytalnych (I filar) ogółem wzrósł o 5,4% i wyniósł 2.590,1 mld PLN. Stan subkont ogółem wzrósł o 15,0% i ukształtował się na poziomie 462,5 mld PLN.

Na koniec 2019 r. liczba IKE wyniosła 950.767 sztuk i była o 4,5% niższa niż rok wcześniej. Mimo tego wartość aktywów zgromadzonych w IKE ukształtowała się na poziomie 10.167.365 tys. zł, o 17,0% więcej niż w 2018 r.

Masz pytanie, sugestię lub chciałbyś zobaczyć jakiś inny zestaw statystyk? Napisz na michal.kolasa@pfr.pl

Spis treści

Aktywa finansowe gospodarstw domowych

Zagregowane składniki aktywów gosp. domowych

Oszczędności emerytalne

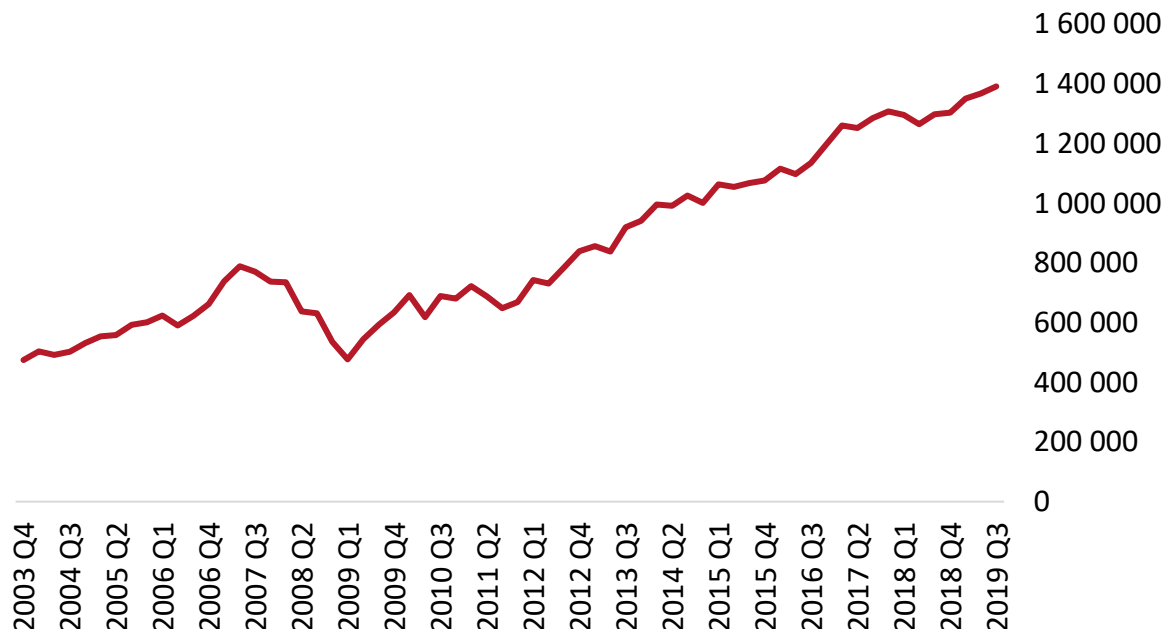
Analiza oszczędności

Wartość aktywów finansowych netto gospodarstw domowych

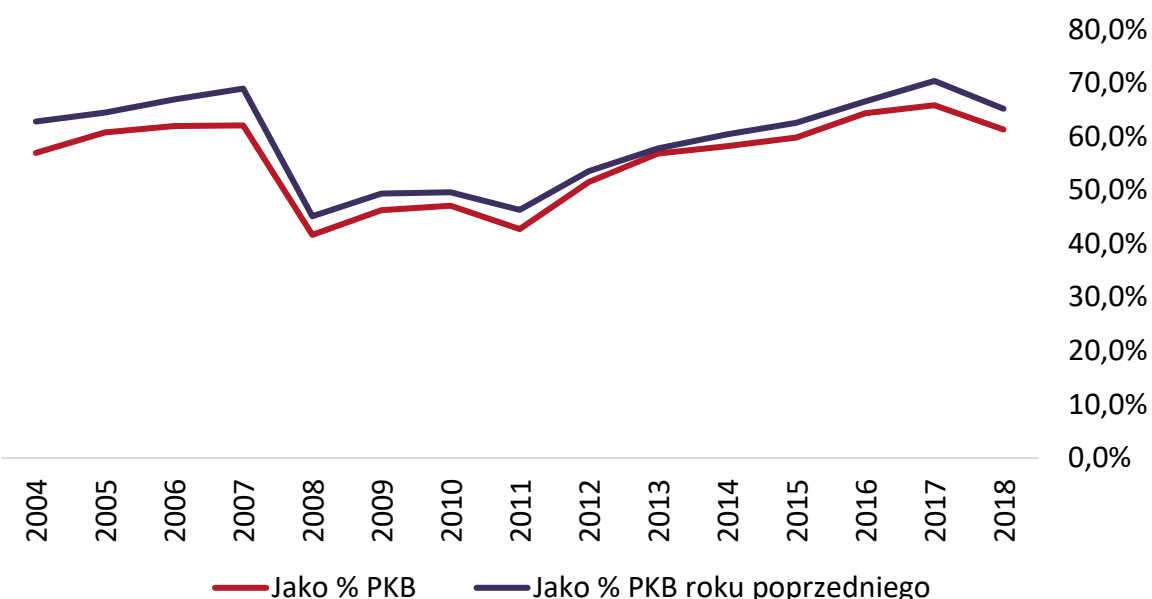
Wartość aktywów finansowych netto gospodarstw domowych (aktywa pomniejszone o zobowiązania) wyniosła na koniec 2018 r. 1.303.354 mln PLN, co było kwotą o 0,3% niższą niż w roku 2017. Był to pierwszy spadek od 2011 roku, spowodowany przez dynamiczny wzrost zadłużenia w pozycji długoterminowe kredyty i pożyczki. Wartość finansowa gospodarstw domowych wyrażona jako procent PKB ukształtowała się na poziomie 61,3%, w porównaniu do 65,8% rok wcześniej.

Najbardziej aktualne dane NBP, za III kwartał 2019 r., mówią o wzroście aktywów względem poprzedniego kwartału o 1,7%, do 1.391.123 mln PLN. W porównaniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego poziom aktywów wzrósł o 7,1%.

Aktywa finansowe netto gospodarstw domowych

Aktywa finansowe netto gospodarstw domowych jako % PKB w danym roku i PKB roku poprzedniego

Aktywa finansowe – aktywa zgromadzone przez gospodarstwa domowe w postaci gotówki, depozytów oszczędnościowych, polis ubezpieczeniowych, dobrowolnych programów emerytalnych, udziałów w funduszach inwestycyjnych, akcji i obligacji i innych aktywów finansowych oraz należności z tytułu pożyczek udzielonych osobom prywatnym.

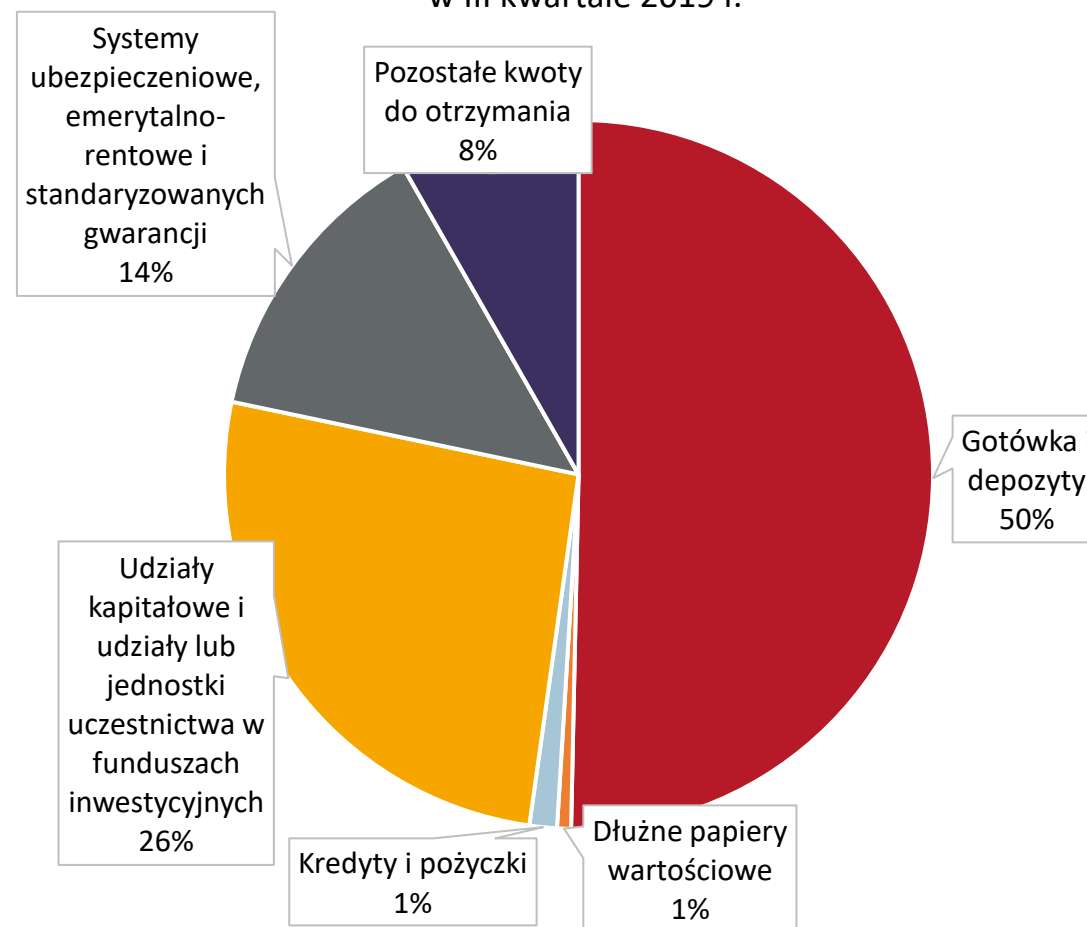

Największą pozycją w aktywach finansowych gospodarstw domowych jest gotówka i depozyty, która odpowiadała za ponad 50% aktywów.

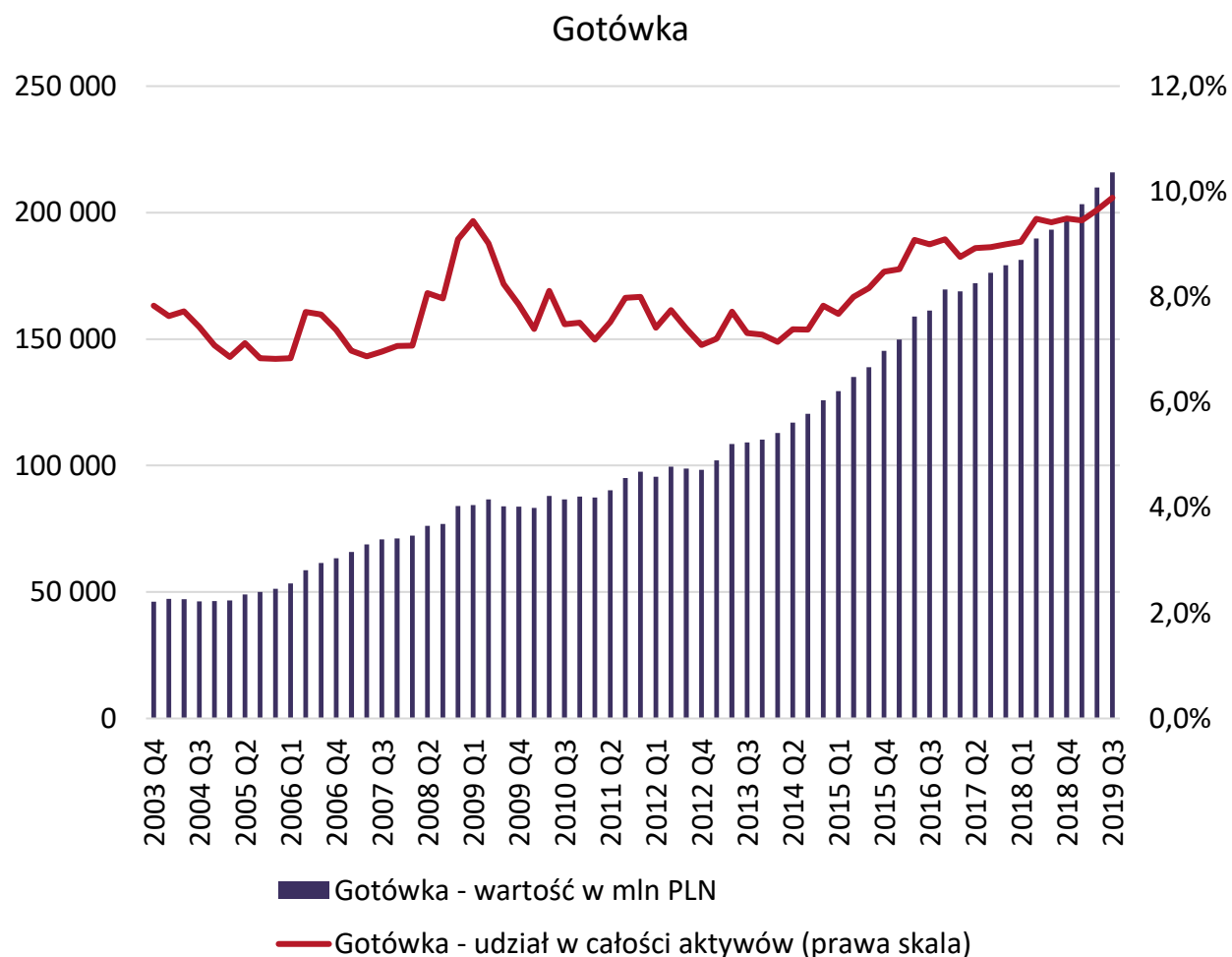
Drugim najważniejszym składnikiem aktywów finansowych gospodarstw domowych są udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, których udział w całości aktywów wyniósł około 26%.

Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-
rentowe i standaryzowanych gwarancji
odpowiadały za około 14% aktywów
finansowych.

Struktura aktywów finansowych gospodarstw domowych w III kwartale 2019 r.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – gotówka

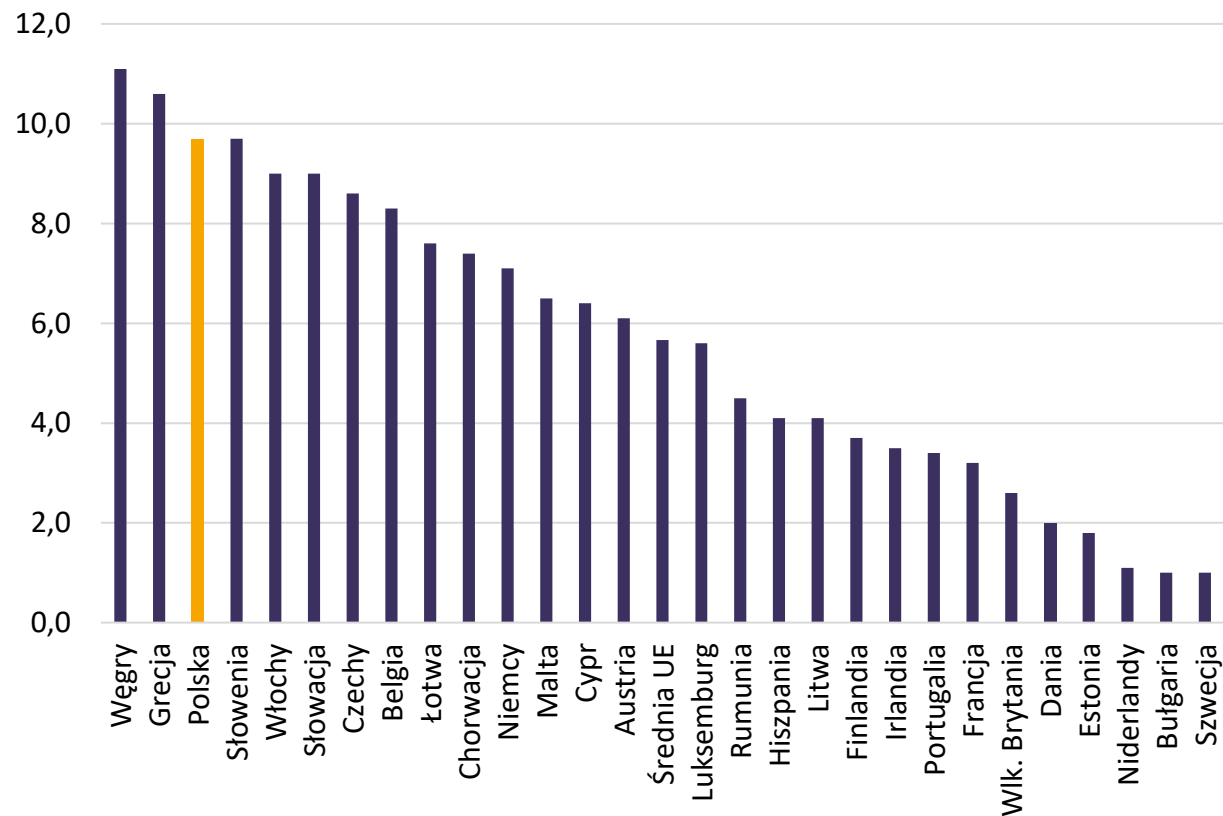
Wartość gotówki w aktywach finansowych gospodarstw domowych wyniosła na koniec III kwartału br. 215.957 mln PLN. Jest to, po raz kolejny, najwyższy poziom gotówki od momentu transformacji ustrojowej. Poziom gotówki wzrósł o 11,7% w porównaniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego i o 2,8% w stosunku do kwartału wcześniejszego.

Udział gotówki w aktywach finansowych gospodarstw domowych wyniósł 9,9% i był o 0,5 p. proc. większy niż w III kw. 2018 r i o 0,2 p. proc. większy niż kwartał wcześniej.

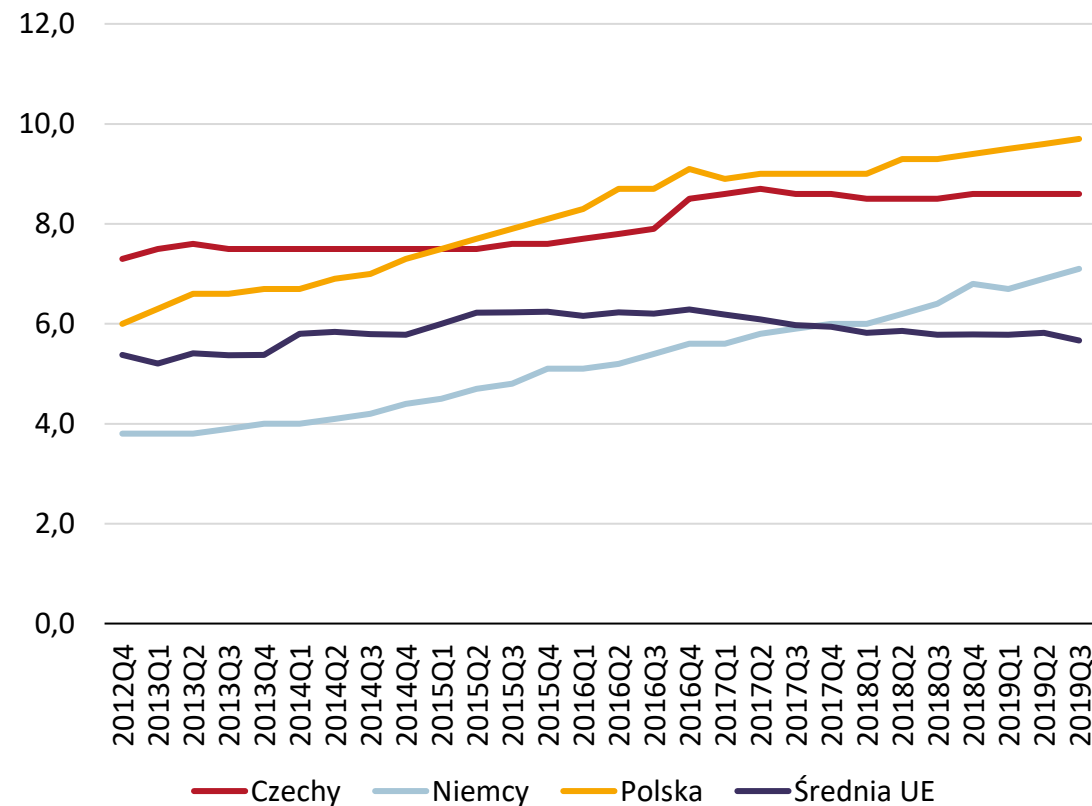

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej – gotówka jako % PKB

Gotówka jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

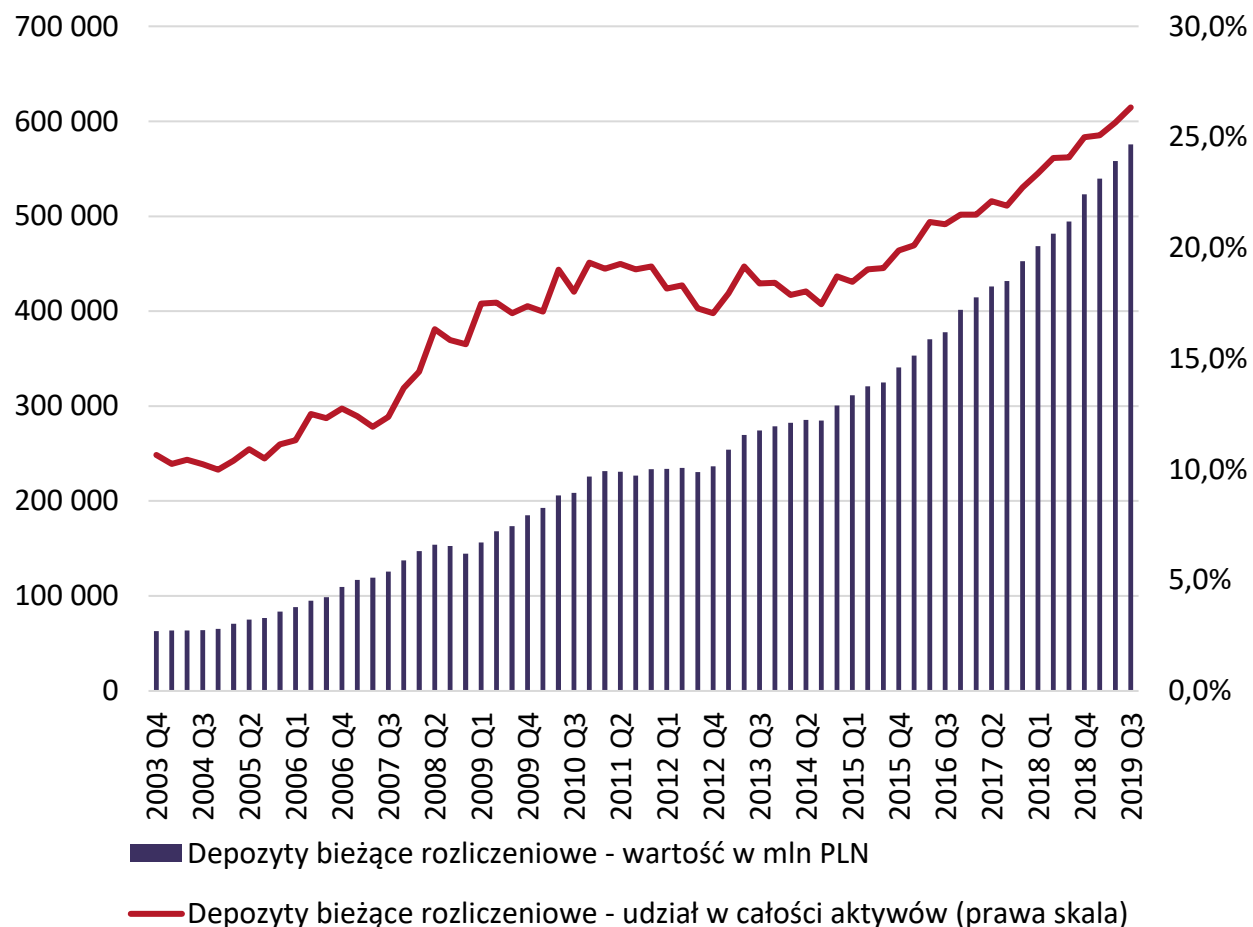

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – depozyty bieżące rozliczeniowe

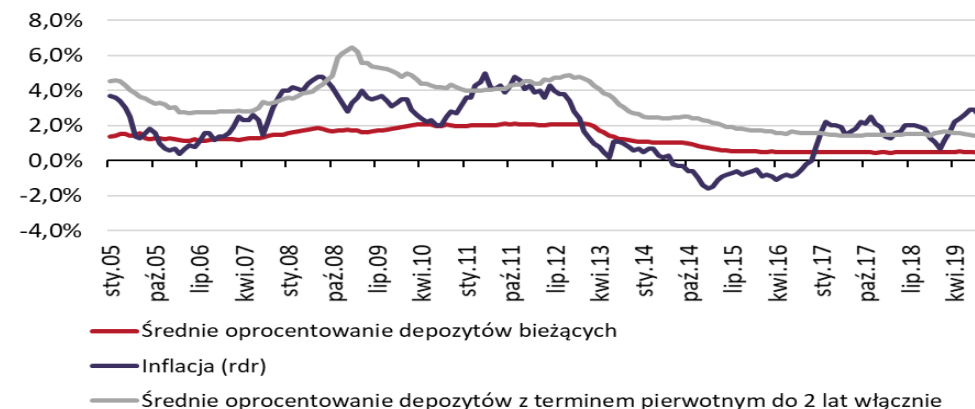
Depozyty bieżące rozliczeniowe

Depozyty bieżące rozliczeniowe to największy składnik aktywów finansowych gospodarstw domowych. W tej pozycji zgromadziliśmy 575.584 mln PLN i tak jak w przypadku gotówki, tak i tu mamy do czynienia z rekordowo wysoką wartością. W porównaniu do III kw. 2018 r. wartość depozytów wzrosła o 16,4%.

Udział depozytów bieżących rozliczeniowych w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych wyniósł na koniec III kwartału 2019 r. 26,3%, tj. był o 2,3 p. proc. większy w ujęciu rocznym i o 0,7 p. proc. większy w ujęciu kwartalnym.

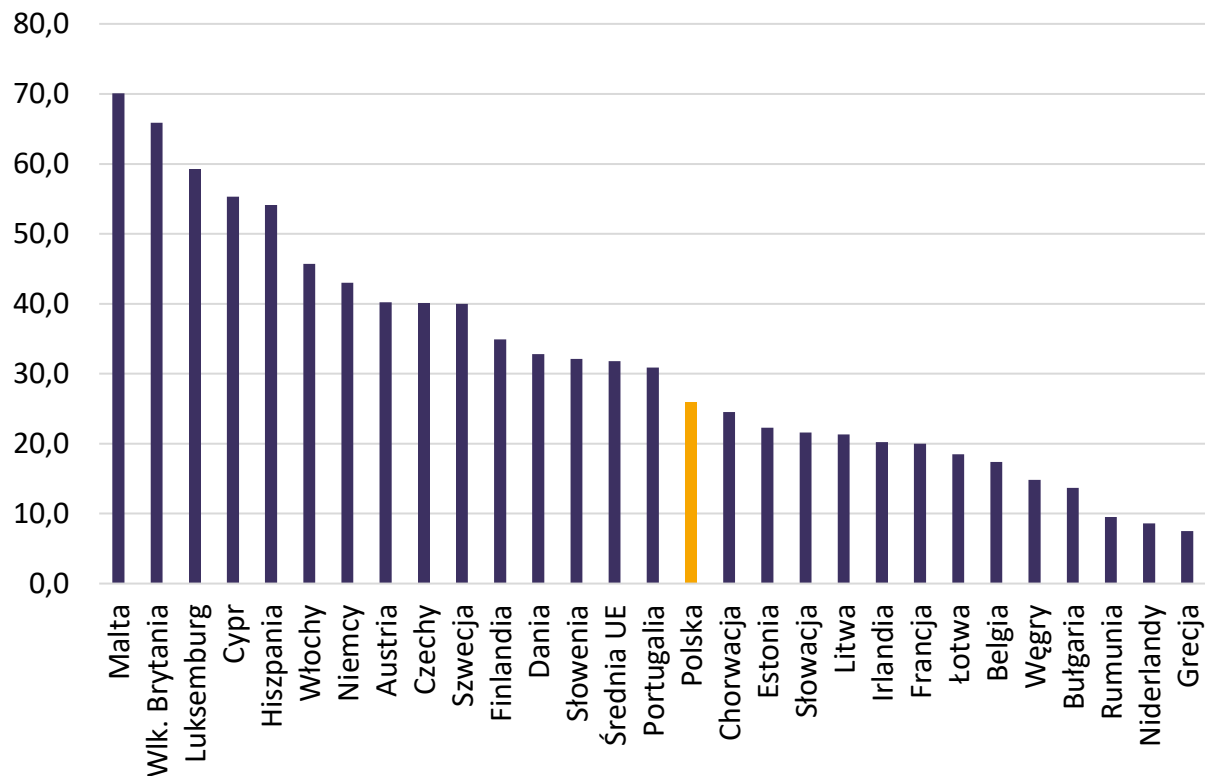
Średnie oprocentowanie depozytów na tle inflacji

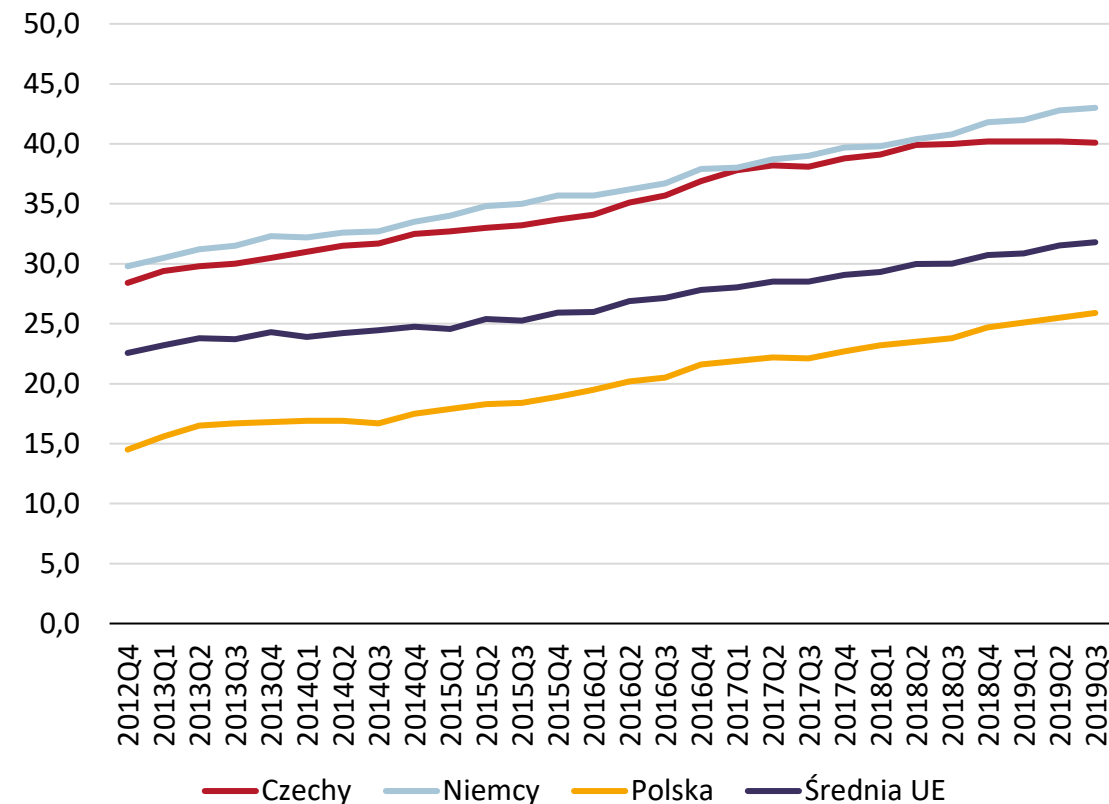

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - depozyty bieżące jako % PKB

Depozyty bieżące roliczeniowe jako % PKB danego kraju na koniec II kwartału 2019 r.

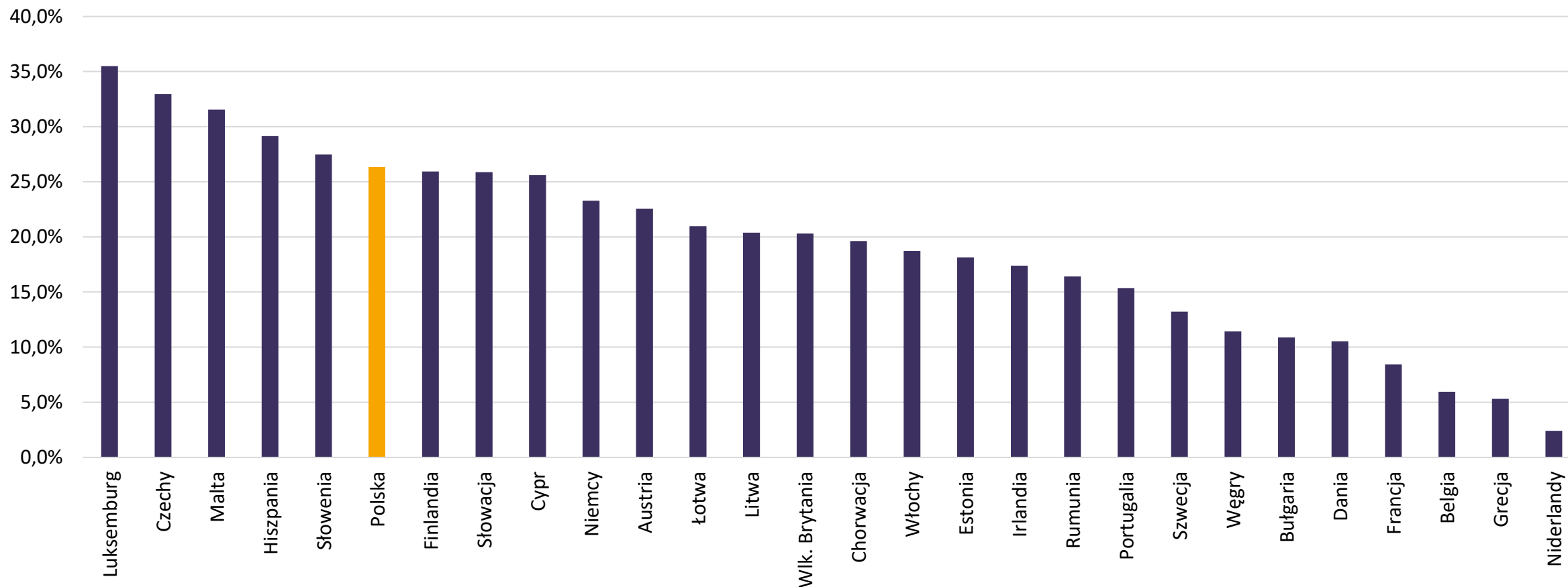

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

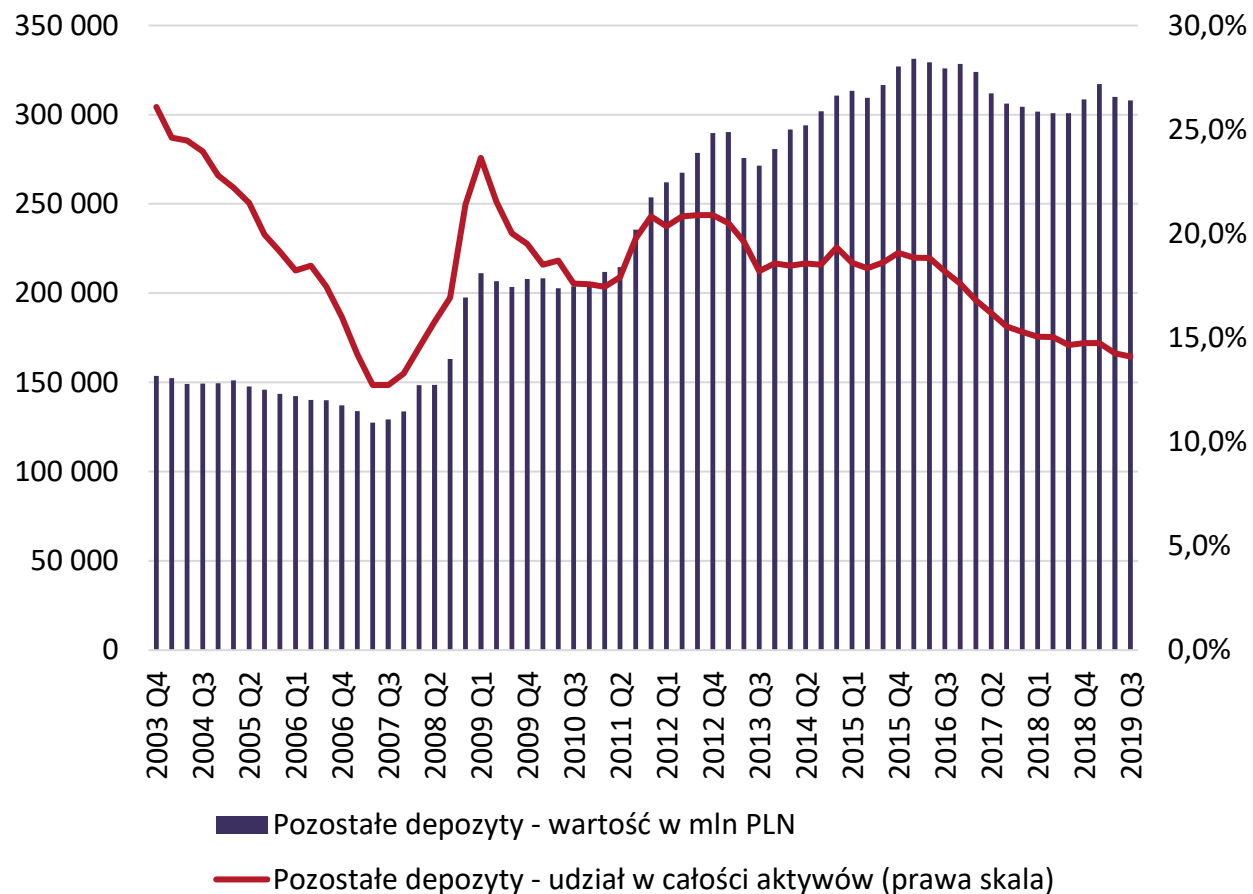
Udział depozytów bieżących w aktywach finansowych gospodarstw domowych w Unii Europejskiej

Udział depozytów bieżących w aktywach finansowych gospodarstw domowych na koniec III kwartału 2019 r. w krajach UE

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – pozostałe depozyty

Pozostałe depozyty

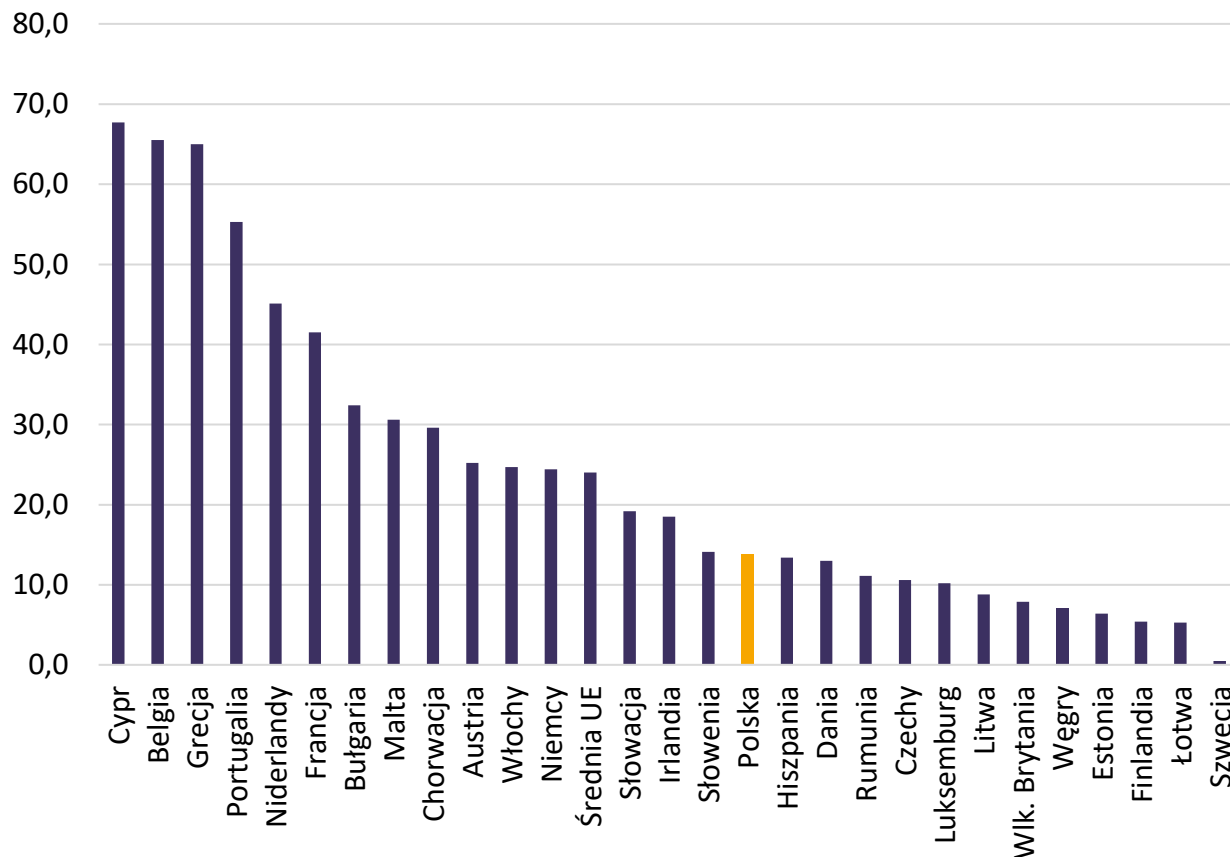
Pozostałe depozyty to drugi największy składnik aktywów finansowych gospodarstw domowych, za depozytami bieżącymi i przed gotówką. Na koniec III kwartału 2019 r. wartość tej pozycji wyniosła 308.021 mln PLN i była o 3,0% większa w ujęciu rocznym i jednocześnie o 0,6% mniejsza w ujęciu kwartalnym.

Udział pozostałych depozytów w całości aktywów finansowych systematycznie spada, mimo pojedynczych wzrostów. Jeszcze w 2003 roku ich udział wynosił 26,1%, obecnie natomiast kształtuje się na poziomie 14,1%.

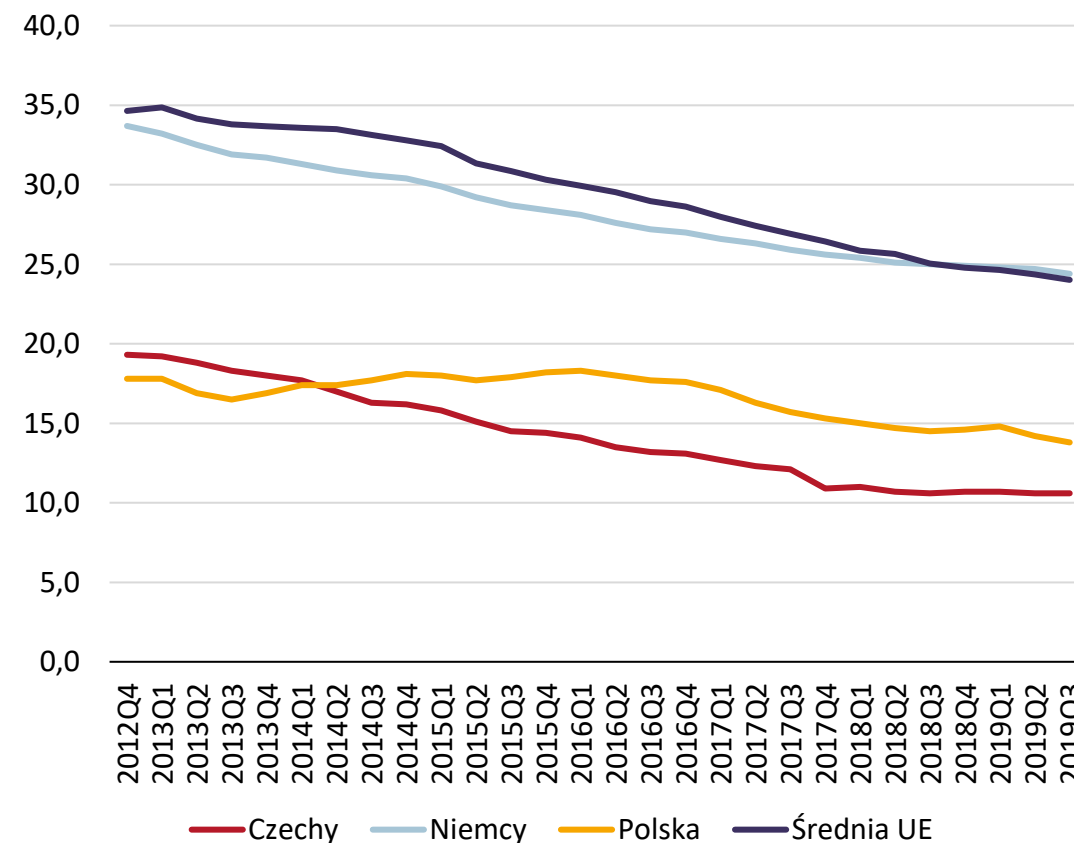

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - pozostałe depozyty jako % PKB

Pozostałe depozyty jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

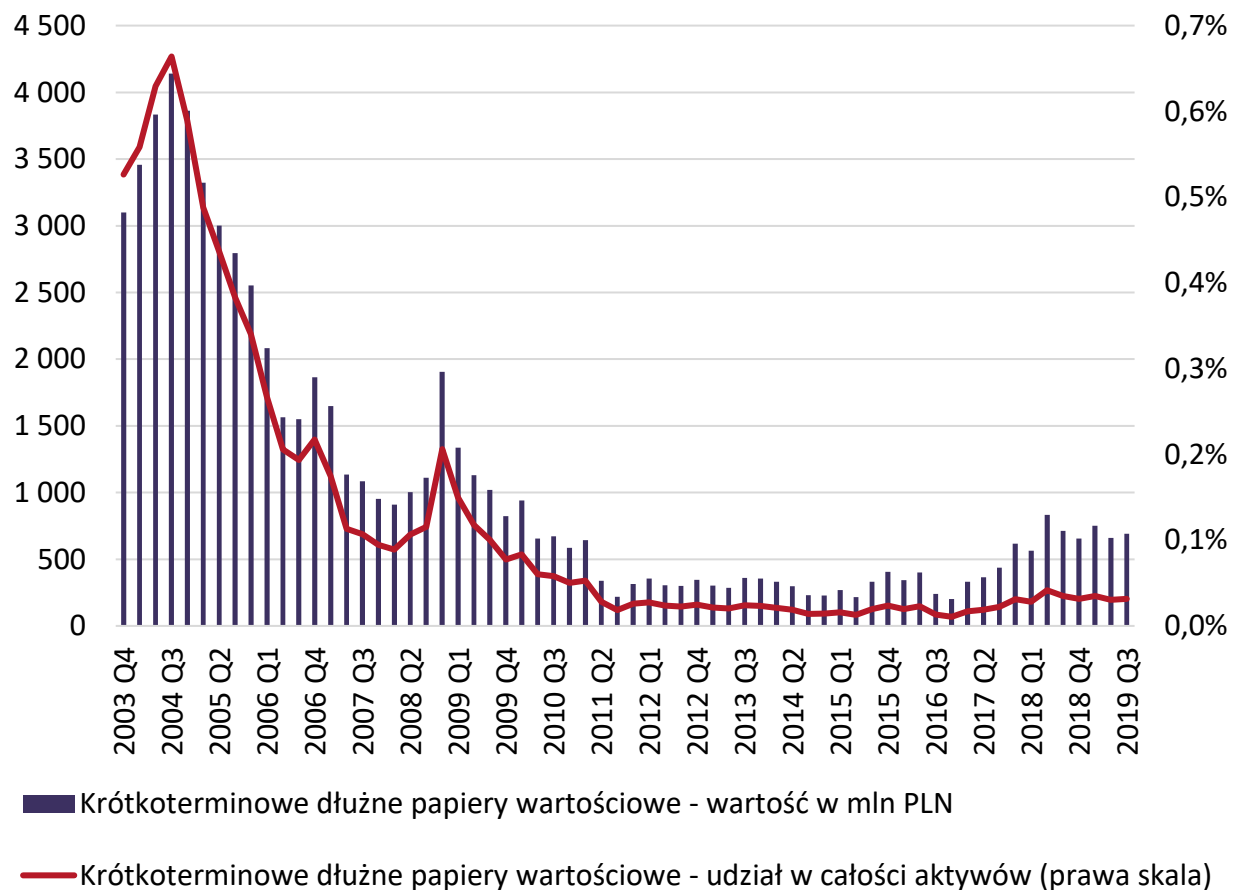

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe

Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe

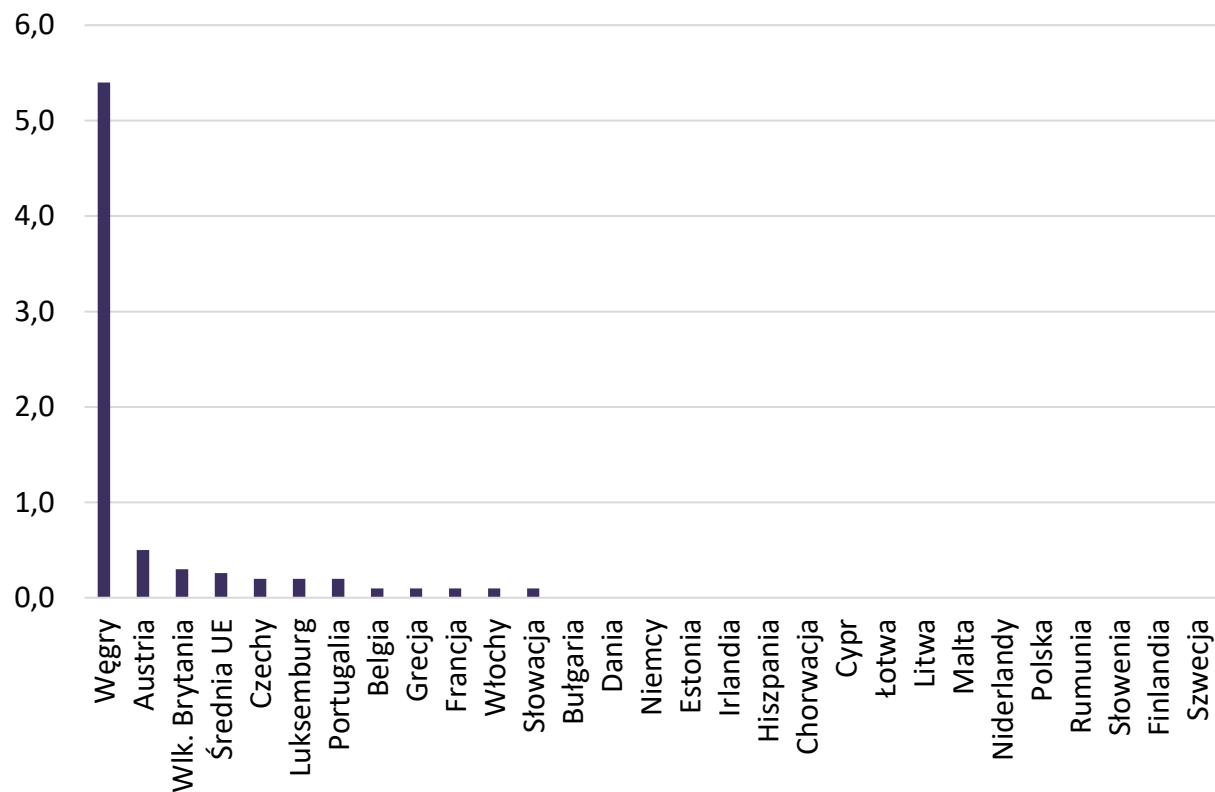
Wartość krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych wyniosła na koniec trzeciego kwartału 2019 r. 691 mln PLN. W ujęciu rocznym odnotowano spadek o 3,1% przy jednoczesnym wzroście o 4,7% w ujęciu kwartalnym.

Udział krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych w całości aktywów finansowych jest praktycznie niezauważalny (0,032%). Nawet w swoich „najlepszych” latach, 2003-2004, nie przekroczył jednego procenta.

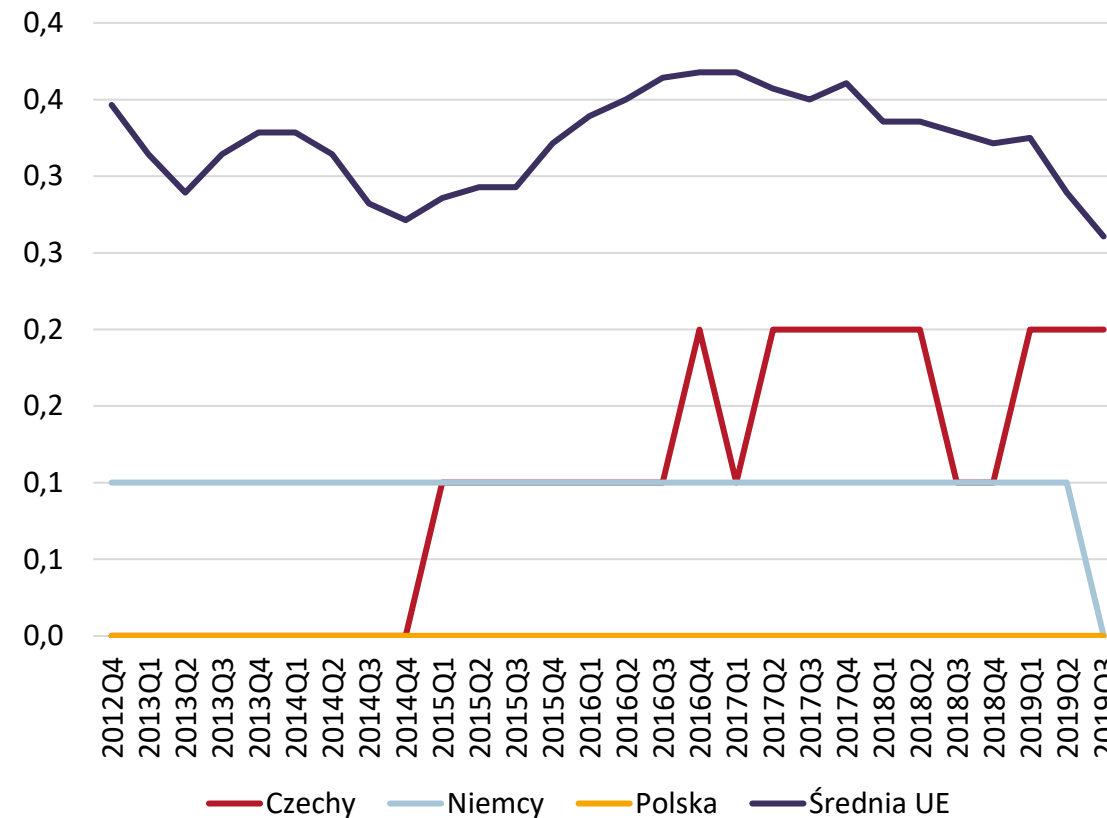

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe jako % PKB

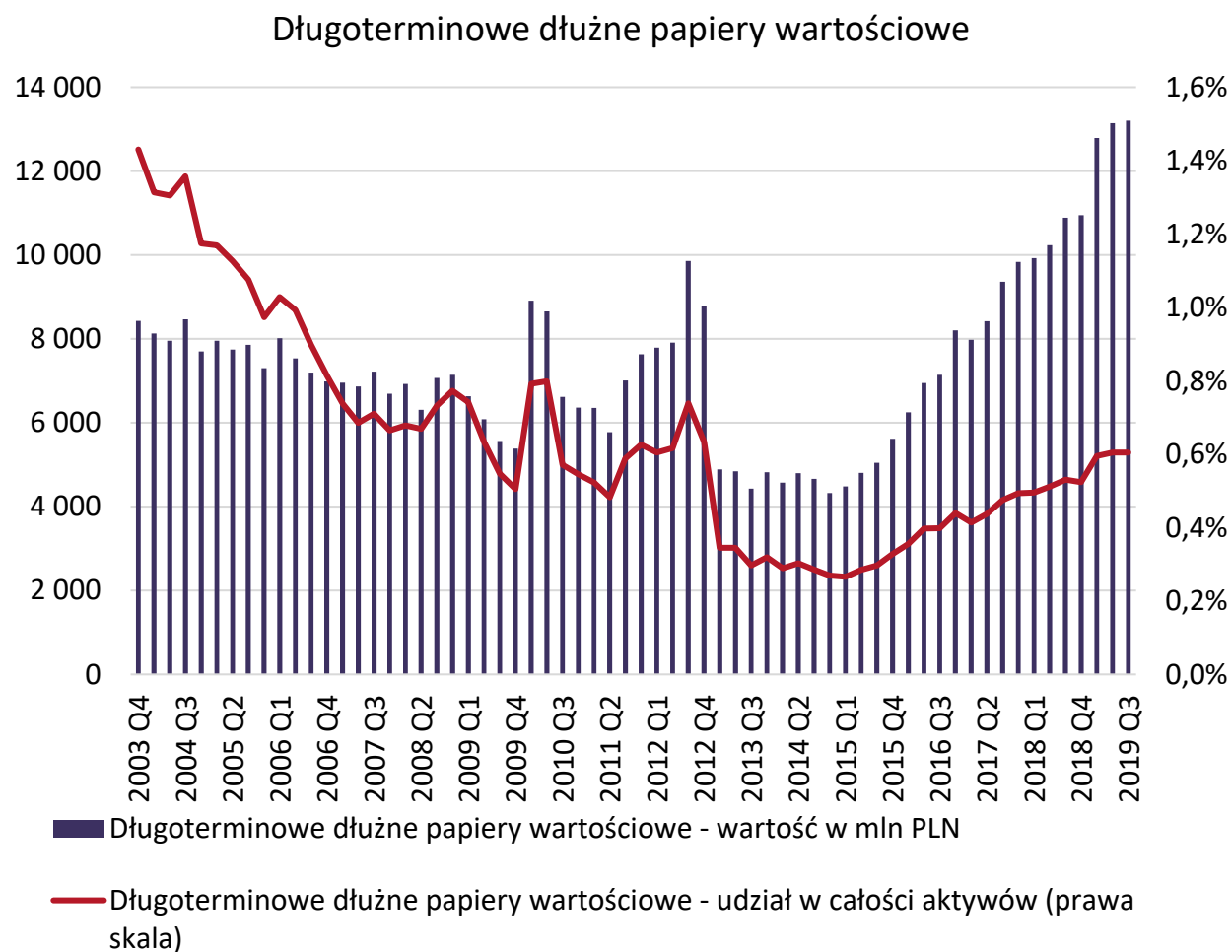
Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – długoterminowe dłużne papiery wartościowe

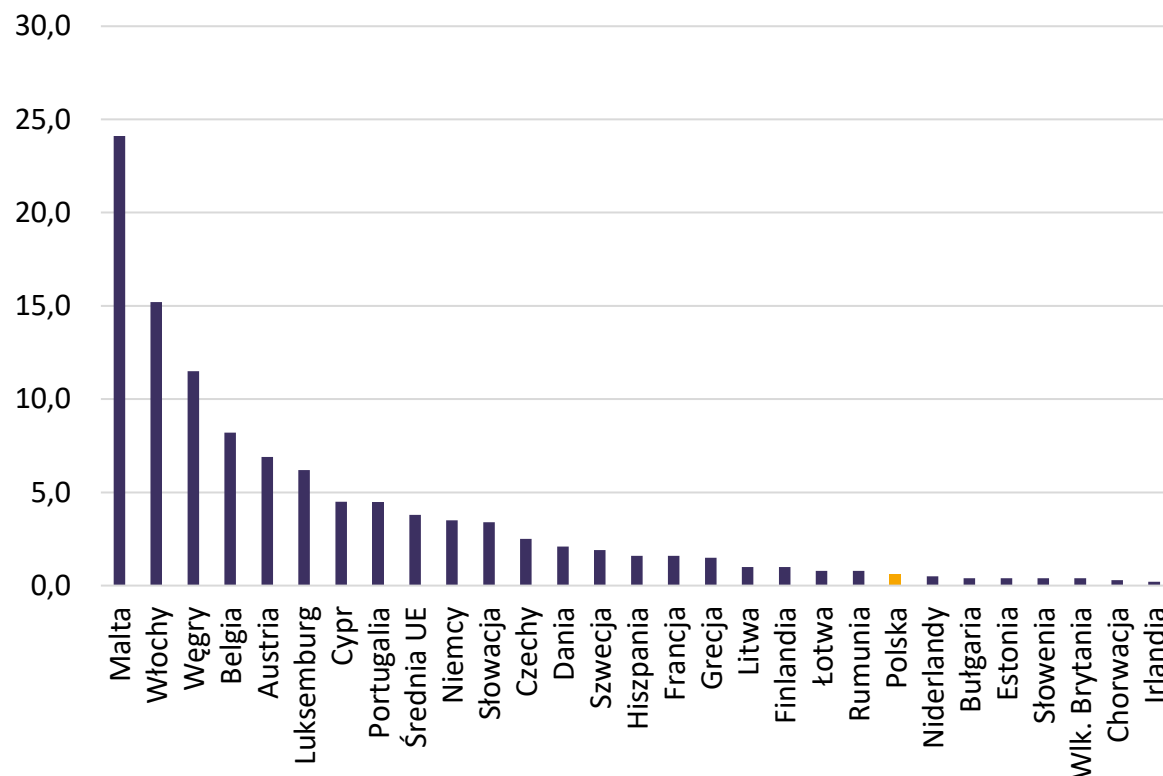
Długoterminowe dłużne papiery wartościowe wyniosły na koniec III kw. 2019 r. 13.203 mln PLN. W porównaniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego mamy do czynienia ze wzrostem na poziomie 21,2%. W ujęciu kwartalnym wartość tej pozycji wzrosła o 0,4%. Jest to najwyższa wartość tego składnika od momentu transformacji ustrojowej.

Warto zauważyć, że choć bardzo powoli, to udział tej pozycji w całości aktywów systematycznie rośnie. Na koniec 2015 roku udział długoterminowych dłużnych papierów wartościowych wyniósł 0,3%, aktualnie wzrósł do 0,6%.

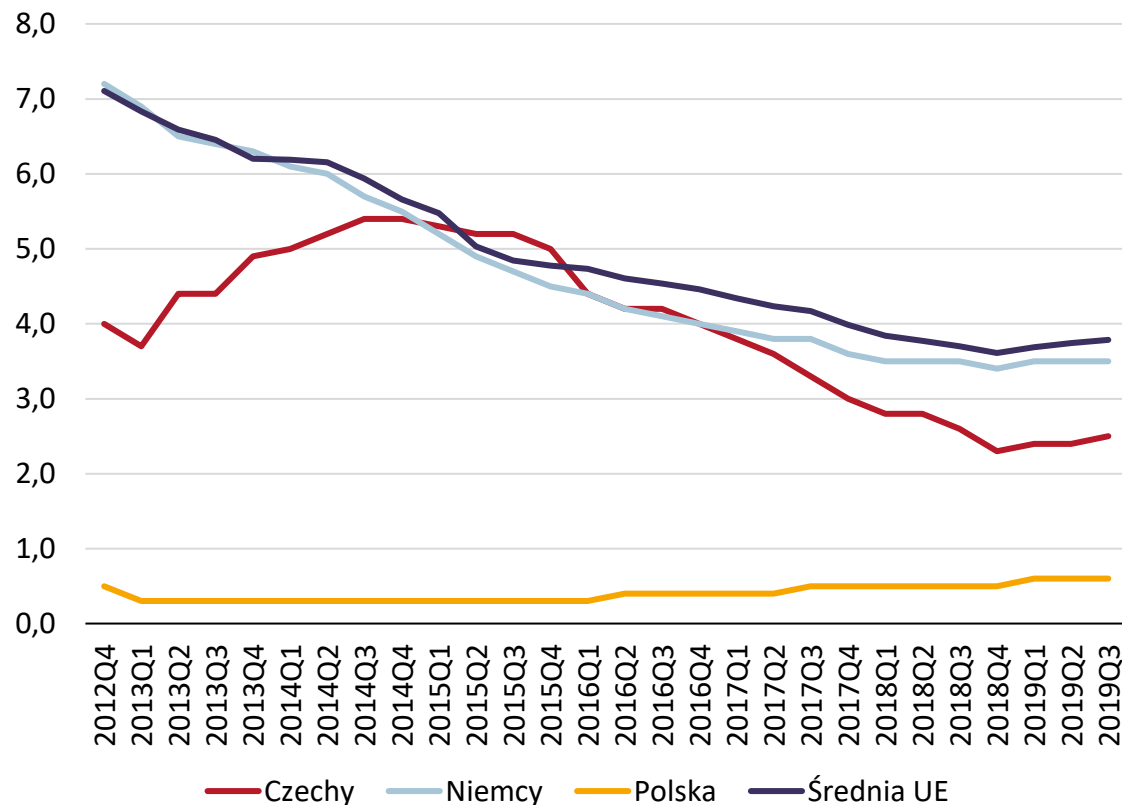

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - długoterminowe dłużne papiery wartościowe jako % PKB

Długoterminowe dłużne papiery wartościowe jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

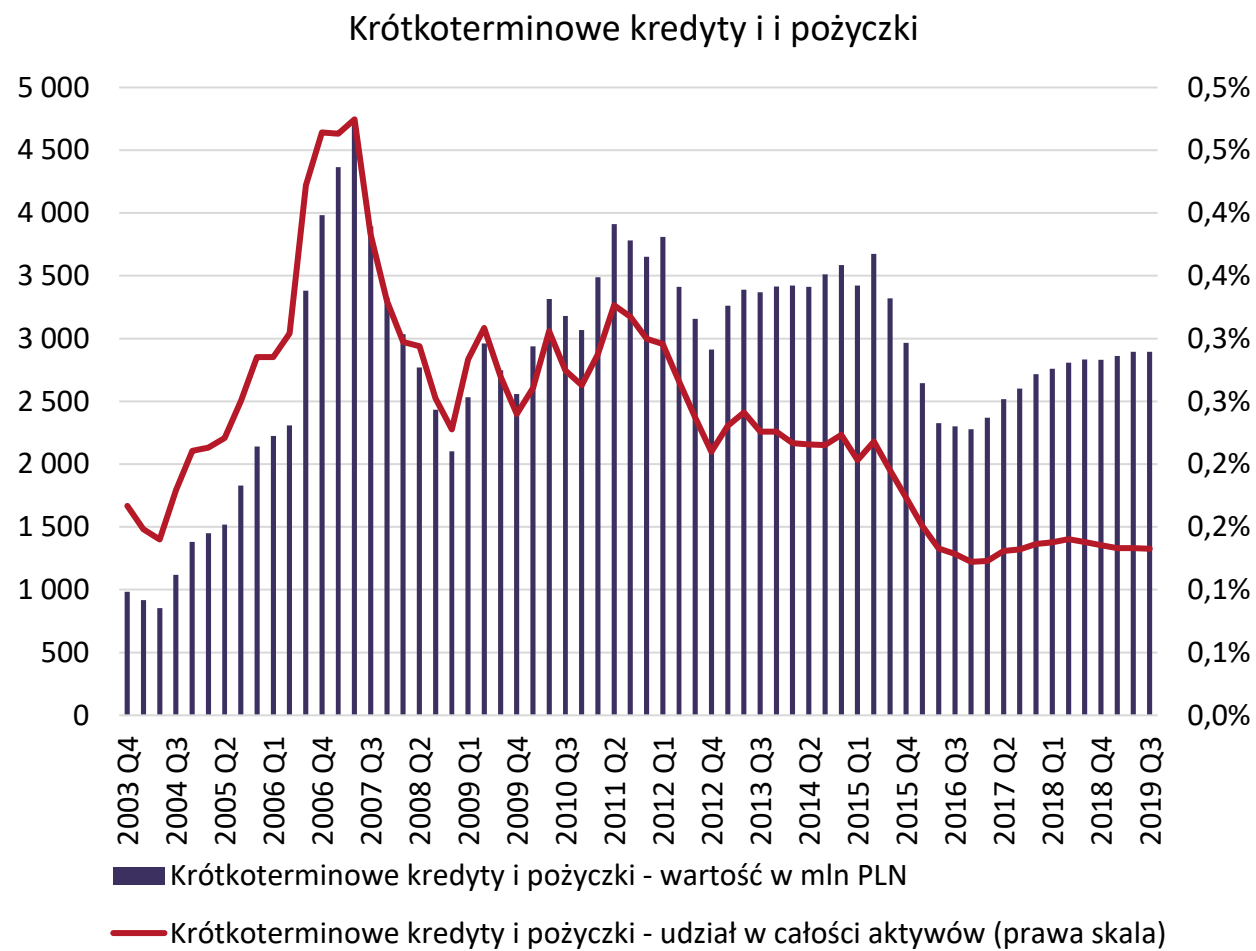

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – krótkoterminowe kredyty i pożyczki

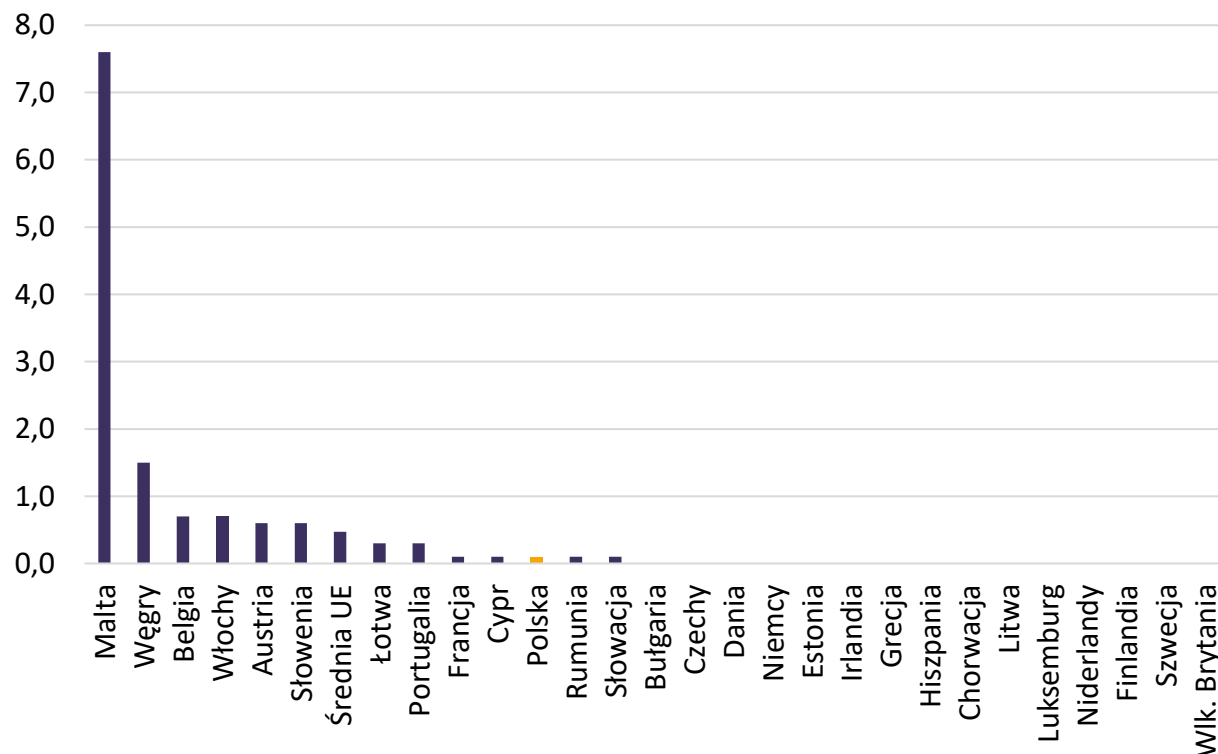
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki to trzeci najmniejszy składnik aktywów finansowych gospodarstw domowych. Na koniec trzeciego kwartału wartość tej pozycji wyniosła 2.895 mln PLN, tj. była o 2,2% większa niż w analogicznym kwartale roku poprzedniego.

Udział tego składnika w całości aktywów od czternastu kwartałów utrzymuje się w okolicach 0,1%. Nawet kiedy wartość osiągała rekordowo wysokie poziomy (przełom lat 2006 i 07) to udział nie przekraczał 0,5%.

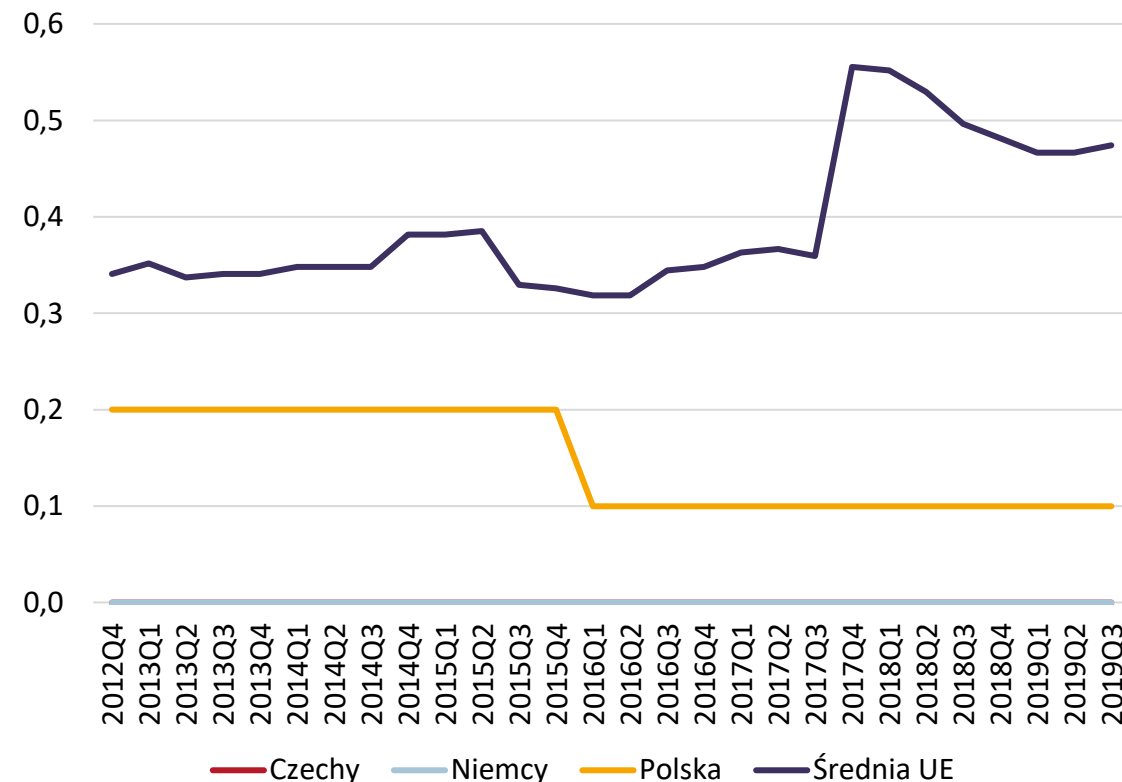

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - krótkoterminowe kredyty i pożyczki jako % PKB

Krótkoterminowe kredyty i pożyczki jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

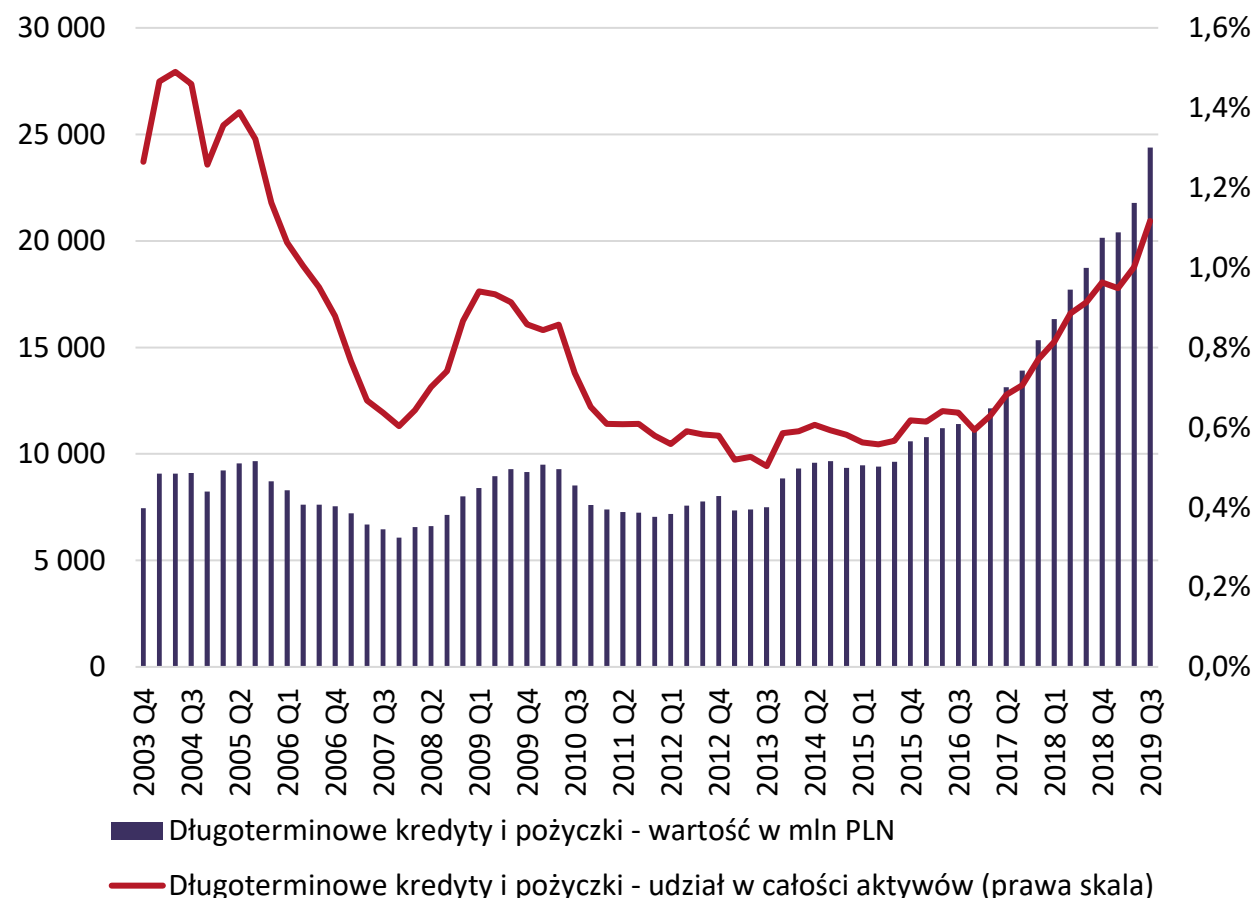

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – długoterminowe kredyty i pożyczki

Długoterminowe kredyty i pożyczki

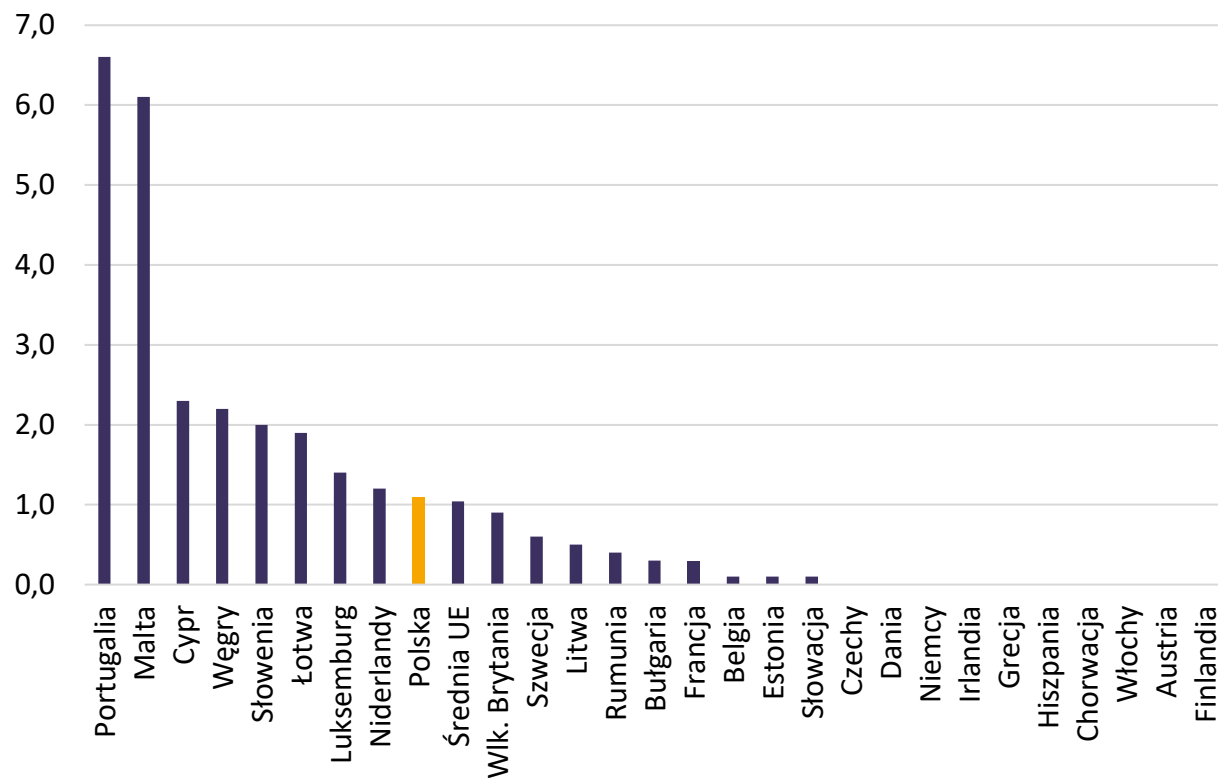
Wartość długoterminowych kredytów i pożyczek rośnie nieprzerwanie od IV kwartału 2016 roku. Na koniec III kw. 2019 r. wartość tego składnika wyniosła 24.387 mln PLN, co oznacza wzrost w ujęciu rocznym o 30,1% i o 11,9% w ujęciu kwartalnym. W obu ujęciach mamy więc do czynienia z najwyższą procentową dynamiką spośród opisywanych przez nas składników.

Udział długoterminowych kredytów i pożyczek również systematycznie rośnie i po raz pierwszy w historii przekroczył granicę jednego procenta (1,12%).

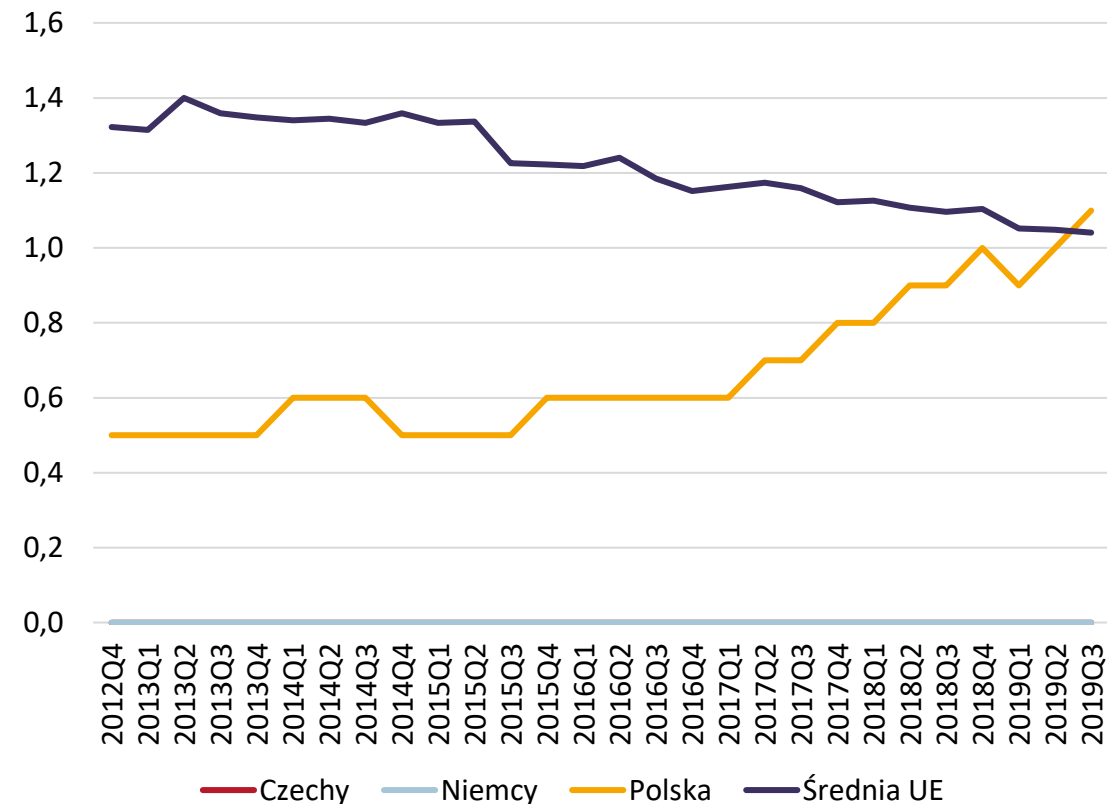

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - długoterminowe kredyty i pożyczki jako % PKB

Długoterminowe kredyty i pożyczki jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

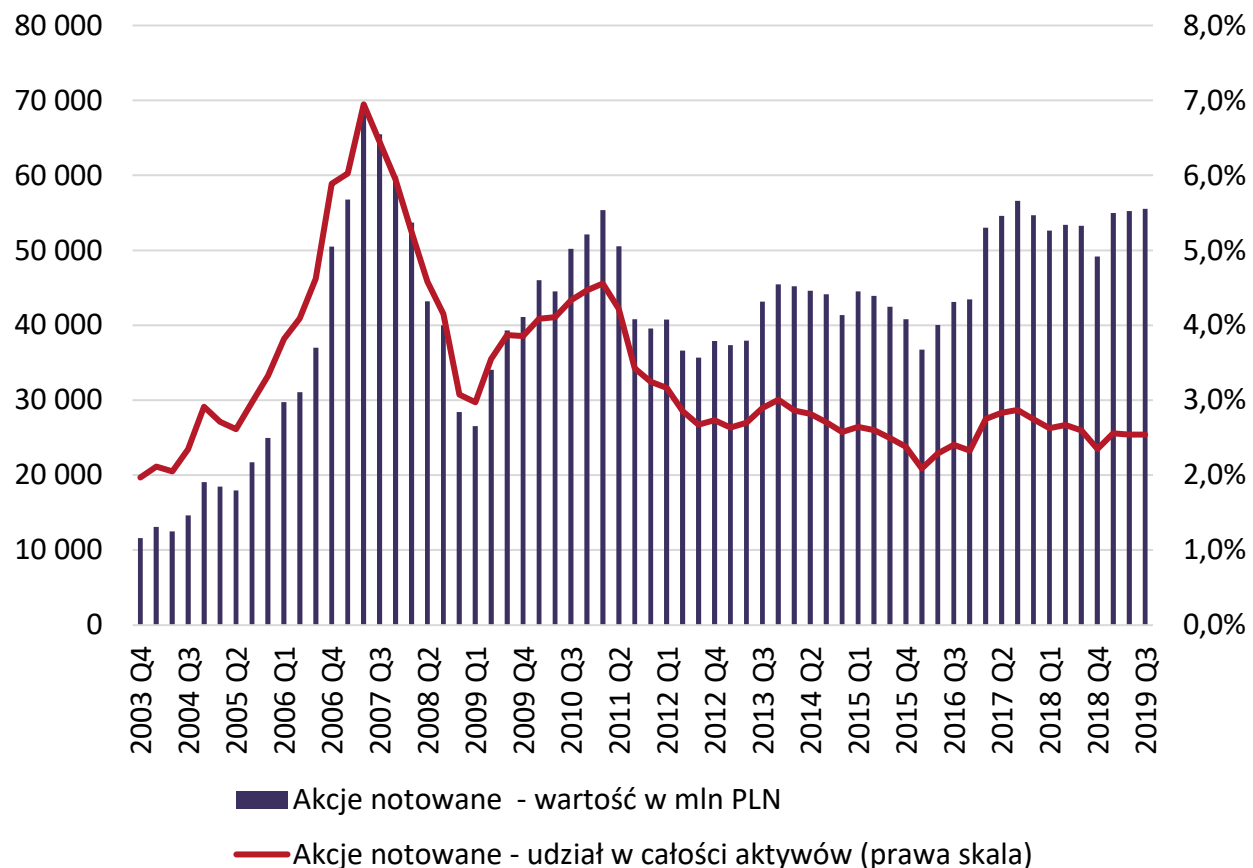

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – akcje notowane

Akcje notowane

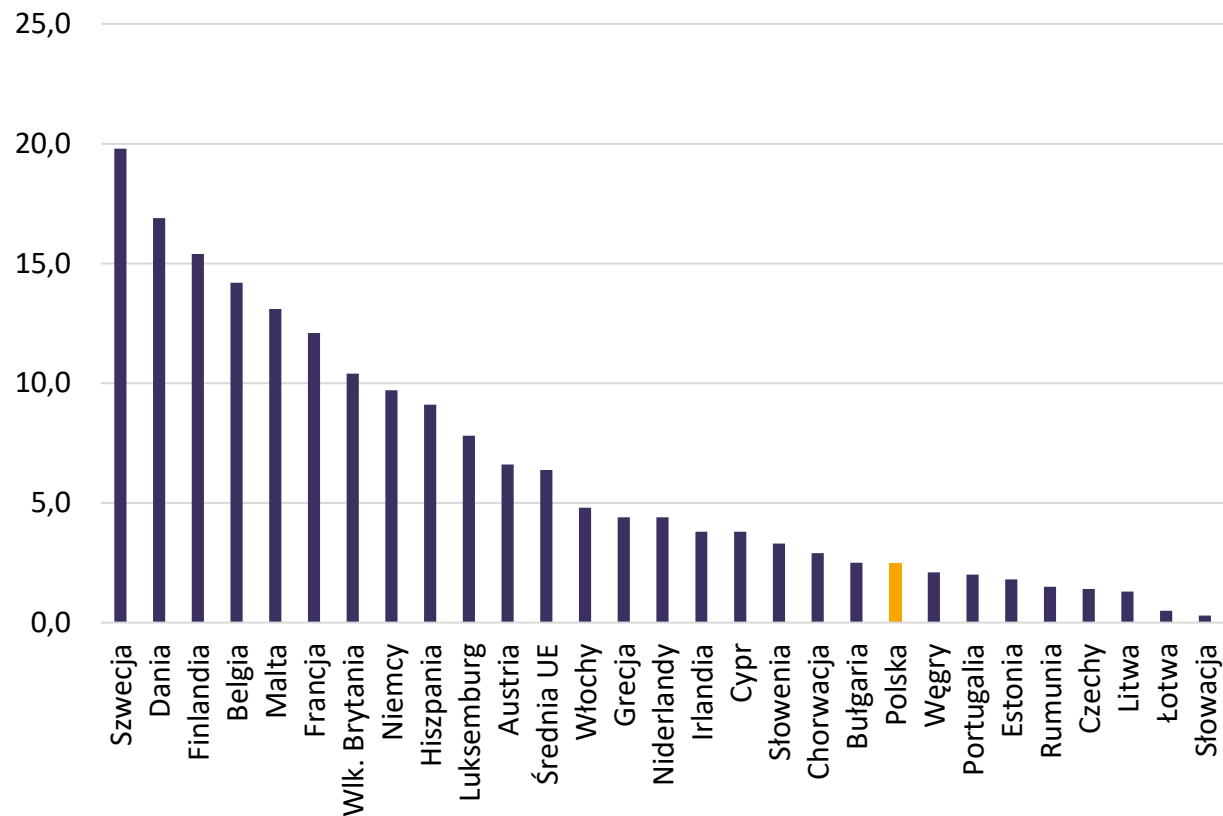
Wartość akcji notowanych jakie zgromadziły gospodarstwa domowe wyniosła na koniec trzeciego kwartału 2019 r. 55.521 mln PLN. W ujęciu rocznym wartość tej pozycji wzrosła o 4,2%, w ujęciu kwartalnym o 0,5%. Jeszcze daleko nam do rekordowego II kw. 2007 roku, kiedy wartość tej pozycji wyniosła 69.590 mln PLN.

Od drugiego kwartału 2012 udział akcji notowanych w całości aktywów finansowych kształtuje się w okolicach 2,6%.

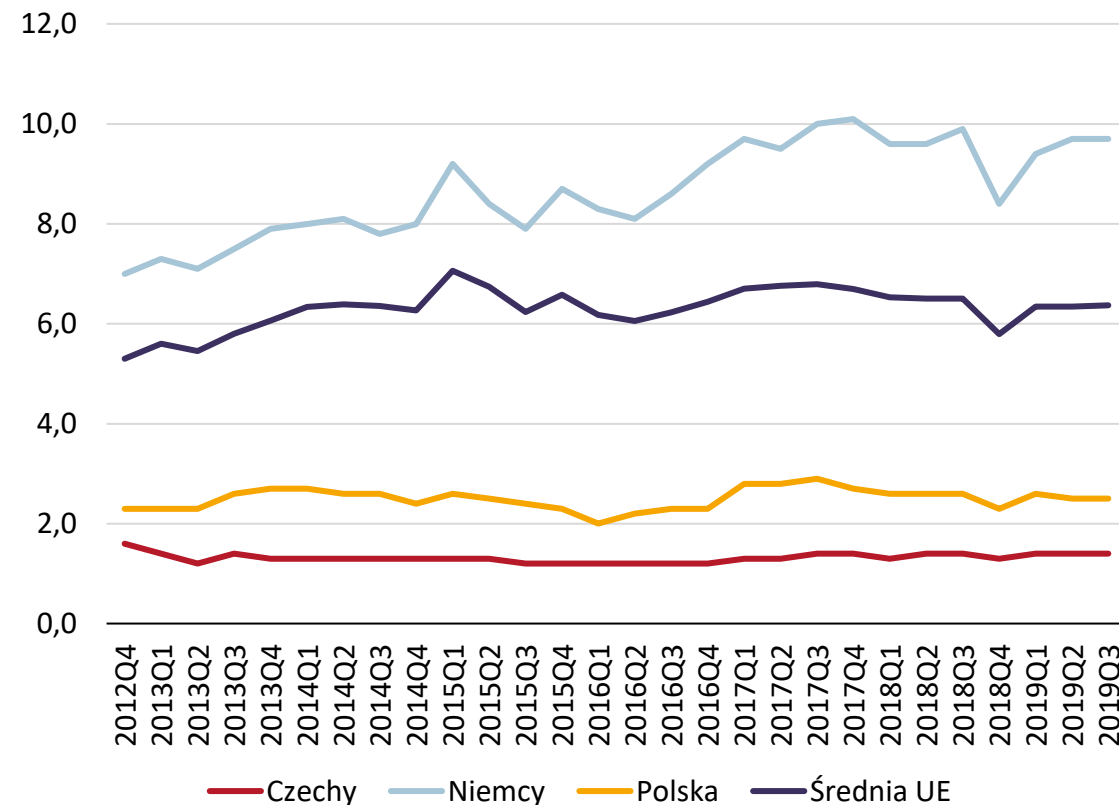

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - akcje notowane jako % PKB

Akcje notowane jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

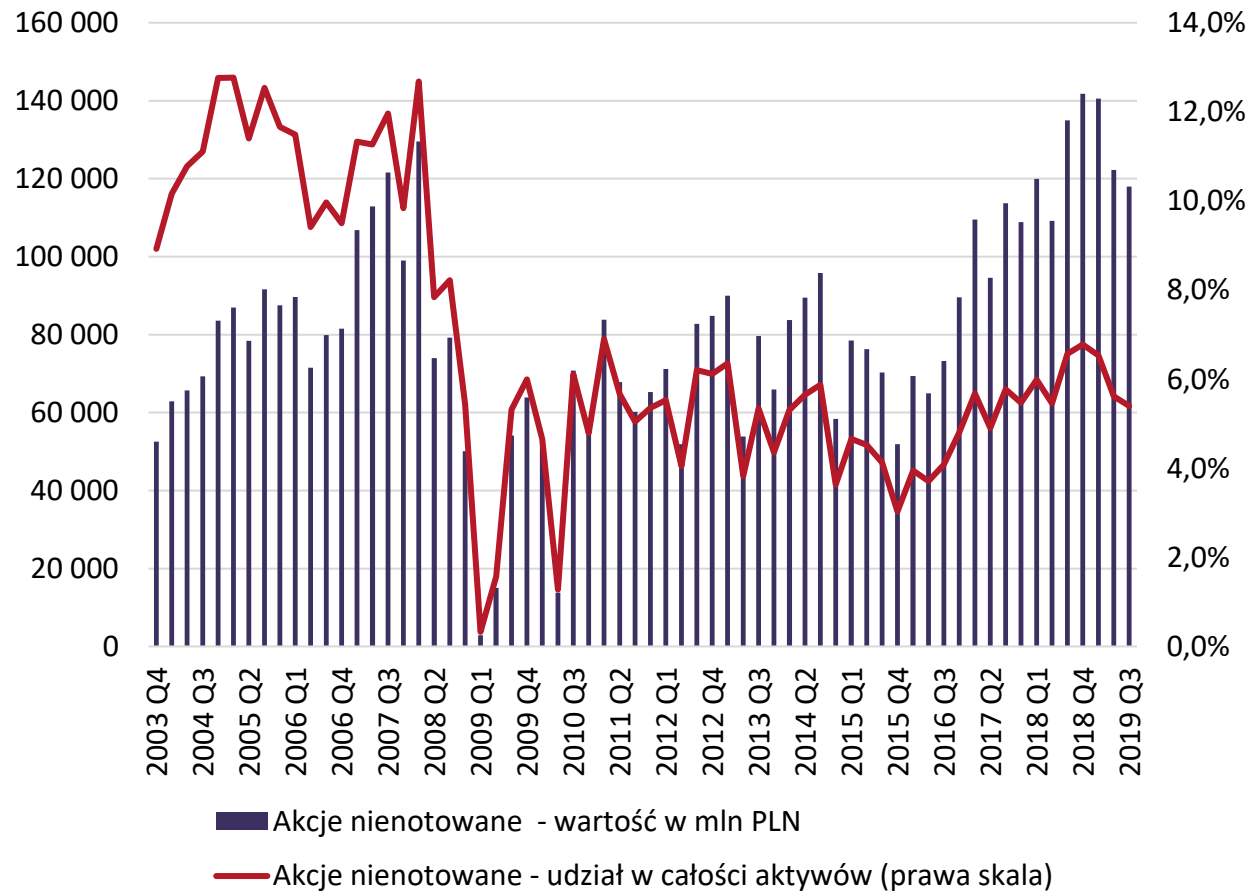

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – akcje nienotowane

Akcje nienotowane

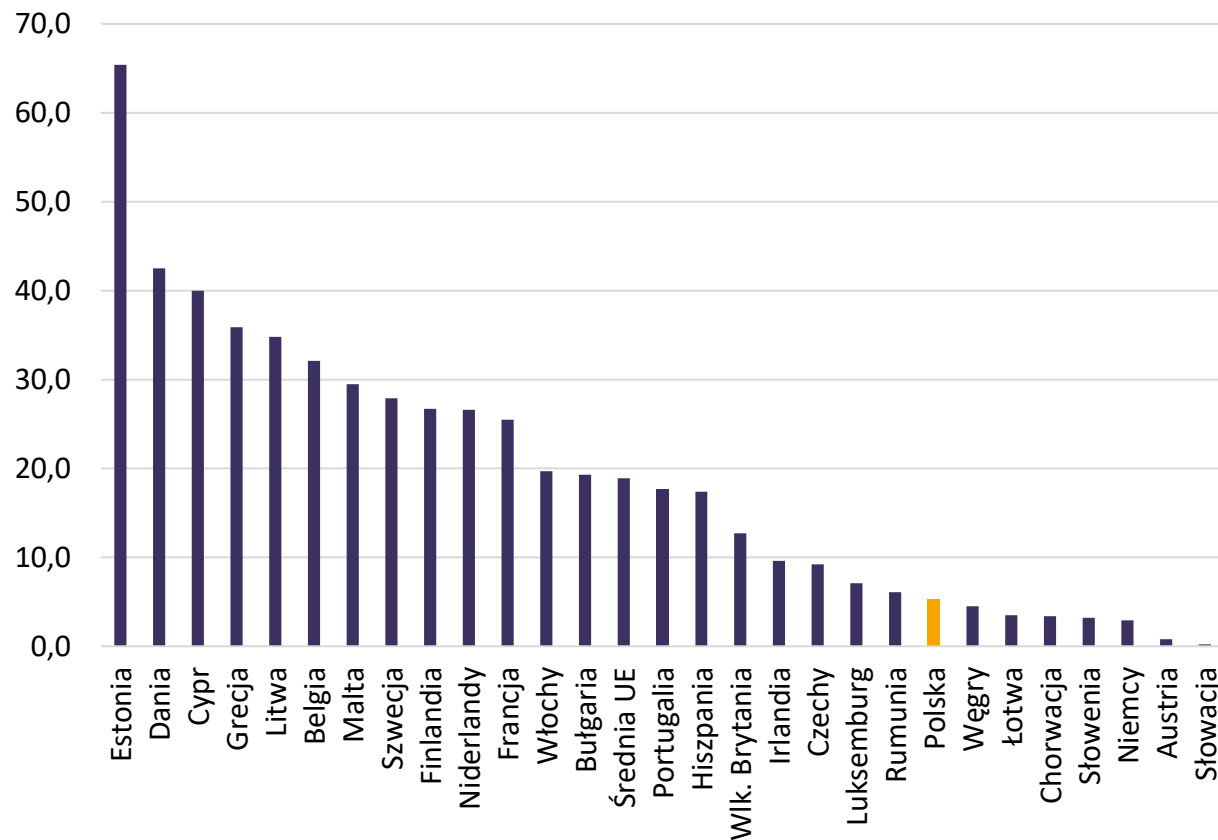
Wartość akcji nienotowanych zgromadzonych przez gospodarstwa domowe jest znacznie większa niż akcji notowanych. Wartość tego składnika wyniosła na koniec III kw. 2019 r. 117.959 mln PLN, co oznacza spadek zarówno w ujęciu rocznym (12,6%), jak i kwartalnym (3,5%).

Udział tego składnika w całości aktywów finansowych zmniejszył się do 5,4%, z 5,6% odnotowanych kwartał wcześniej. W ujęciu rocznym również odnotowano spadek, o 0,2 p. proc.

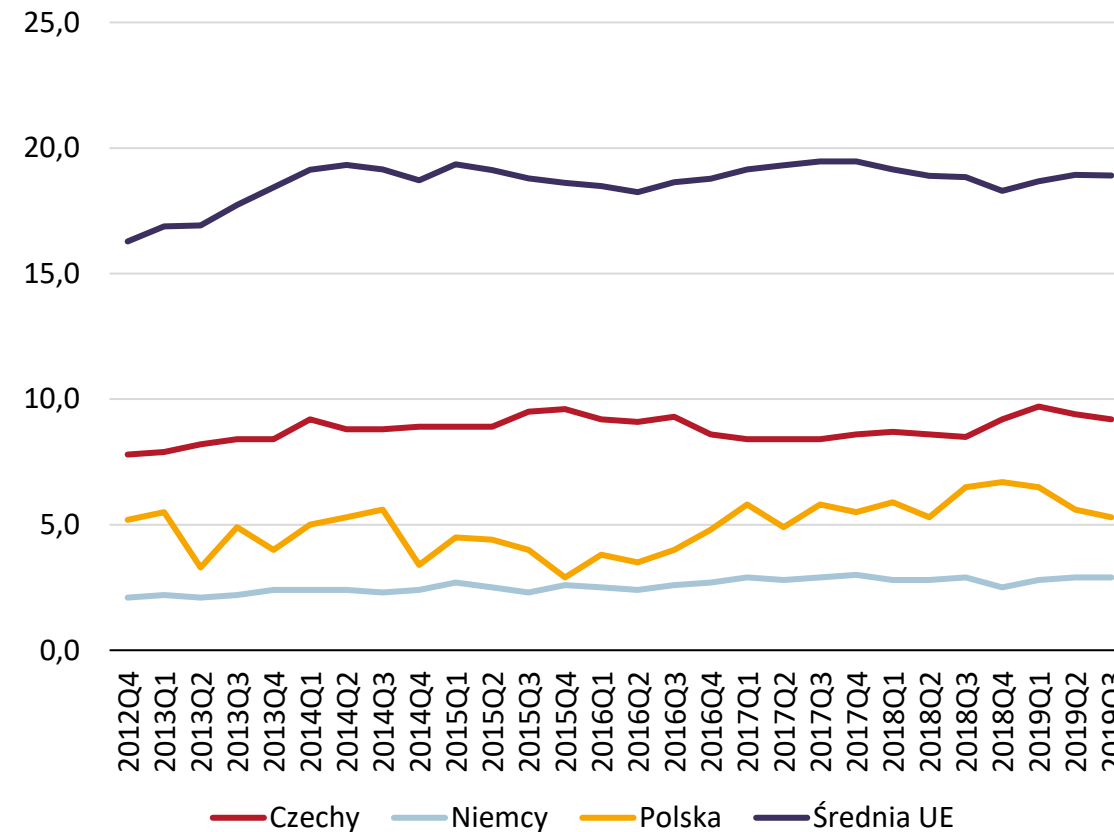

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - akcje nienotowane jako % PKB

Akcje nienotowane jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

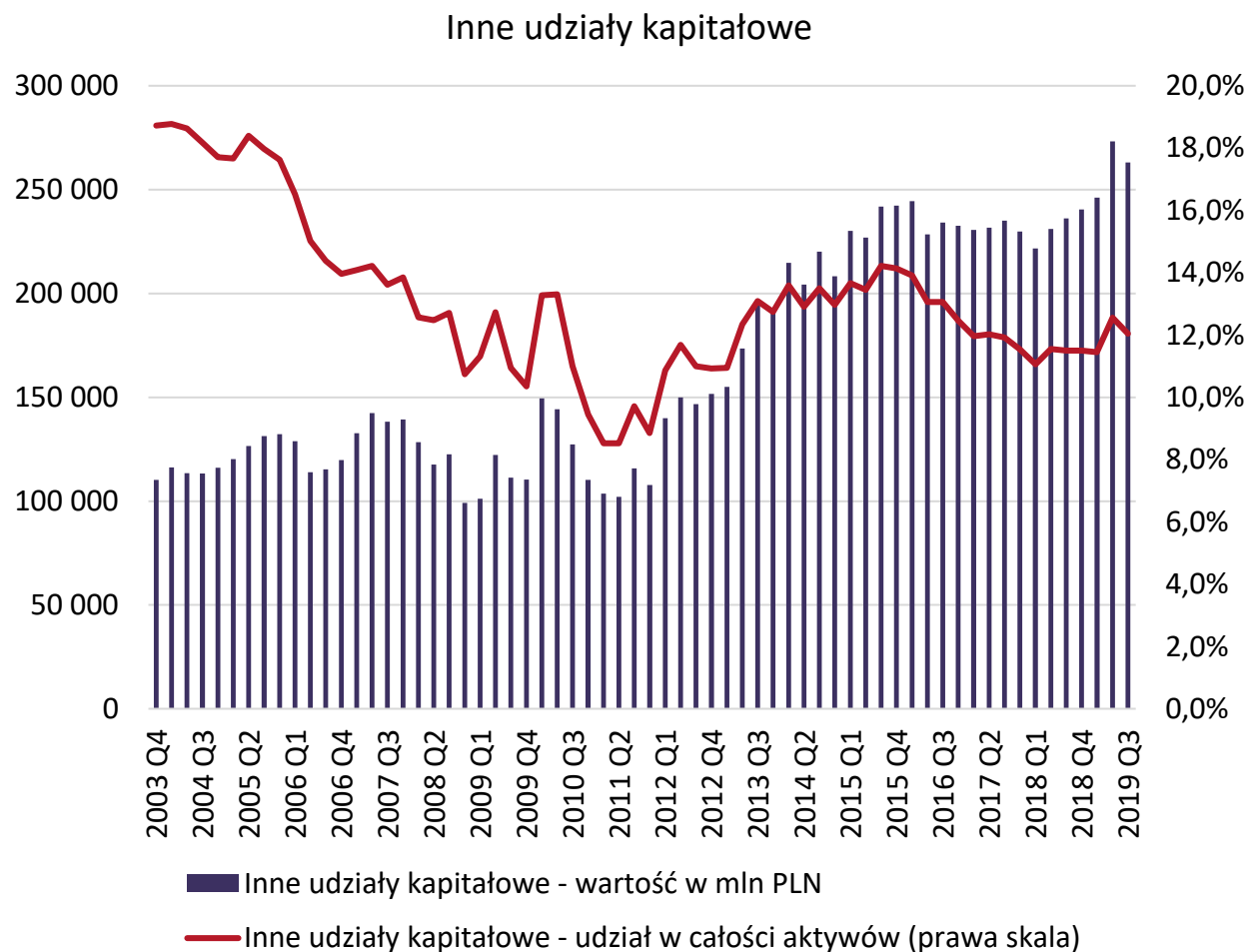

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – inne udziały kapitałowe

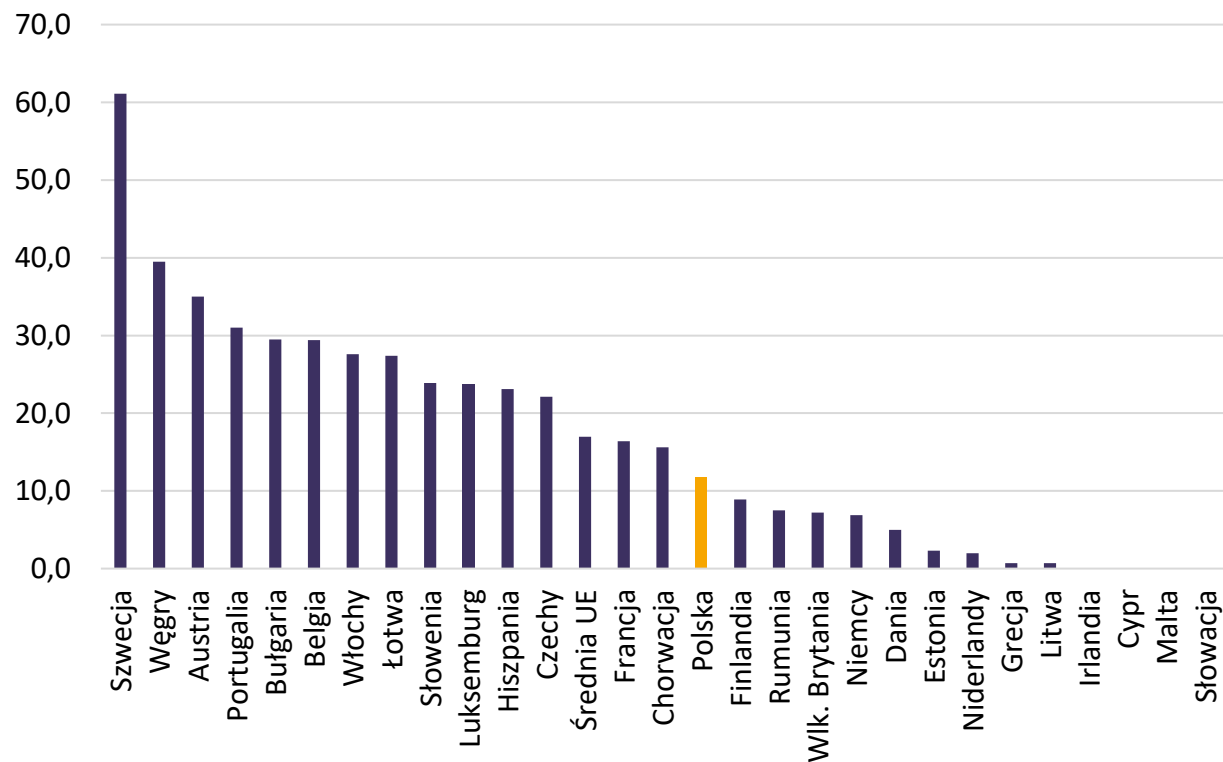
Wartość innych udziałów kapitałowych ciągle układa się w sinusoidę. Na koniec trzeciego kwartału 2019 r. ich wartość wyniosła 263.062 mln PLN, co oznacza wzrost w ujęciu rocznym o 11,4% i jednocześnie spadek w ujęciu kwartalnym o 3,7%.

Udział innych udziałów kapitałowych zmniejszył się w ujęciu kwartalnym o 0,5 p. proc. i wyniósł 12,0%. W ujęciu rocznym udział wspomnianego składnika wzrósł o 0,5 p.proc.

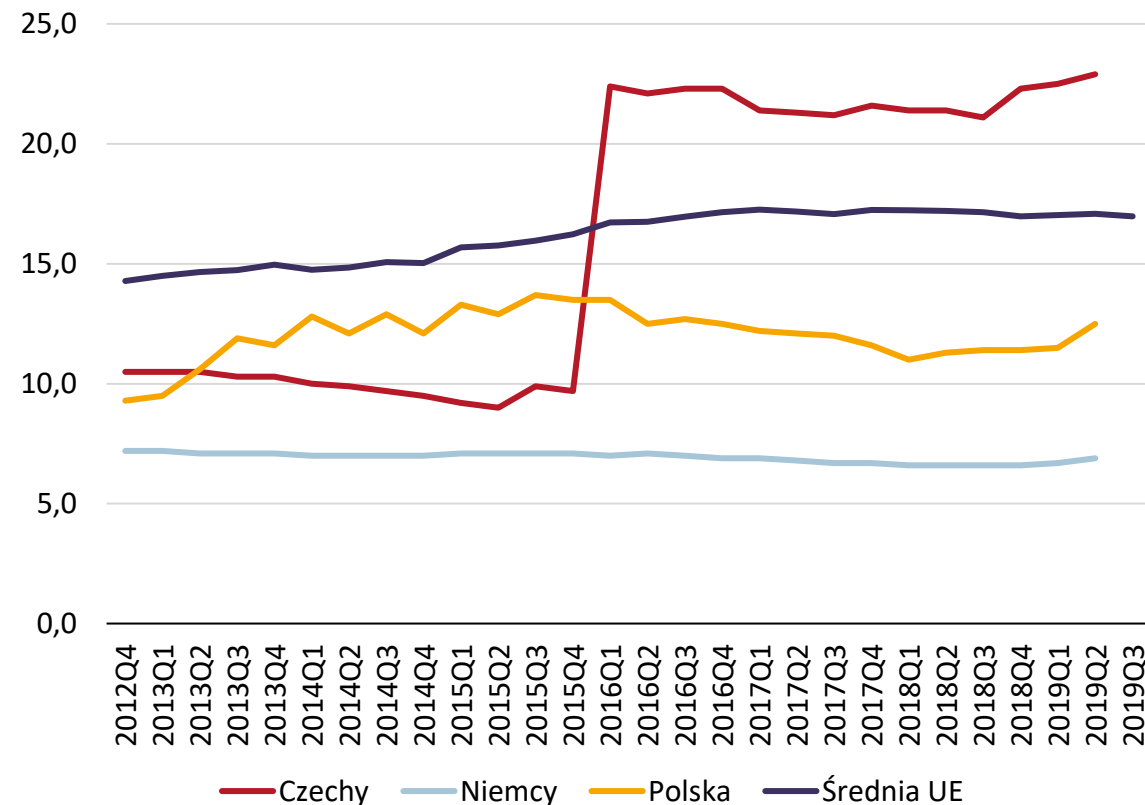

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - inne udziały kapitałowe jako % PKB

Inne udziały kapitałowe jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

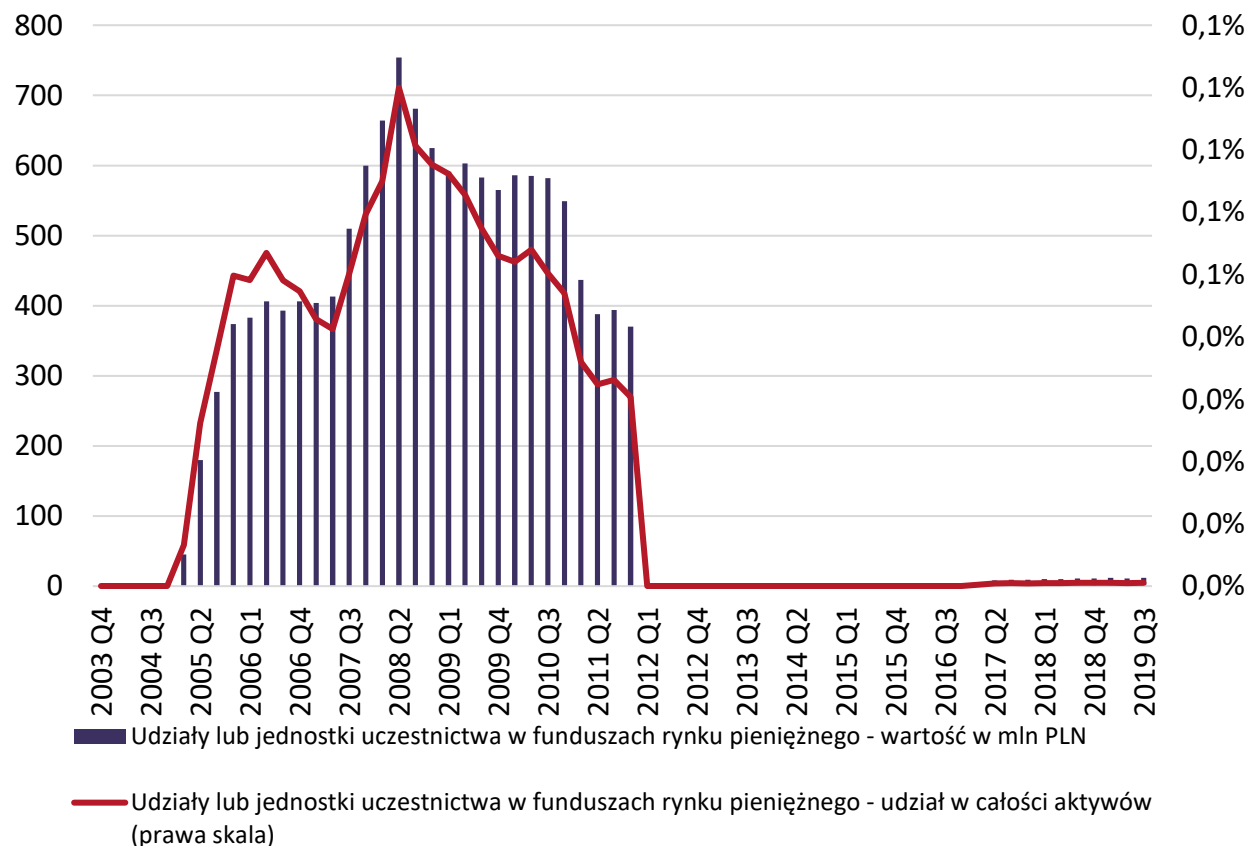

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego

Udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego

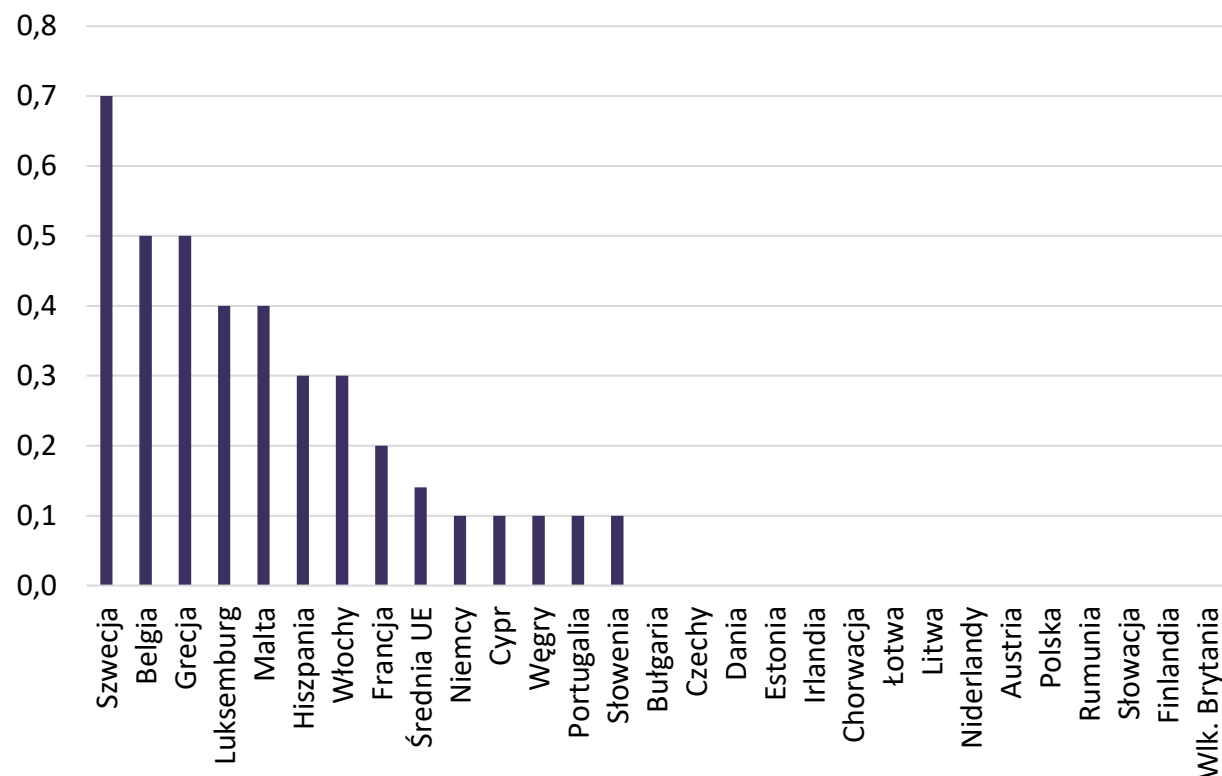
Wartość udziałów lub jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego w pierwszym kwartale 2012 r. spadła do zera i utrzymywała się na tym poziomie do początku 2017 r., kiedy to wzrosła do 4 mln PLN. Aktualnie wartość tej pozycji wynosi 12 mln PLN.

Udział tego składnika w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych jest właściwie niezauważalny (0,001%).

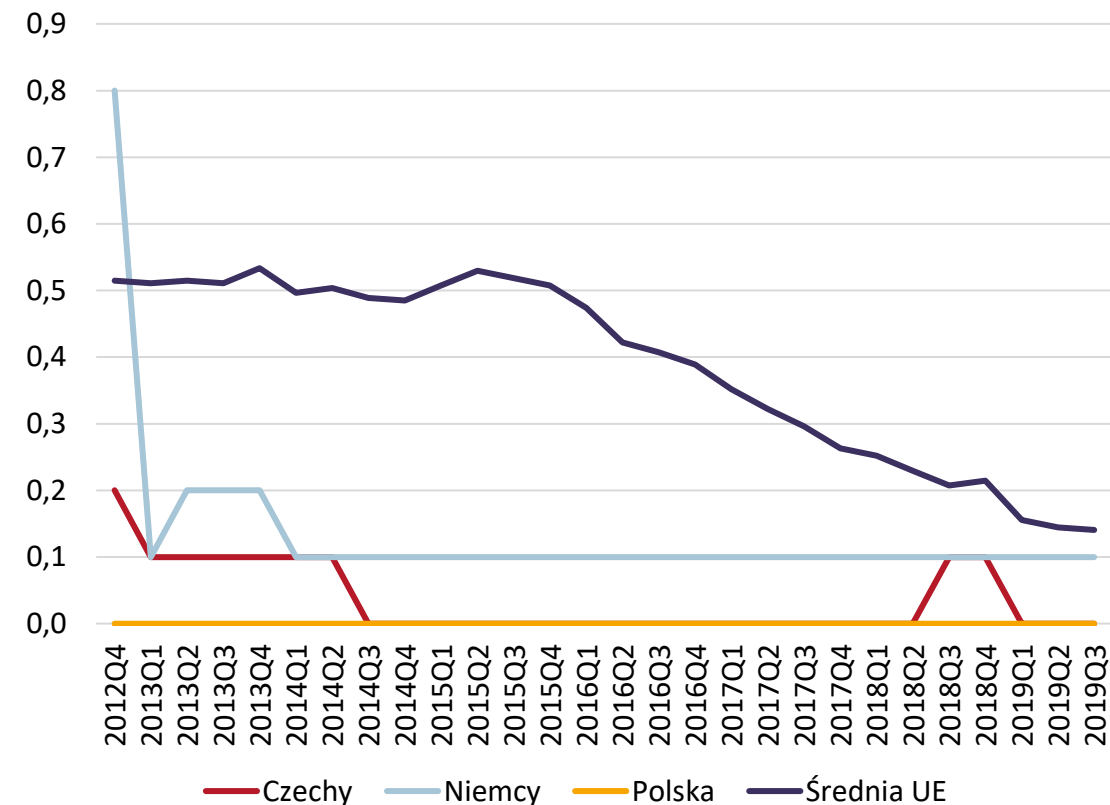

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego jako % PKB

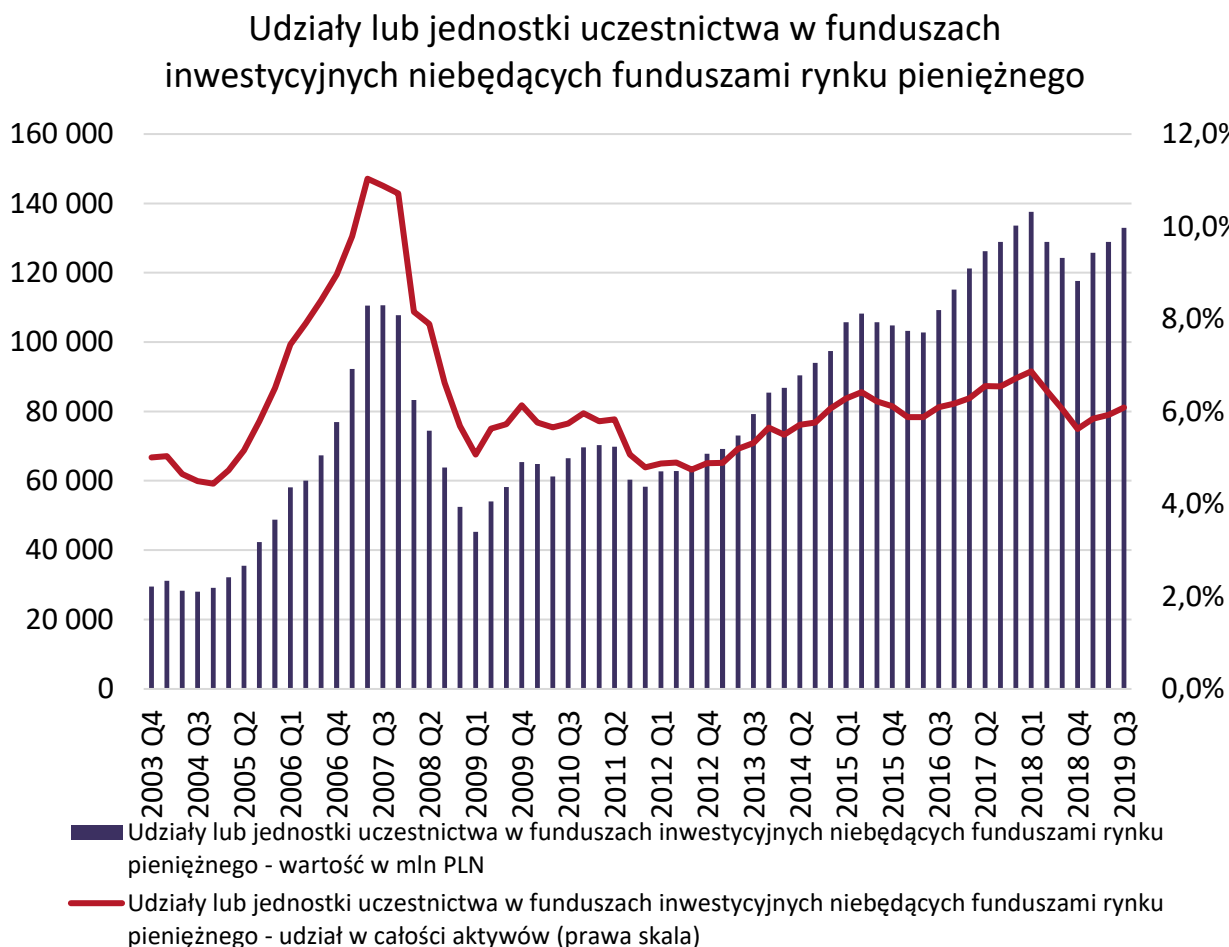
Udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego jako %
PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego

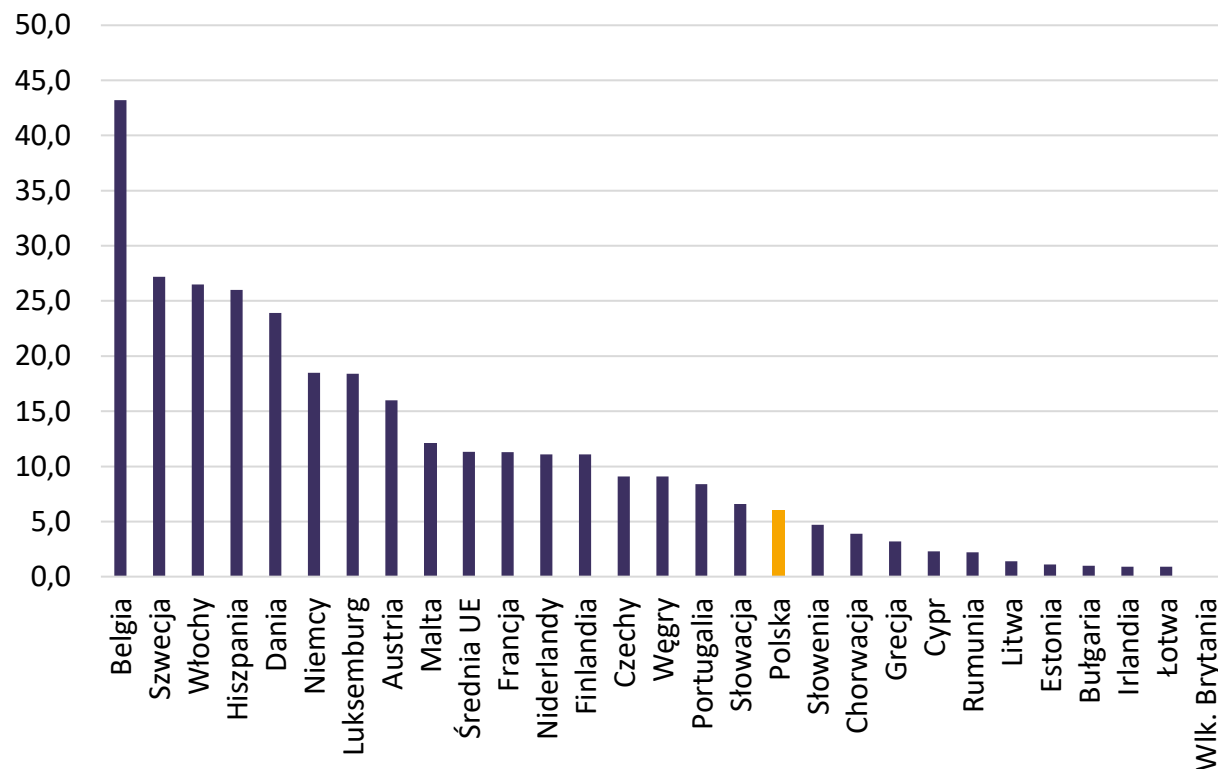
Wartość udziałów lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego wyniosła na koniec trzeciego kwartału 2019 r. 132.965 mln PLN. W ujęciu kwartalnym odnotowano wzrost wartości (o 3,2%), a w ujęciu rocznym o 7,0%.

Udział tej pozycji w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych ukształtował się na poziomie 6,1%.

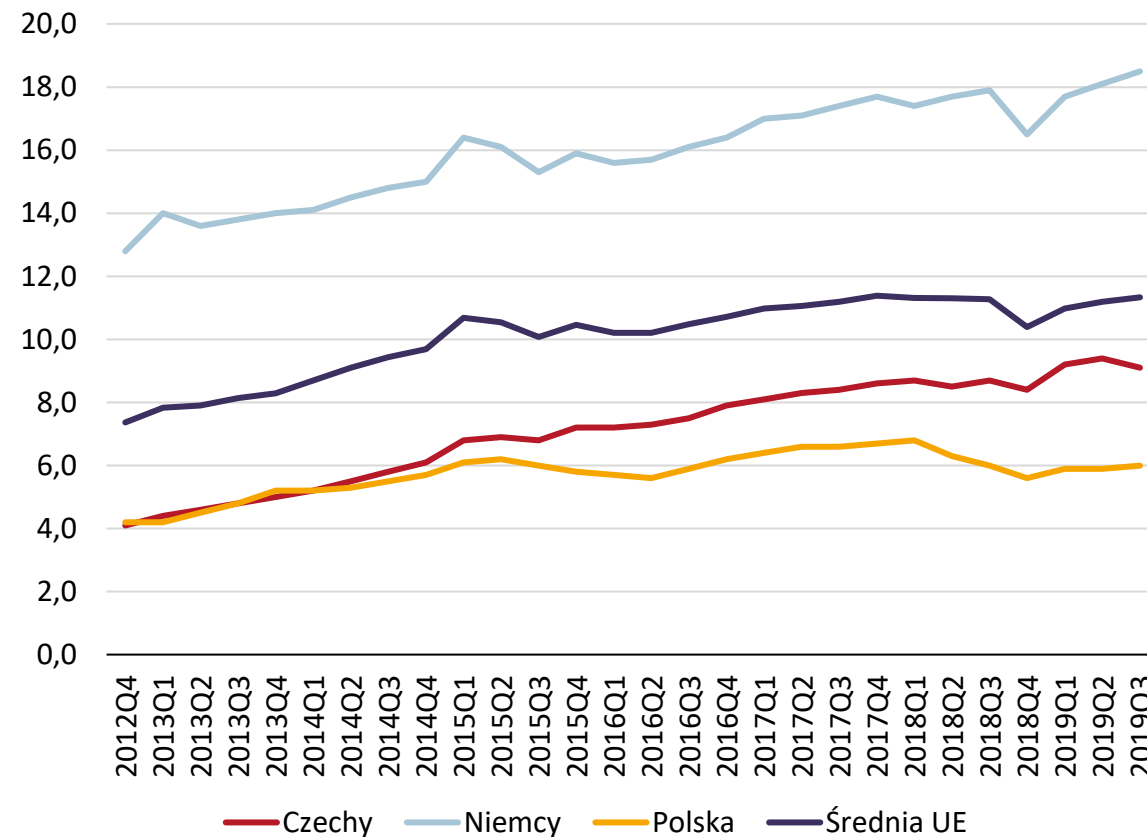

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego jako % PKB

Udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

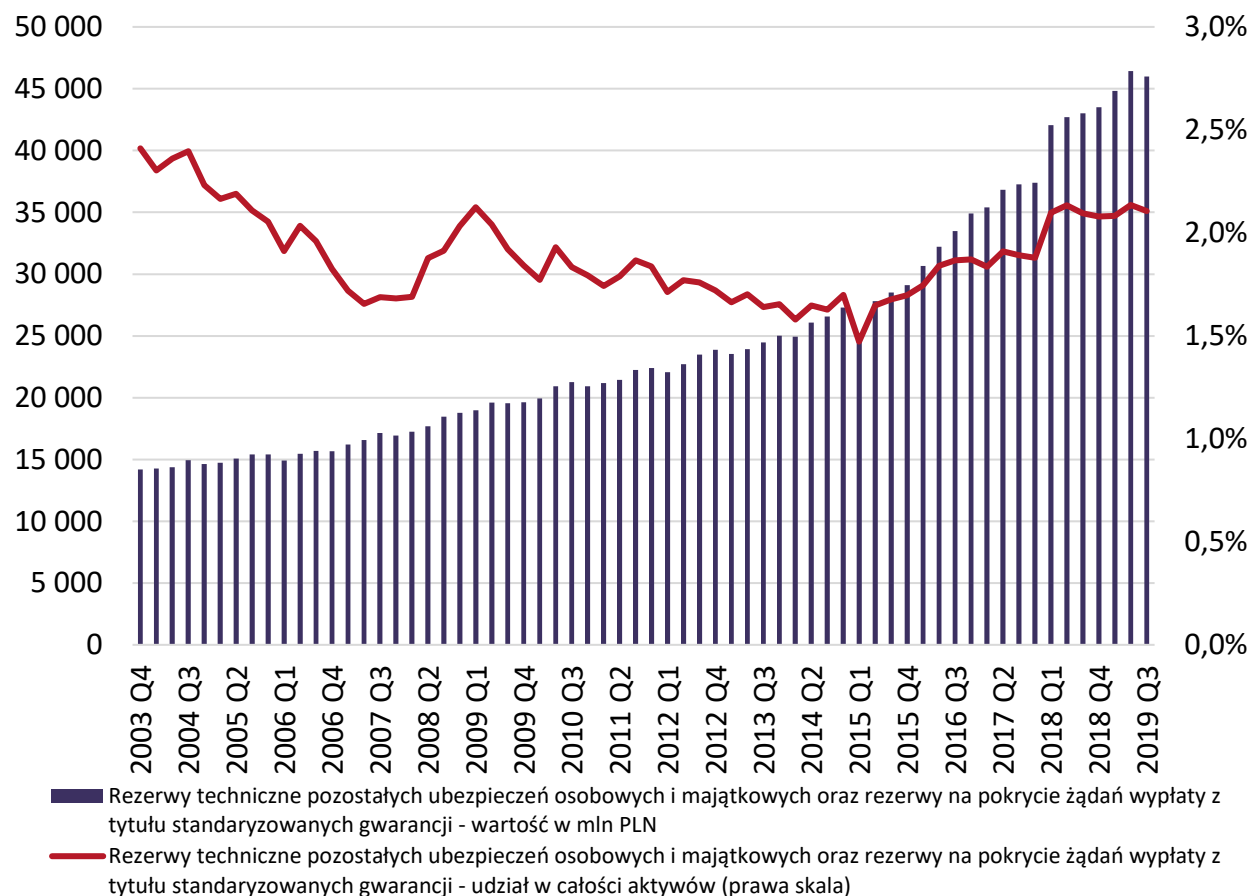

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – rezerwy techniczne pozostałych ubezpieczeń

Rezerwy techniczne pozostałych ubezpieczeń

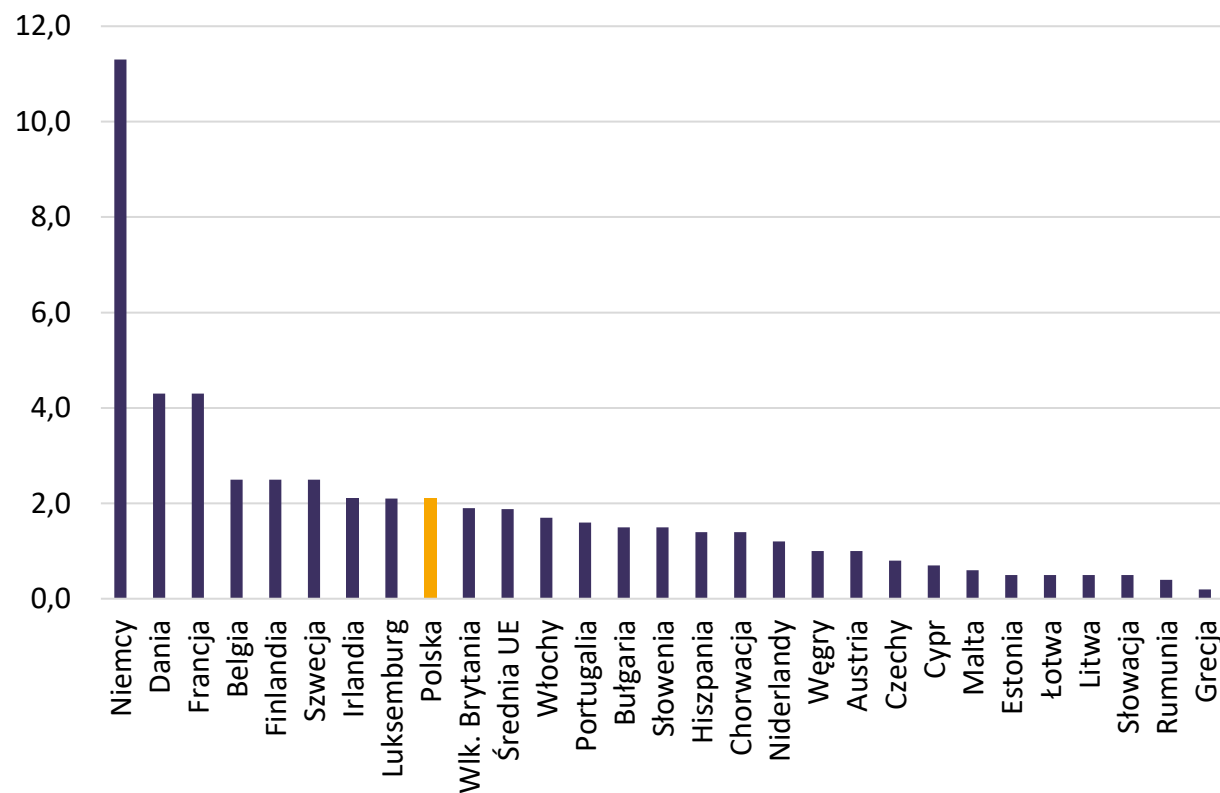
Rezerwy techniczne pozostałych ubezpieczeń wyniosły na koniec III kw. 2019 r. 46.001 mln PLN, co oznacza pierwszy spadek od I kwartału 2014 r. W ujęciu kwartalnym rezerwy wzrosły o 1,0%, jednakże w porównaniu do analogicznego kwartału roku ubiegłego mamy do czynienia ze wzrostem na poziomie 7,0%.

Udział rezerw w całości aktywów jest niewielki i od sześciu kwartałów wynosi około 2,1%.

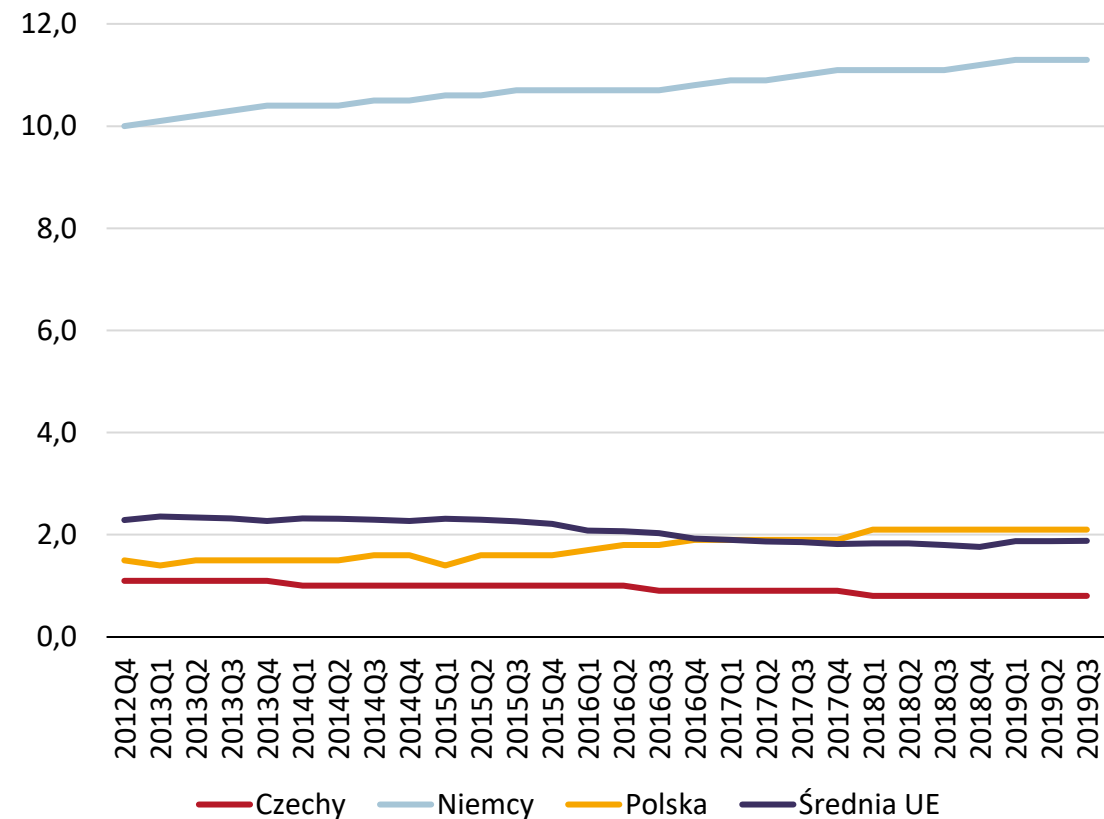

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - rezerwy techniczne pozostałych ubezpieczeń jako % PKB

Rezerwy techniczne pozostałych ubezpieczeń jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

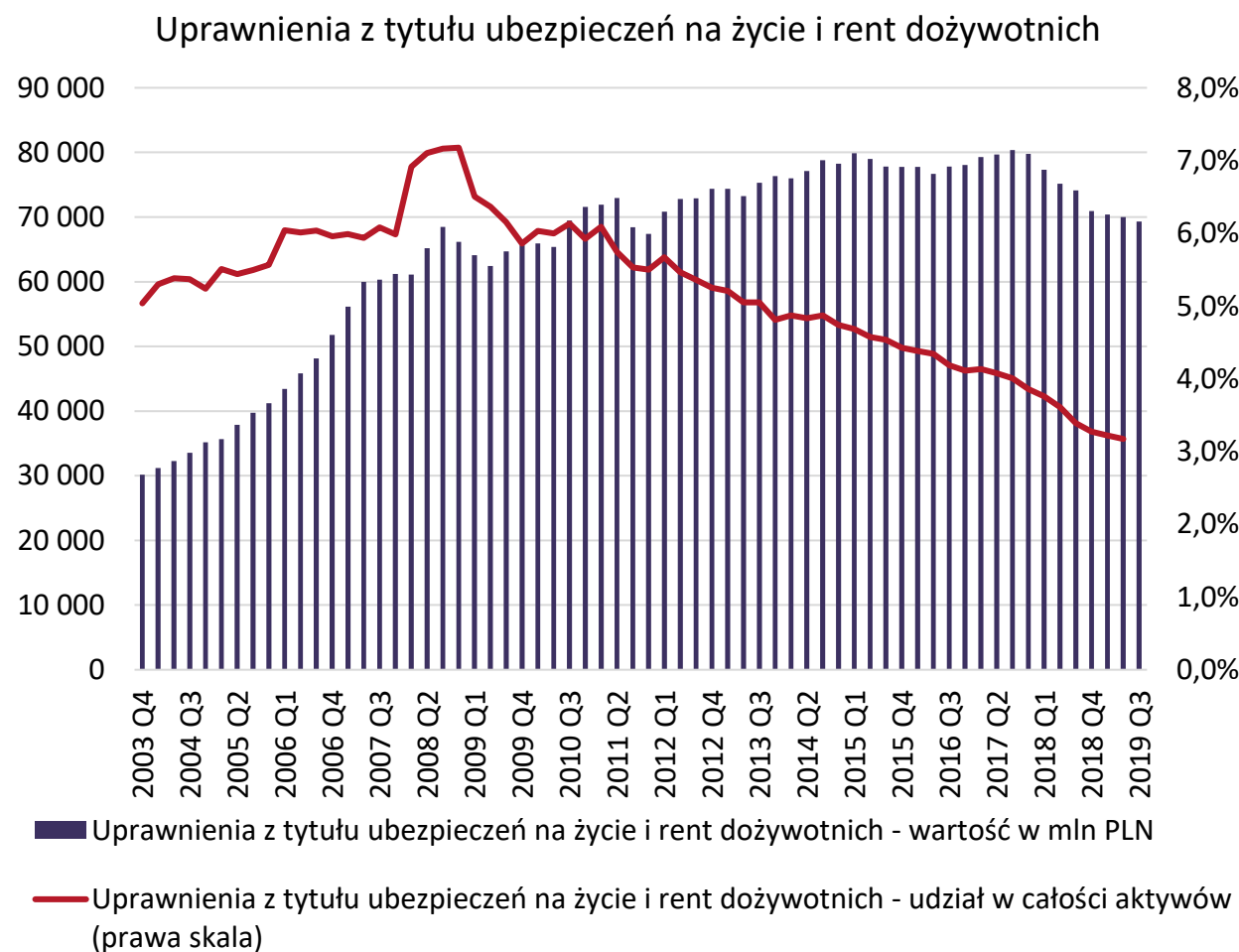

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – uprawnienia z tytułu ubezpieczeń na życie i rent dożywotnich

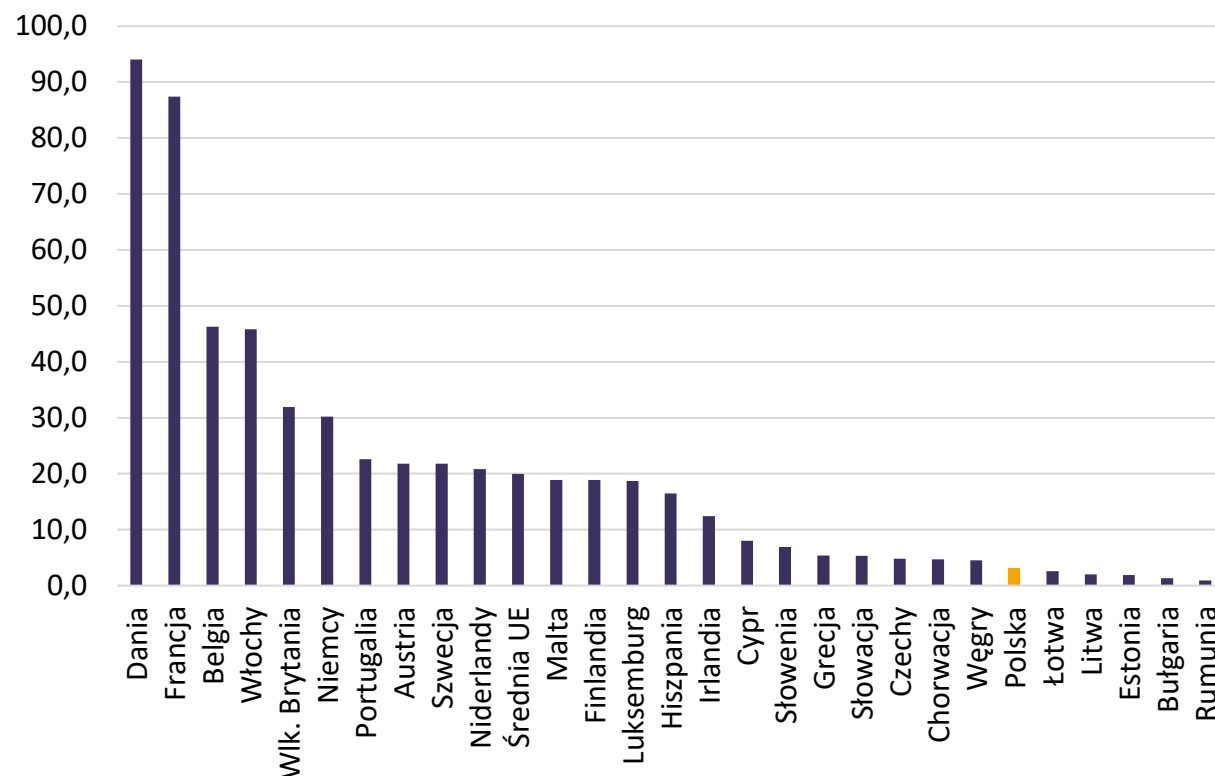
Wartość uprawnień z tytułu ubezpieczeń na życie i rent dożywotnich zmniejszyła się ósmy kwartał z rzędu i wyniosła 69.328 mln PLN. W ujęciu kwartalnym spadek wyniósł 1,0%, natomiast w ujęciu rocznym 6,5%.

Udział tej pozycji systematycznie maleje od drugiego kwartału 2012 roku. Od tego okresu udział zmniejszył się o 2,3 p. proc, do obecnych 3,2%.

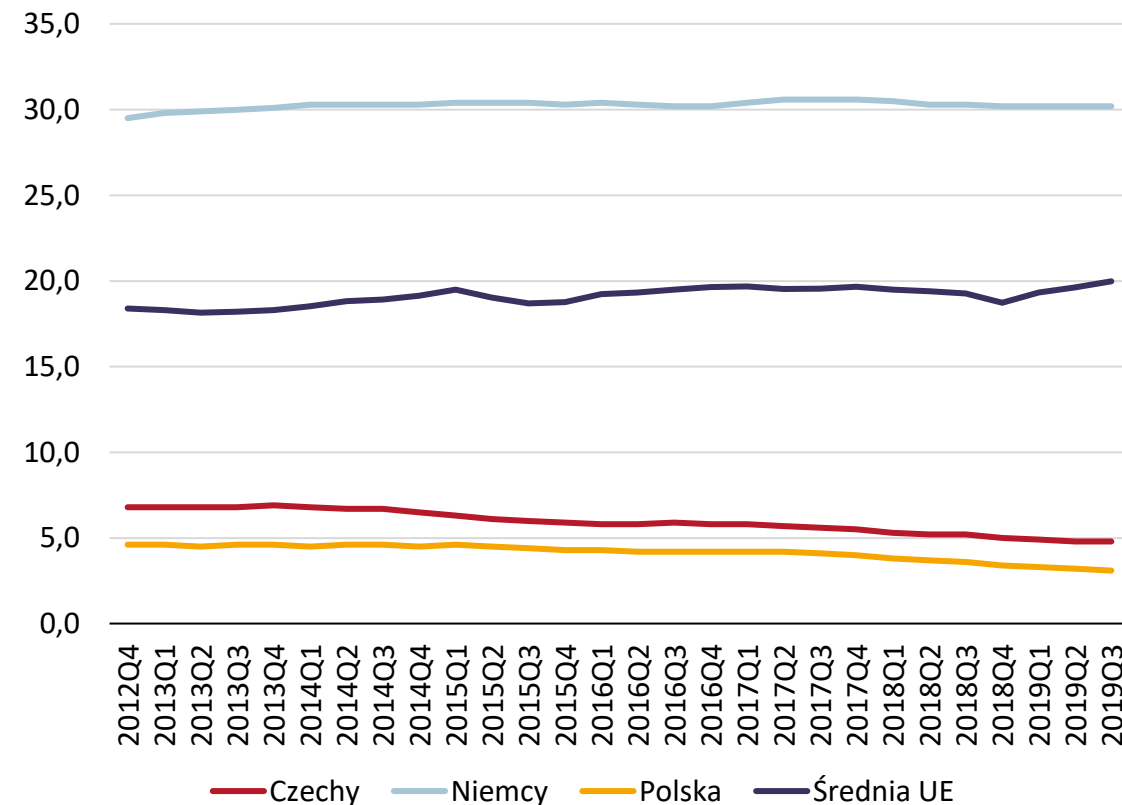

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - uprawnienia z tytułu ubezpieczeń na życie i rent dożywotnich jako % PKB

Uprawnienia z tytułu ubezpieczeń na życie i rent dożywotnich jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

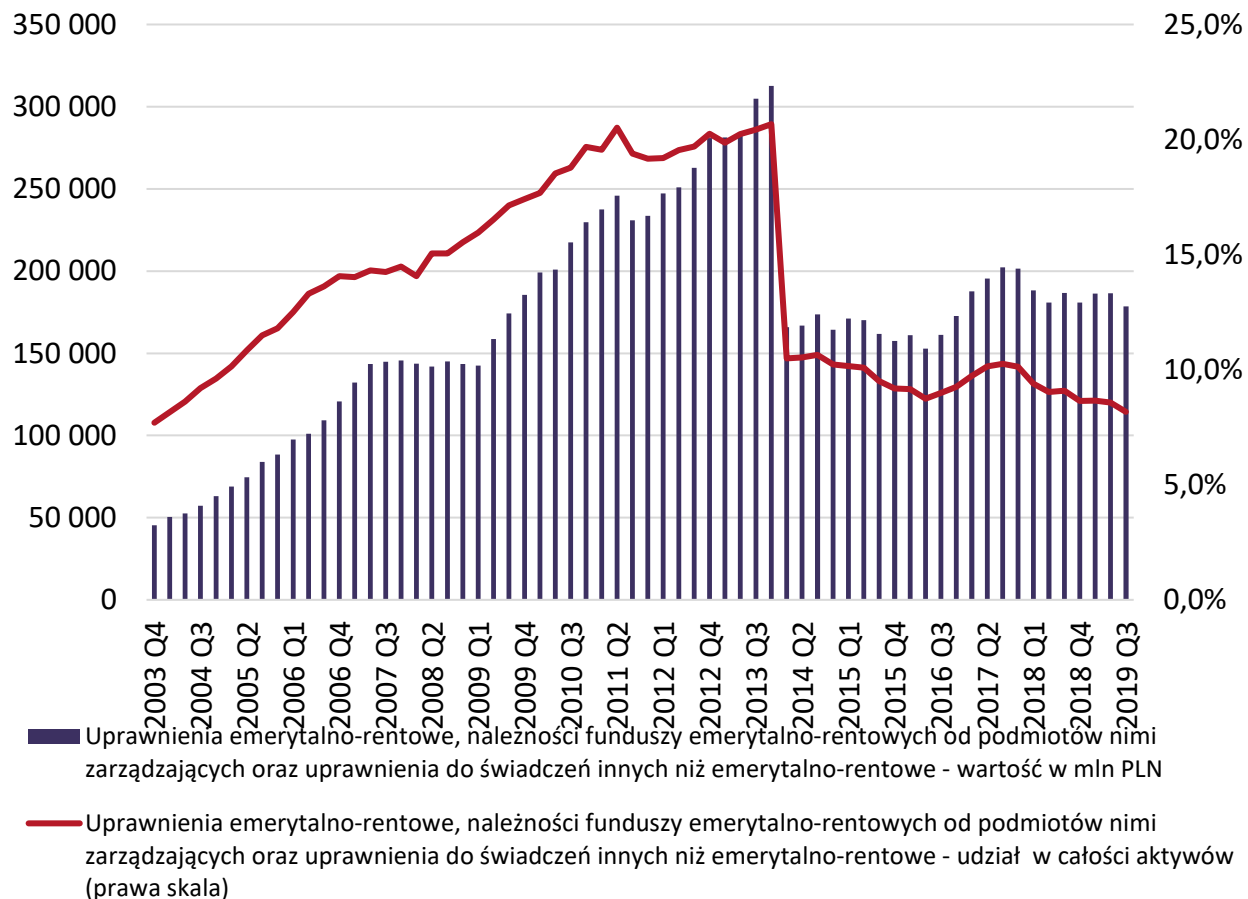

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – uprawnienia emerytalno-rentowe

Uprawnienia emerytalno-rentowe

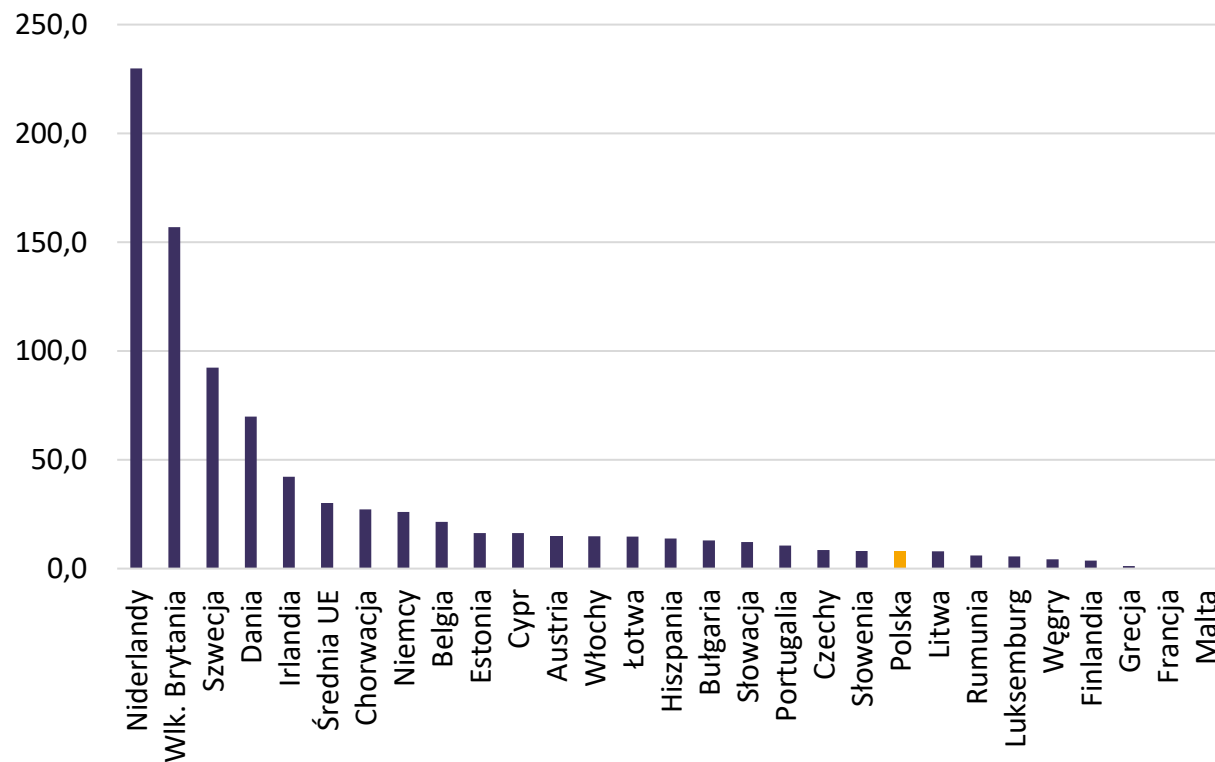
Wartość uprawnień emerytalno-rentowych wyniosła na koniec trzeciego kwartału 2019 r. 178.599 mln PLN, co oznacza spadek w ujęciu kwartalnym o 4,2%, a w ujęciu rocznym o 4,3%.

Udział uprawnień emerytalno-rentowy w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych wyniósł 8,2%.

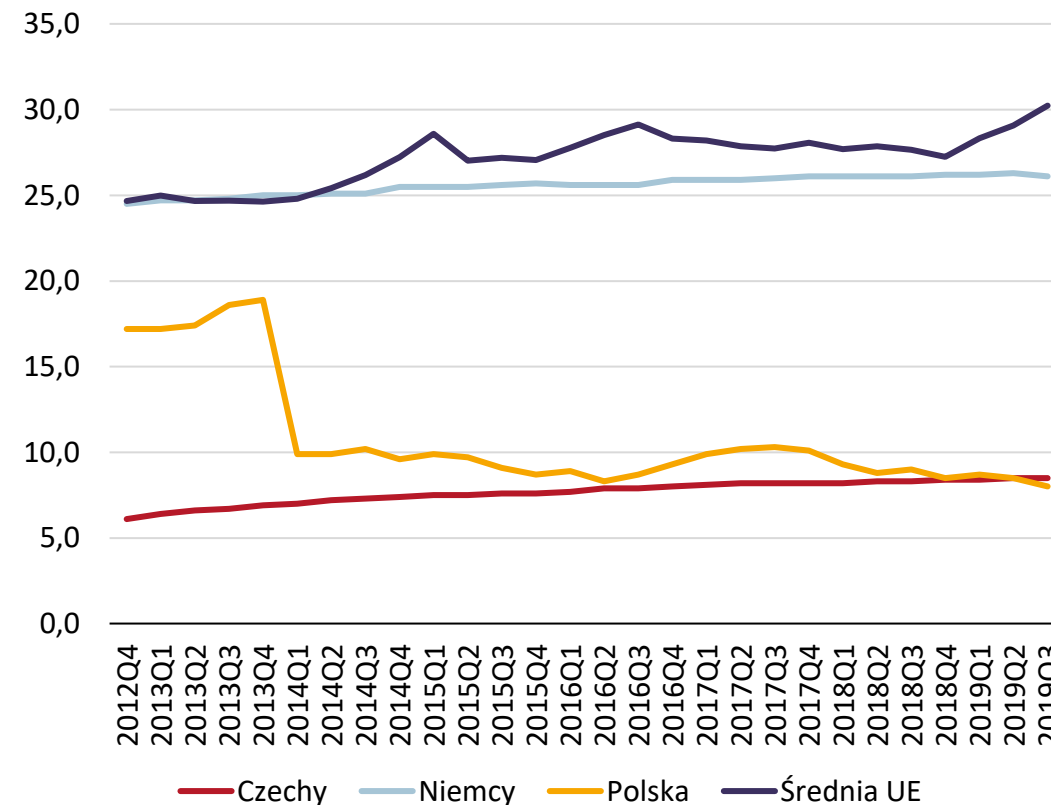

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - uprawnienia emerytalno-rentowe jako % PKB

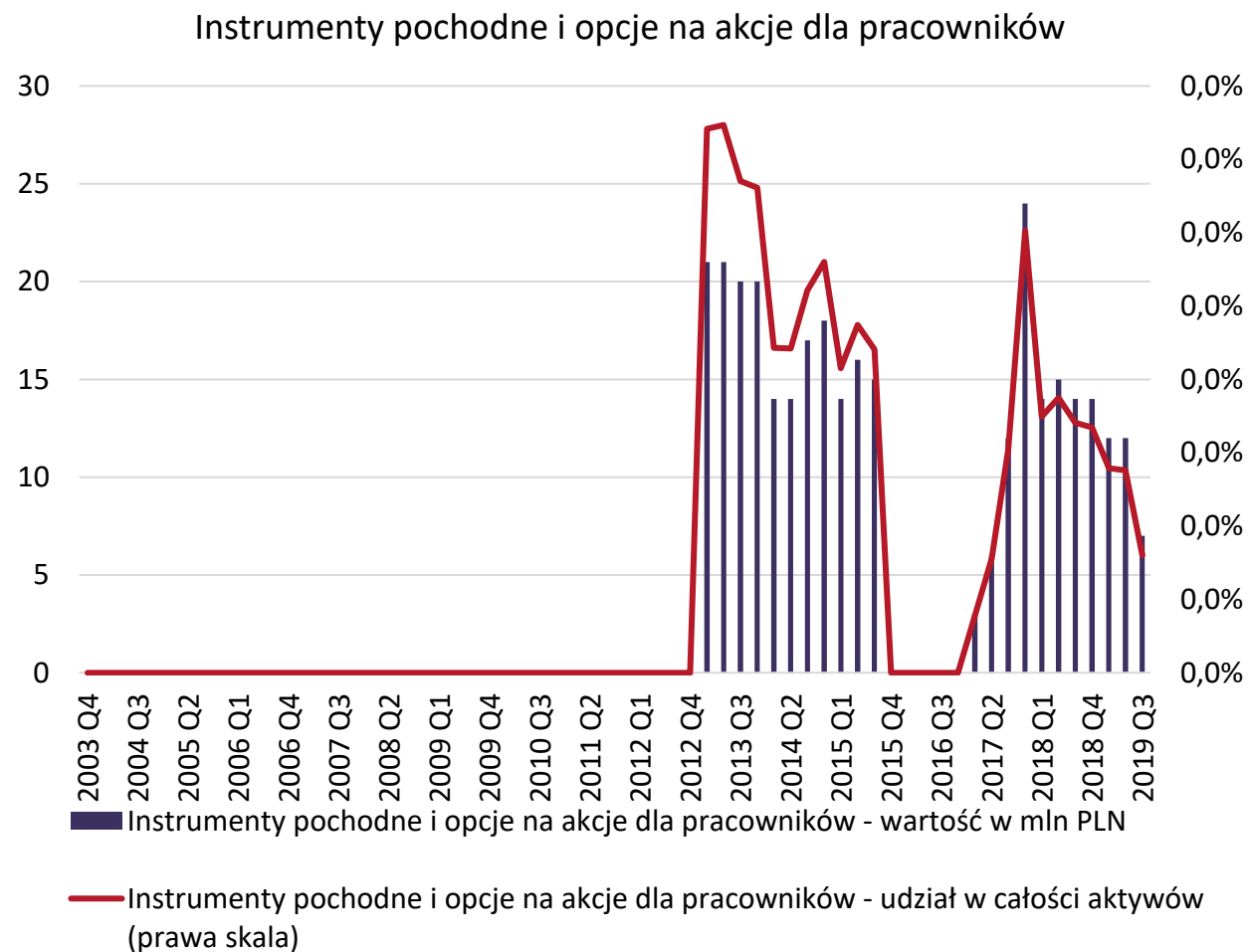
Uprawnienia emerytalno-rentowe jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników

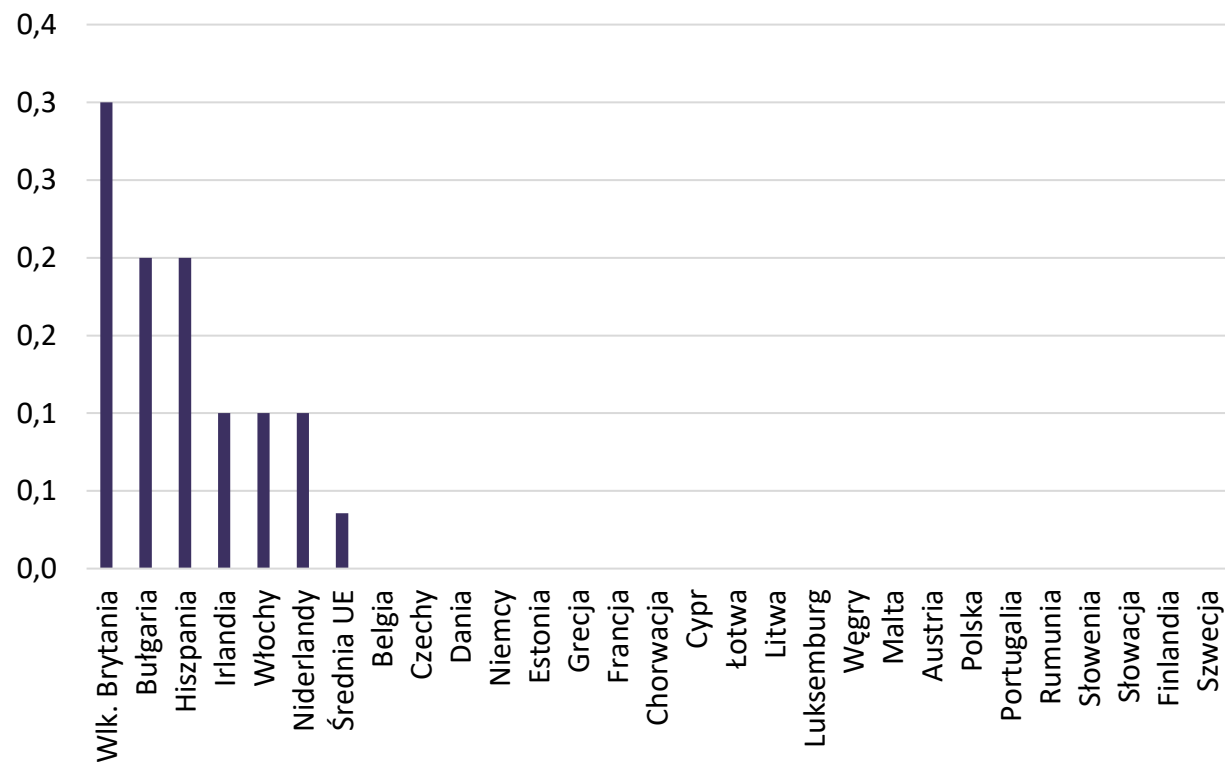
Wartość instrumentów pochodnych i opcji na akcje dla pracowników przez długi czasów była zerowa, by na początku 2013 r. wzrosnąć do 21 mln PLN, w kolejnych kwartałach zmniejszać się do zera i znowu wzrosnąć na początku 2017 r. Aktualnie wartość tego składnika utrzymuje się na poziomie 7 mln PLN.

Udział tego składnika w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych jest właściwie niezauważalny (0,0003%).

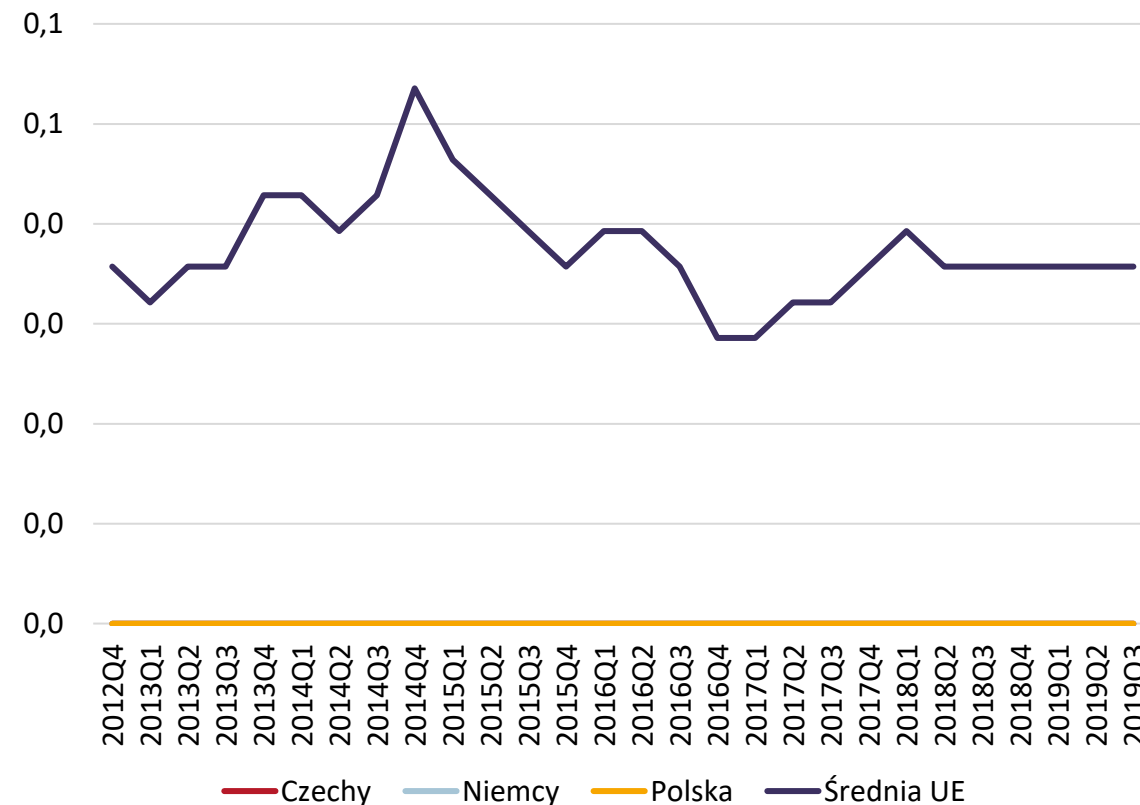

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników jako % PKB

Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników jako %
PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

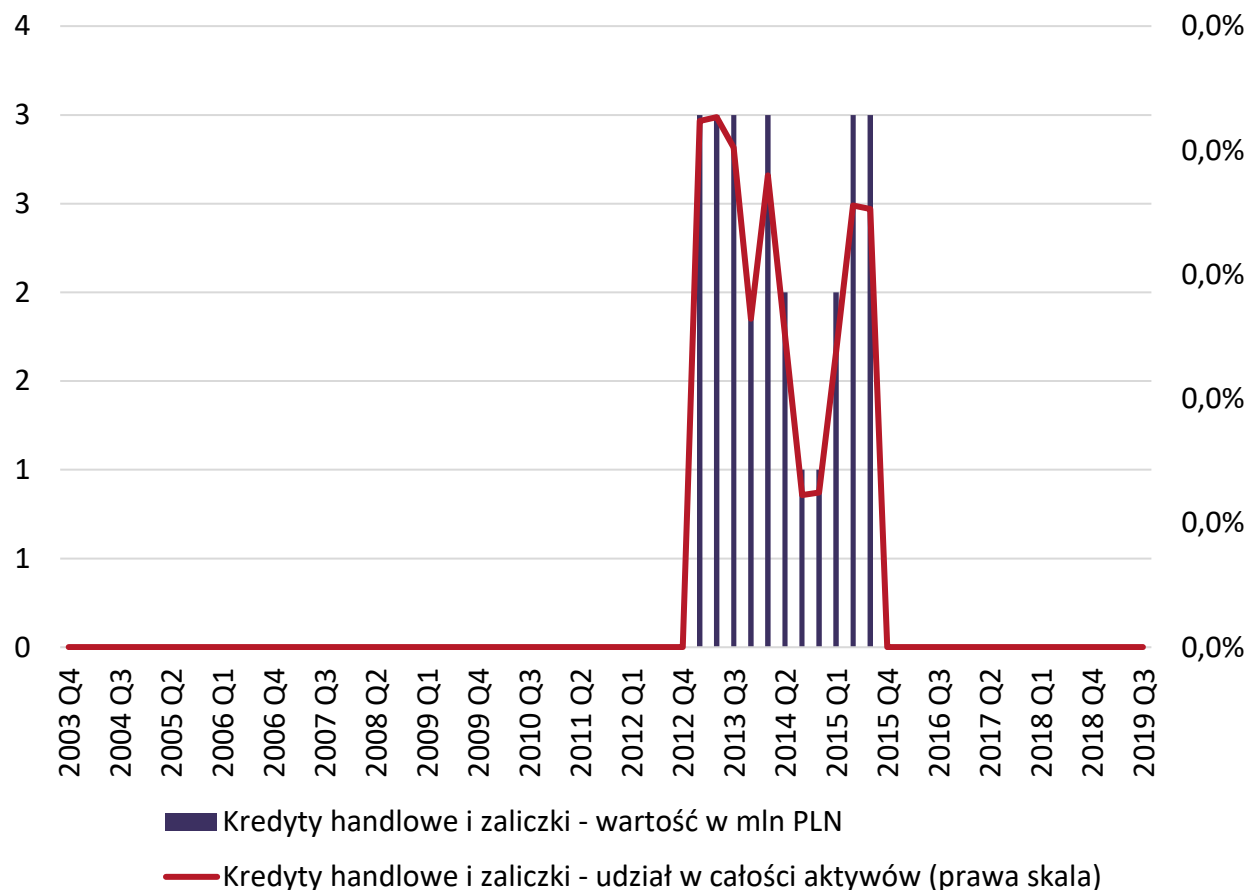

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – kredyty handlowe i zaliczki

Kredyty handlowe i zaliczki

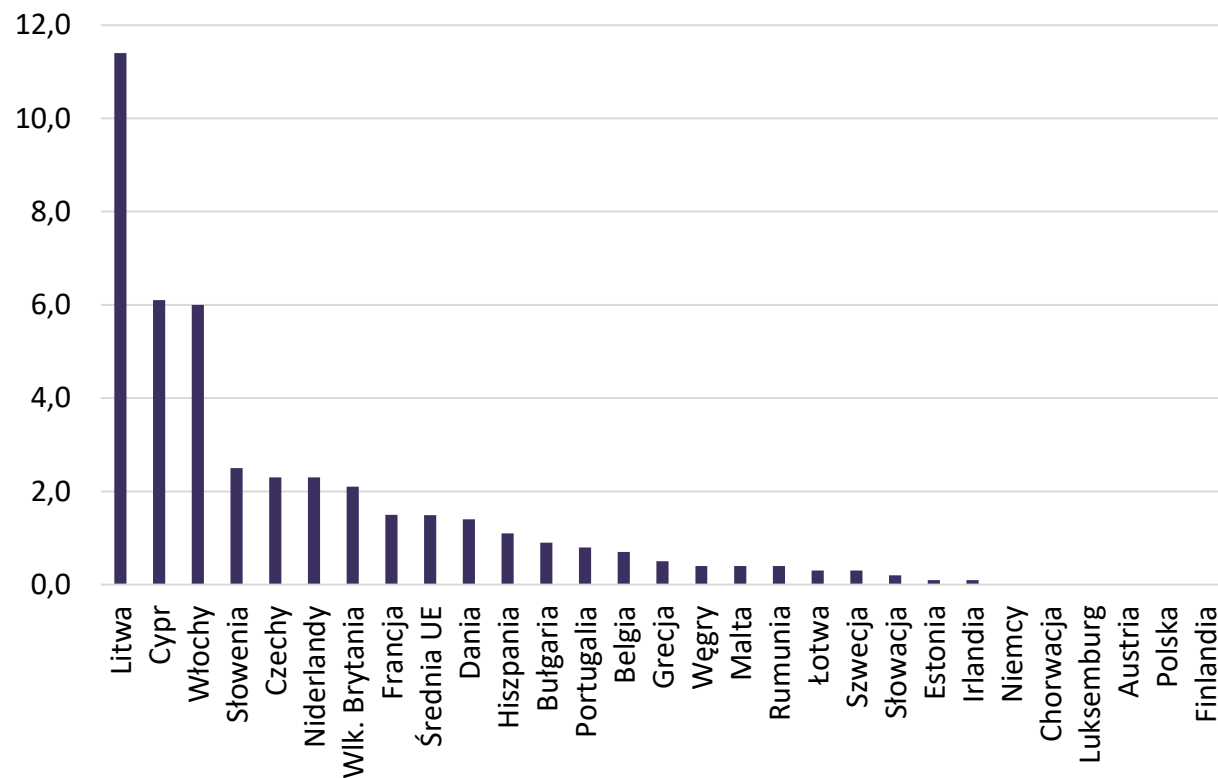

Wartość kredytów handlowych i zaliczek od szesnastu kwartałów wynosi 0.

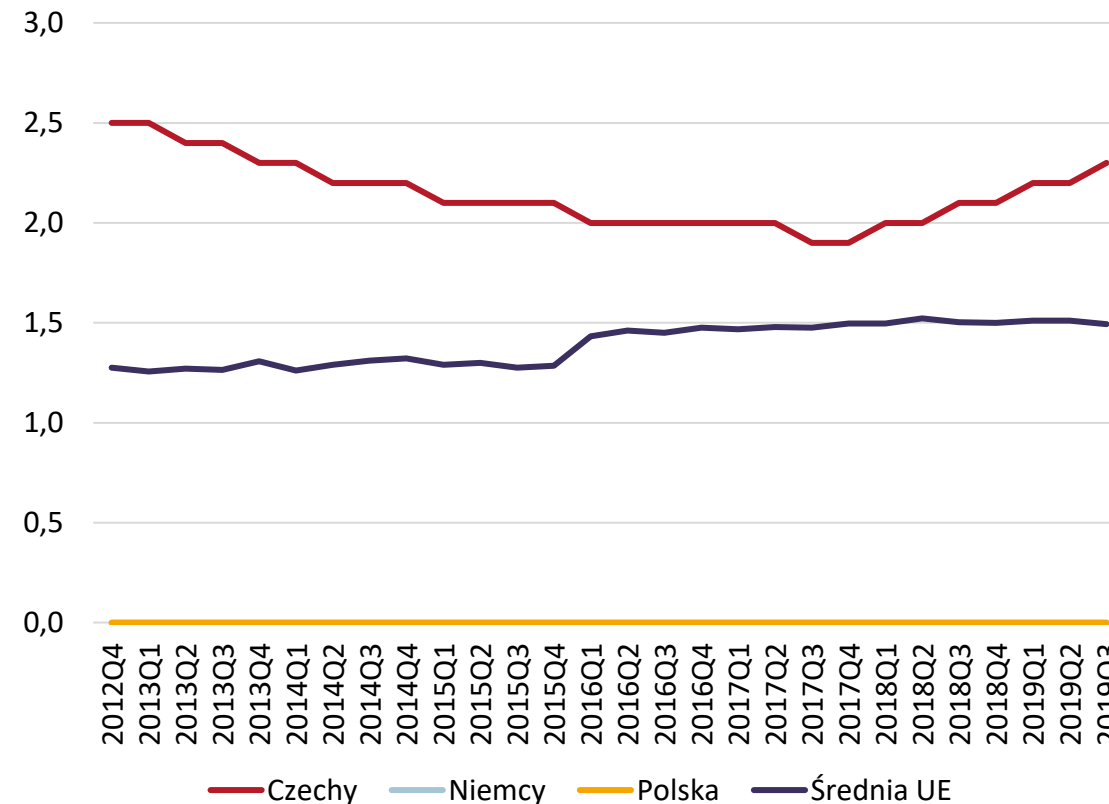

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - kredyty handlowe i zaliczki jako % PKB

Kredyty handlowe i zaliczki jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

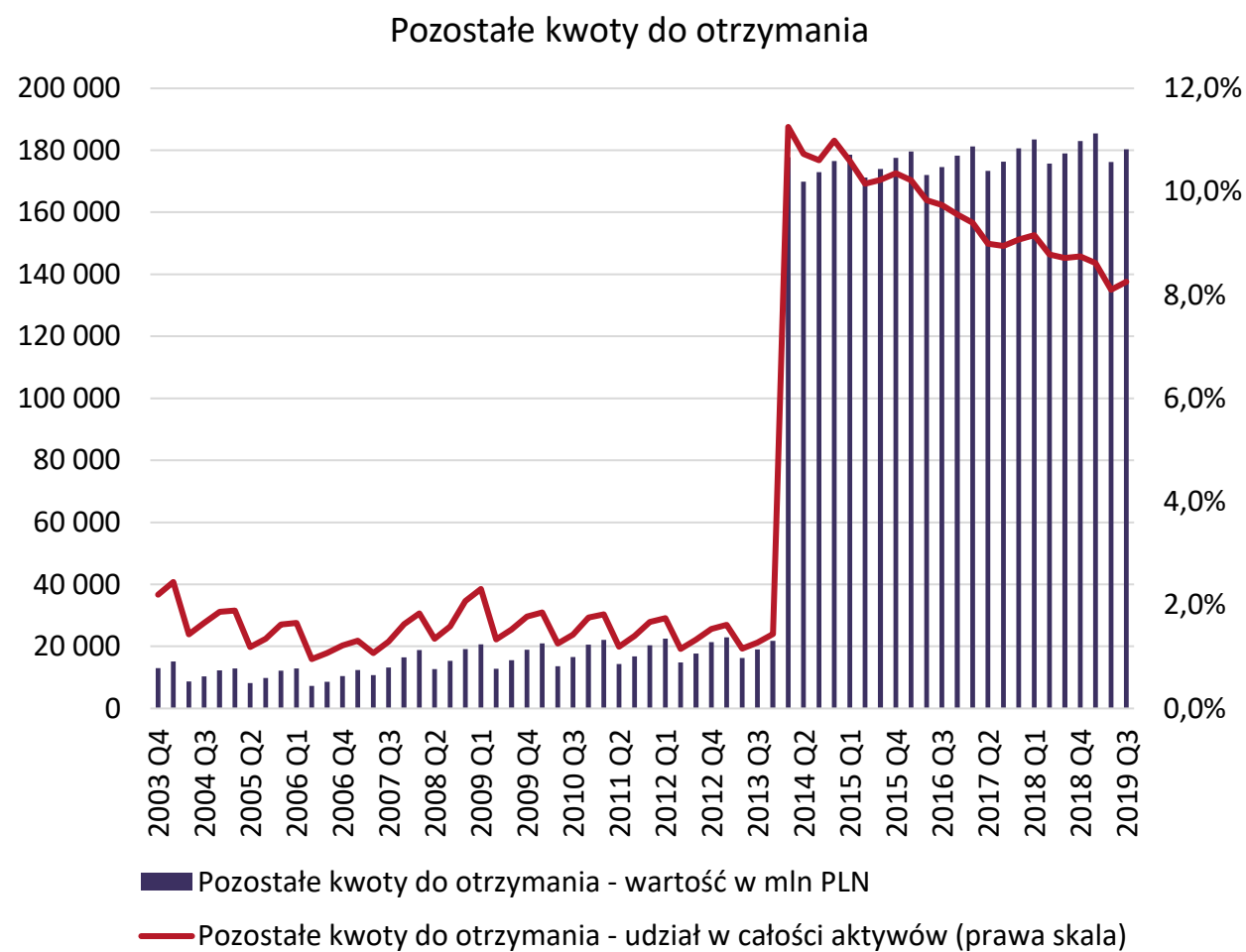

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – pozostałe kwoty do otrzymania

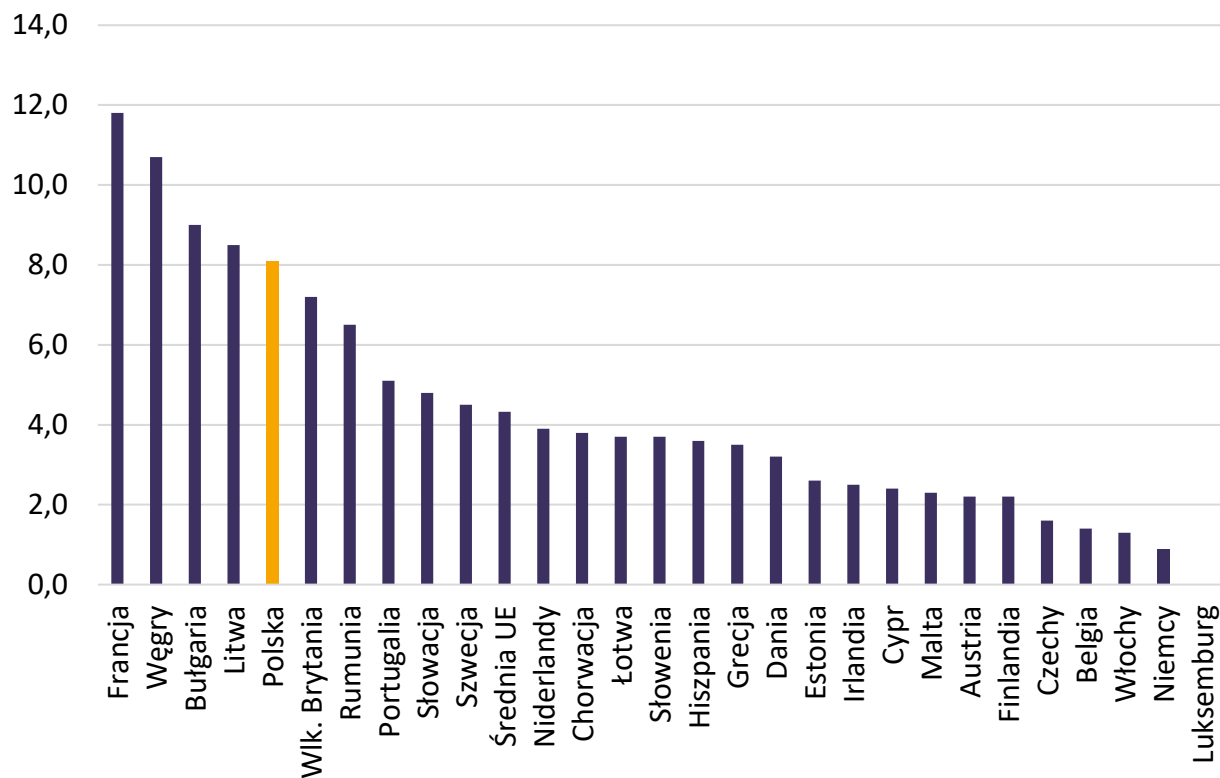
Wartość pozostałych kwot do otrzymania wyniosła na koniec III kwartału 2019 r. wyniosła 180.323 mln PLN, tj. wzrosła o 0,8% w ujęciu rocznym i 2,4% w ujęciu kwartalnym.

Udział tej pozycji w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych ukształtował się na poziomie 8,3%.

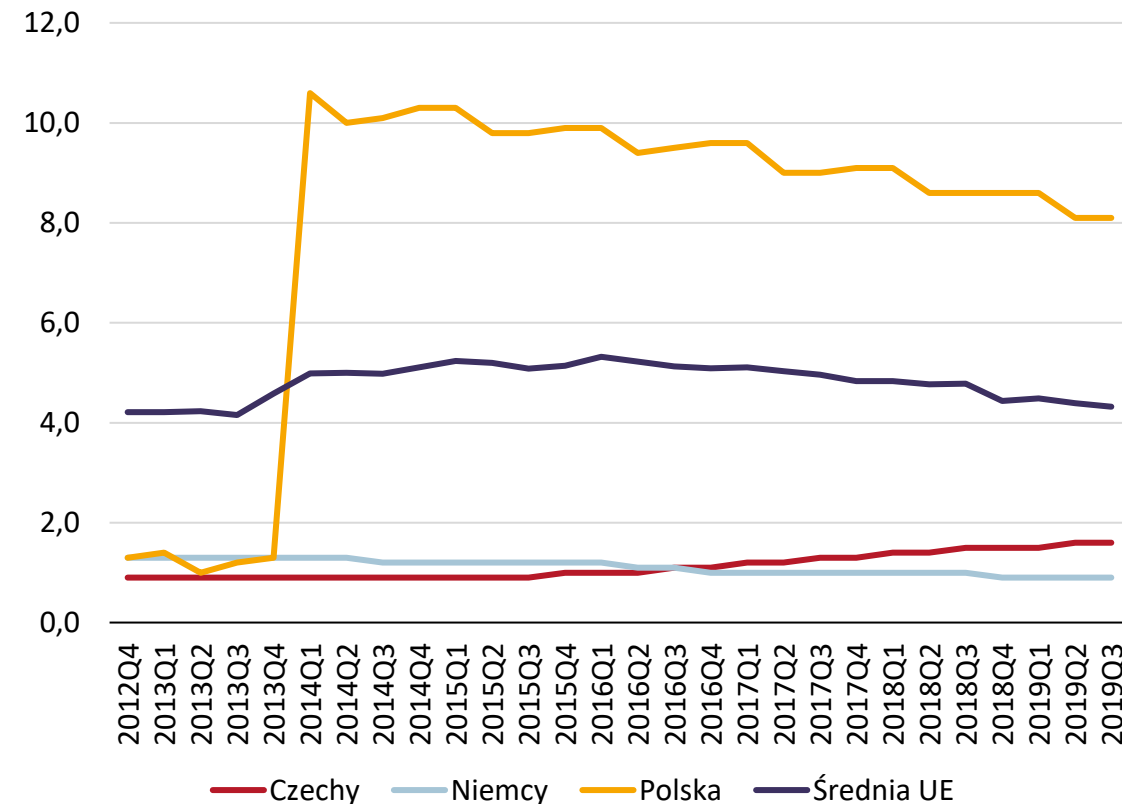

Wartość składnika w Polsce na tle Unii Europejskiej - pozostałe kwoty do otrzymania jako % PKB

Pozostałe kwoty do otrzymania jako % PKB danego kraju na koniec III kwartału 2019 r.

Polska na tle UE, Niemiec i Czech

Analiza zagregowanych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych

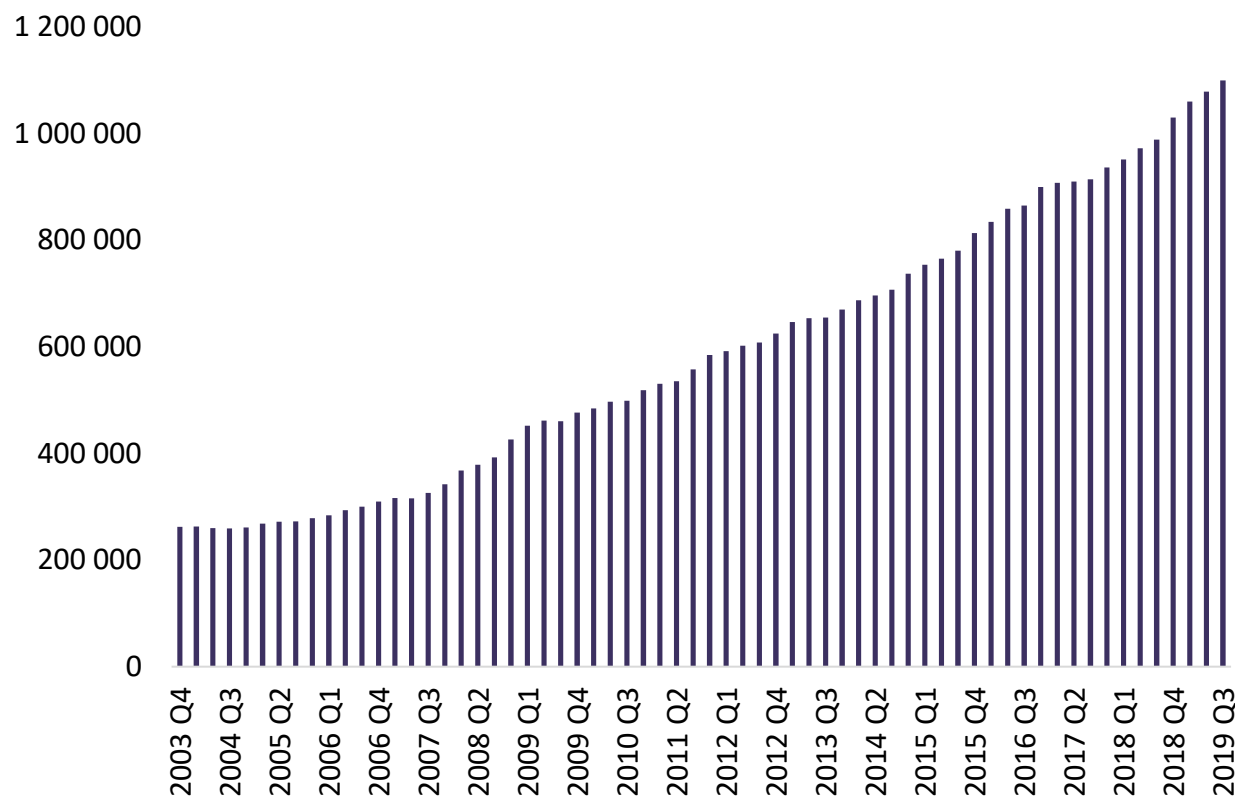
Na poprzednich stronach przedstawiliśmy poszczególne pozycje aktywów finansowych gospodarstw domowych. Natomiast na kolejnych pięciu stronach prezentujemy zsumowane wybrane wskaźniki oraz ich udział w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych.

Wartość i udział gotówki oraz wszelkich form depozytów w aktywach finansowych gospodarstw domowych

Poniżej prezentujemy sumę płynnych aktywów w aktywach ogółem, która w II kw. 2019 r. była najwyższa w historii i wyniosła 1.099.562 mln PLN (wzrost o 6,7% w ujęciu rocznym i 2,0% w ujęciu kwartalnym). W takim ujęciu gotówka odpowiadała za 50,3% całości aktywów finansowych gospodarstw domowych.

Suma gotówki, depozytów bieżących i pozostałych depozytów (mln PLN)

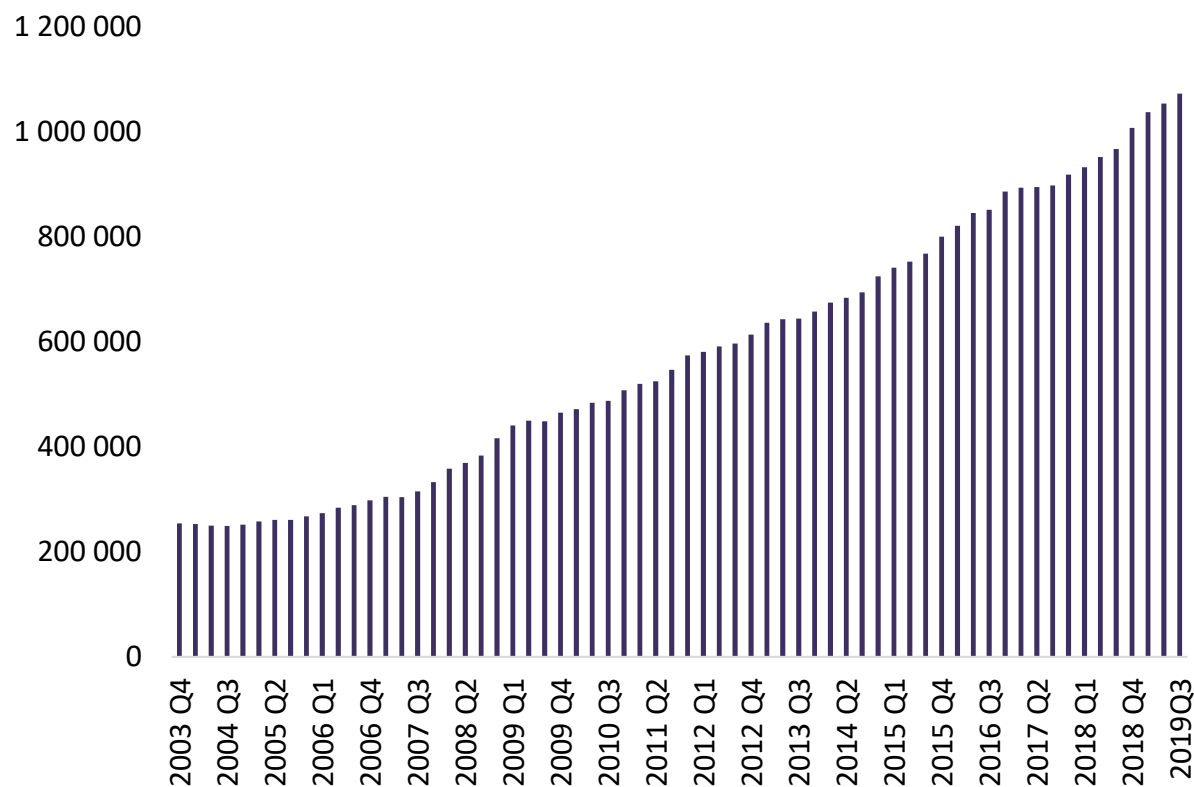
Udział gotówki w aktywach gospodarstw domowych

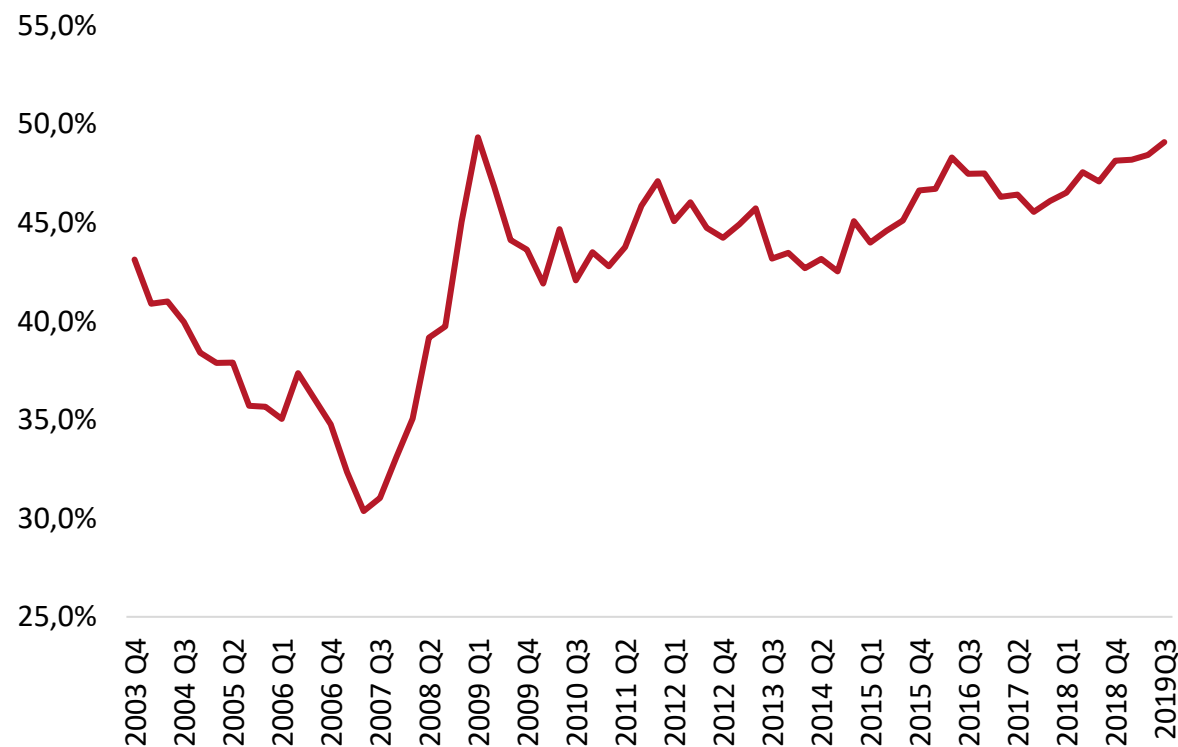
Gotówka netto: udział gotówki pomniejszonej o dług w aktywach finansowych gospodarstw domowych

Suma gotówki, bieżących depozytów rozliczeniowych i pozostałych depozytów (1.078.262 mln PLN) pomniejszona o sumę krótko- i długoterminowych kredytów i pożyczek (24.666 mln PLN).

Suma płynnych aktywów pomniejszona o dług (mln PLN)

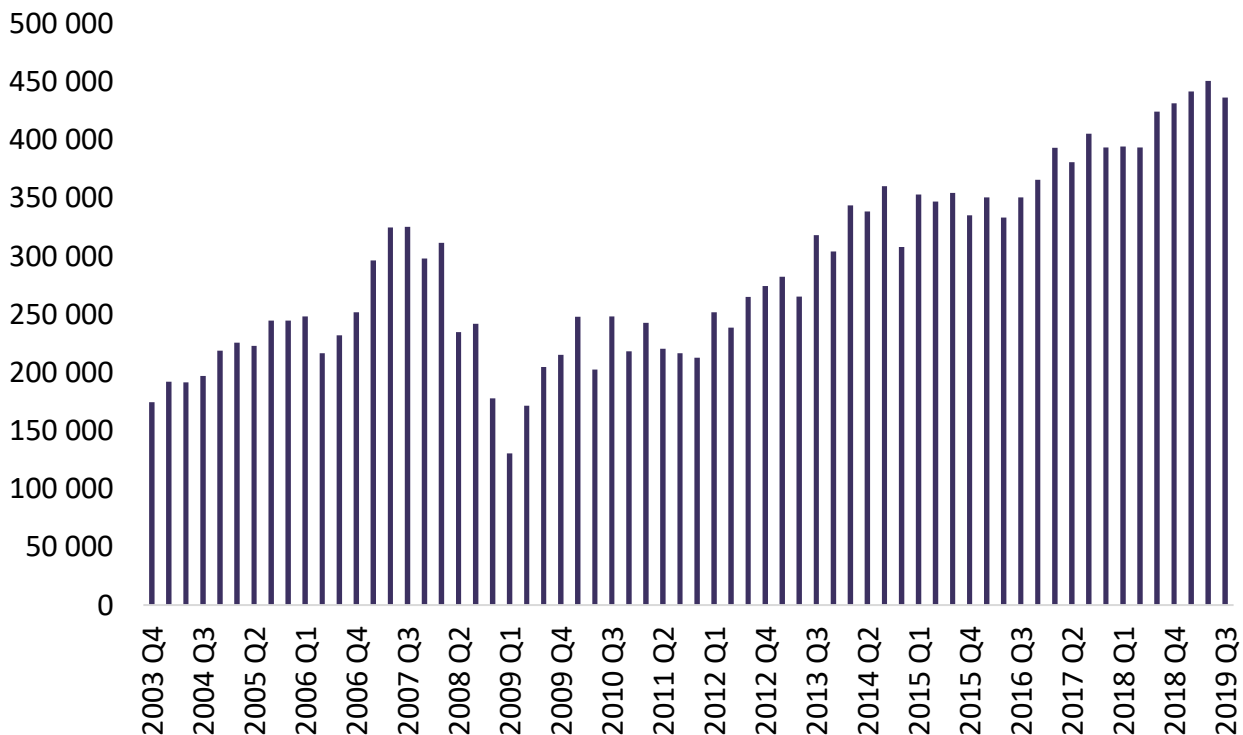
Udział gotówki w aktywach gospodarstw domowych pomniejszony o dług

Udział udziałów kapitałowych w aktywach finansowych gospodarstw domowych

Udział wszelkich form udziałów kapitałowych – akcji notowanych, akcji nienotowanych oraz innych udziałów kapitałowych – od czwartego kwartału 2008 r. utrzymuje się w okolicach 20% całości aktywów finansowych gospodarstw domowych.

Udziały kapitałowe (akcje notowane, nienotowane, inne udziały kapitałowe)
w aktywach gospodarstw domowych (mln PLN)

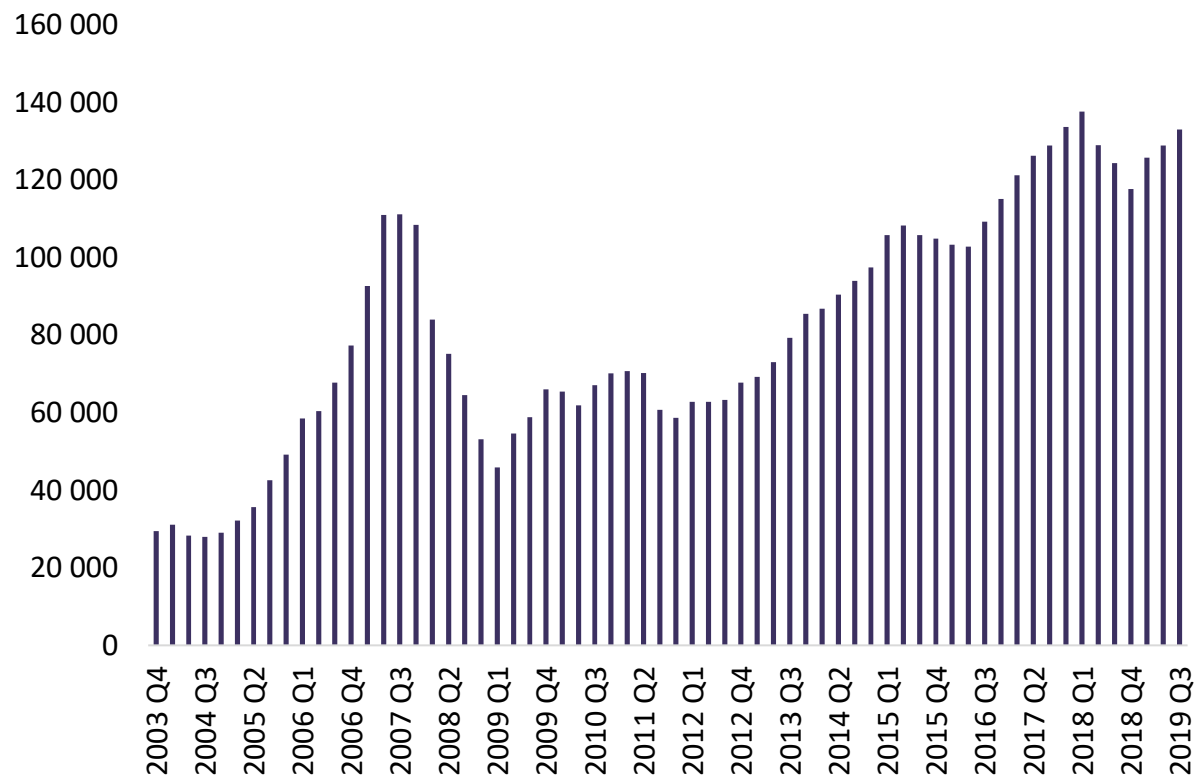
Udział udziałów kapitałowych w aktywach gospodarstw domowych

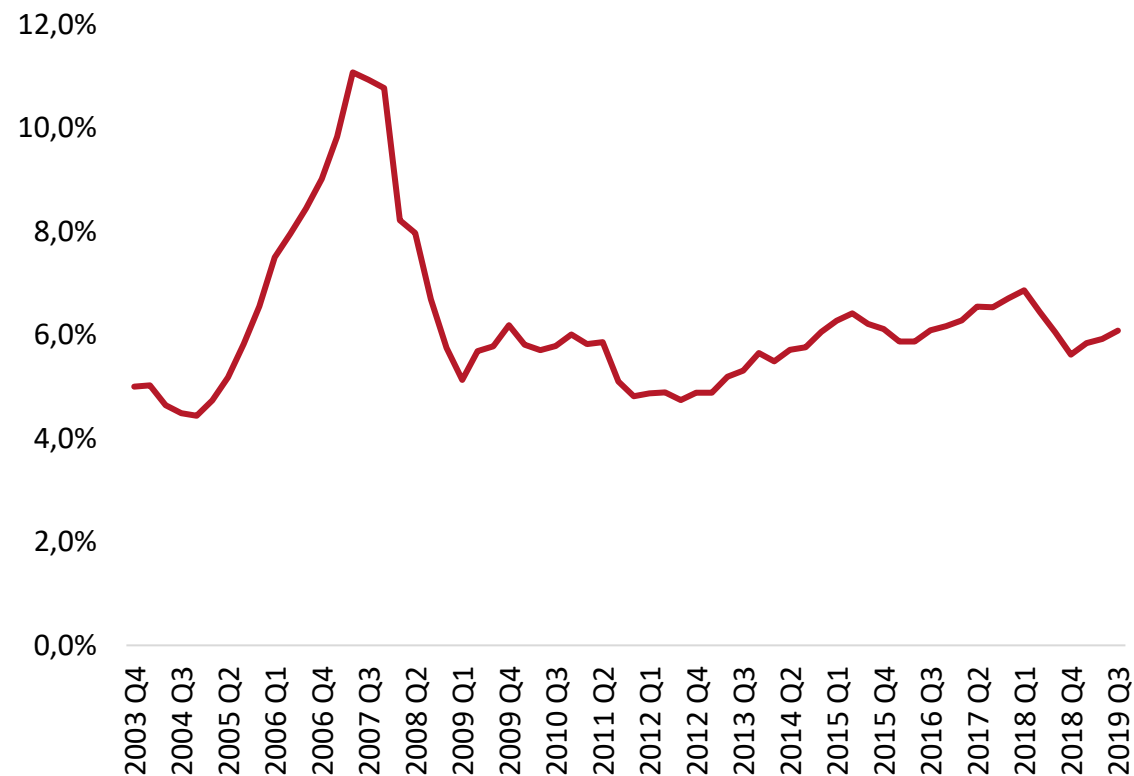
Udział udziałów lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych w aktywach gospodarstw domowych w aktywach finansowych gospodarstw domowych.

Suma wszelkich form udziałów lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych wyniosła na koniec trzeciego kwartału 2019 r. 132.977 mln PLN, a jej udział w całości aktywach finansowych gospodarstw domowych wzrosła do 6,1%.

Udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych w aktywach gospodarstw domowych (mln PLN)

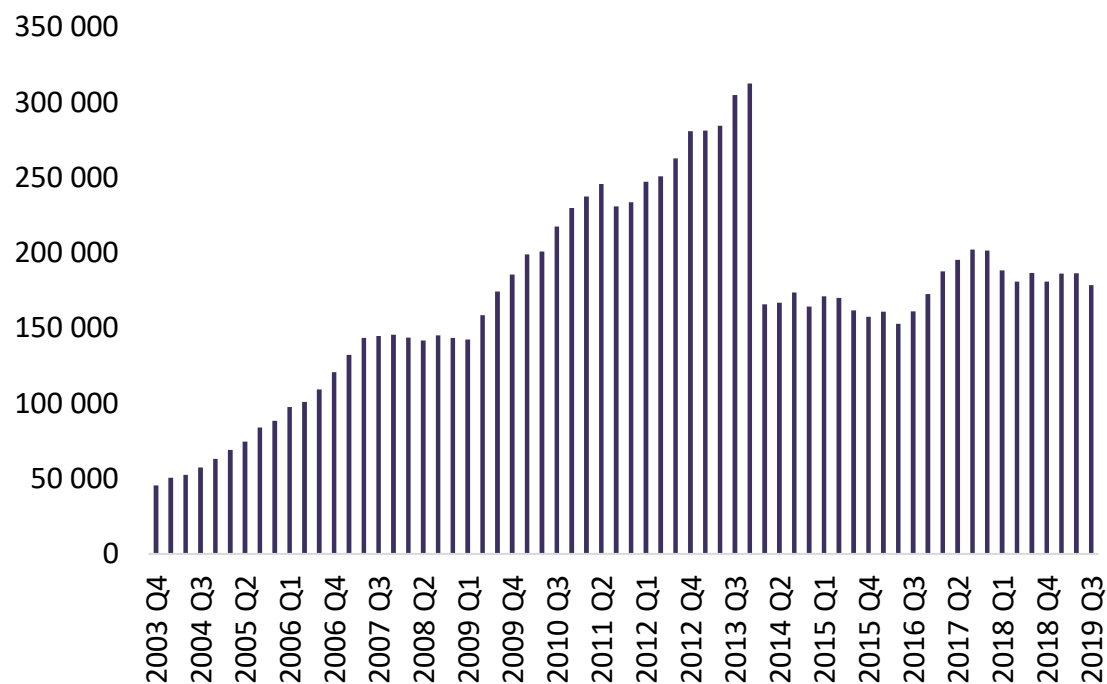
Udział udziałów lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych w aktywach gospodarstw domowych

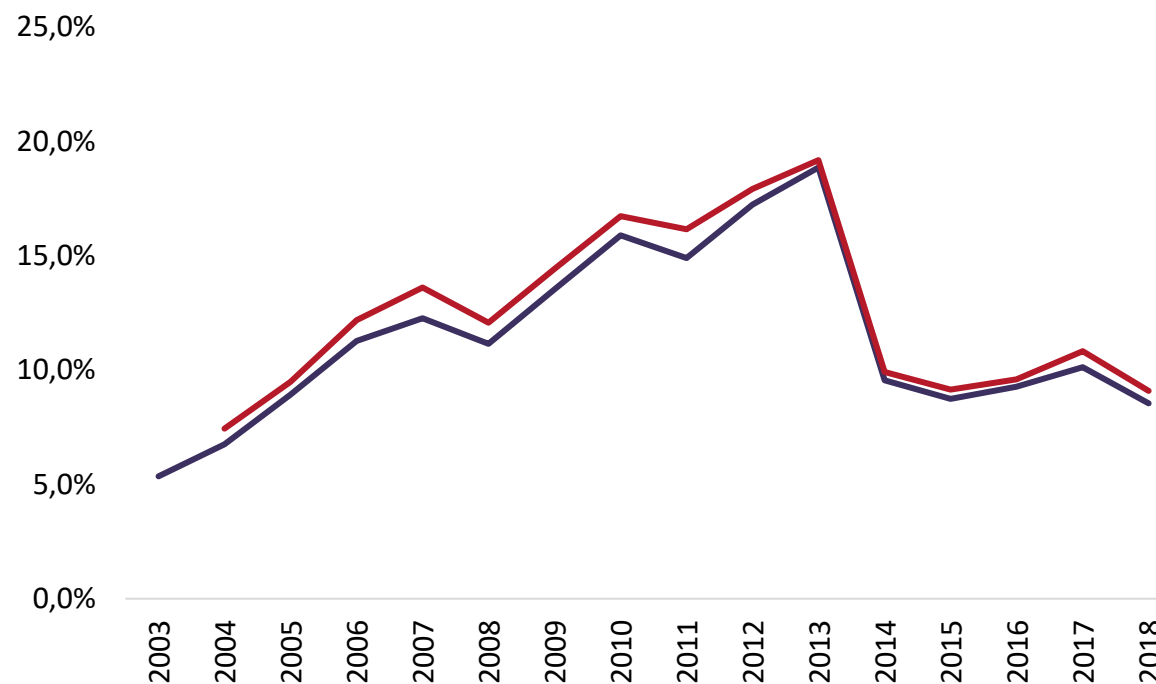
Suma rynkowych aktywów emerytalnych w aktywach gospodarstw domowych

Suma uprawnień emerytalno-rentowych, należności funduszy emerytalno-rentowych od podmiotów nimi zarządzających oraz uprawnień do świadczeń innych niż emerytalno-rentowe w aktywach finansowych gospodarstw domowych.

Uprawnienia emerytalno-rentowe, należności funduszy emerytalno-rentowych od podmiotów nimi zarządzających oraz uprawnienia do świadczeń innych niż emerytalno-rentowe (mln PLN)

Uprawnienia emerytalno-rentowe, należności funduszy emerytalno-rentowych od podmiotów nimi zarządzających oraz uprawnienia do świadczeń innych niż emerytalno-rentowe jako % PKB

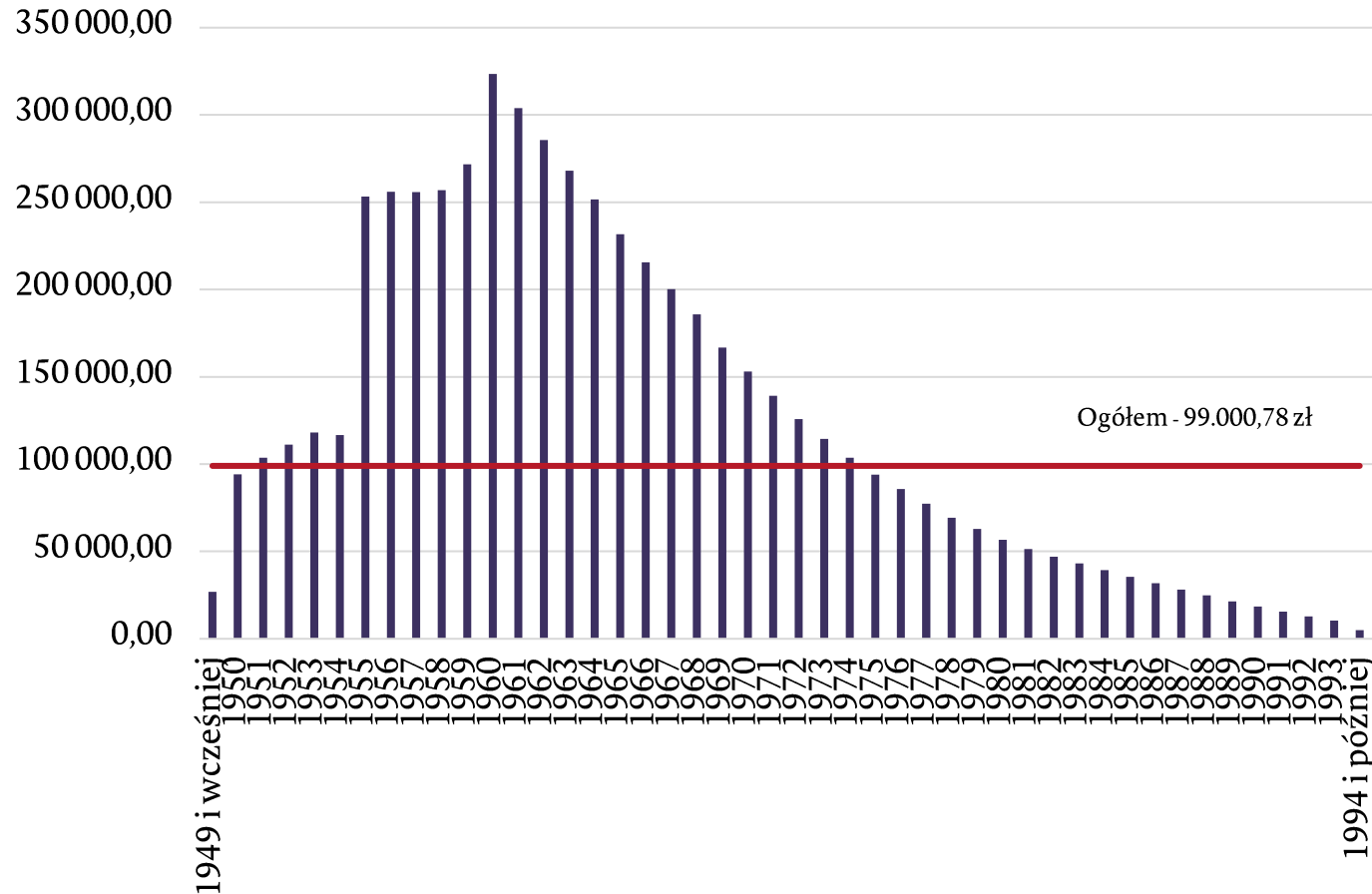

Oszczędności emerytalne, porównanie Polski na tle międzynarodowym, partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD

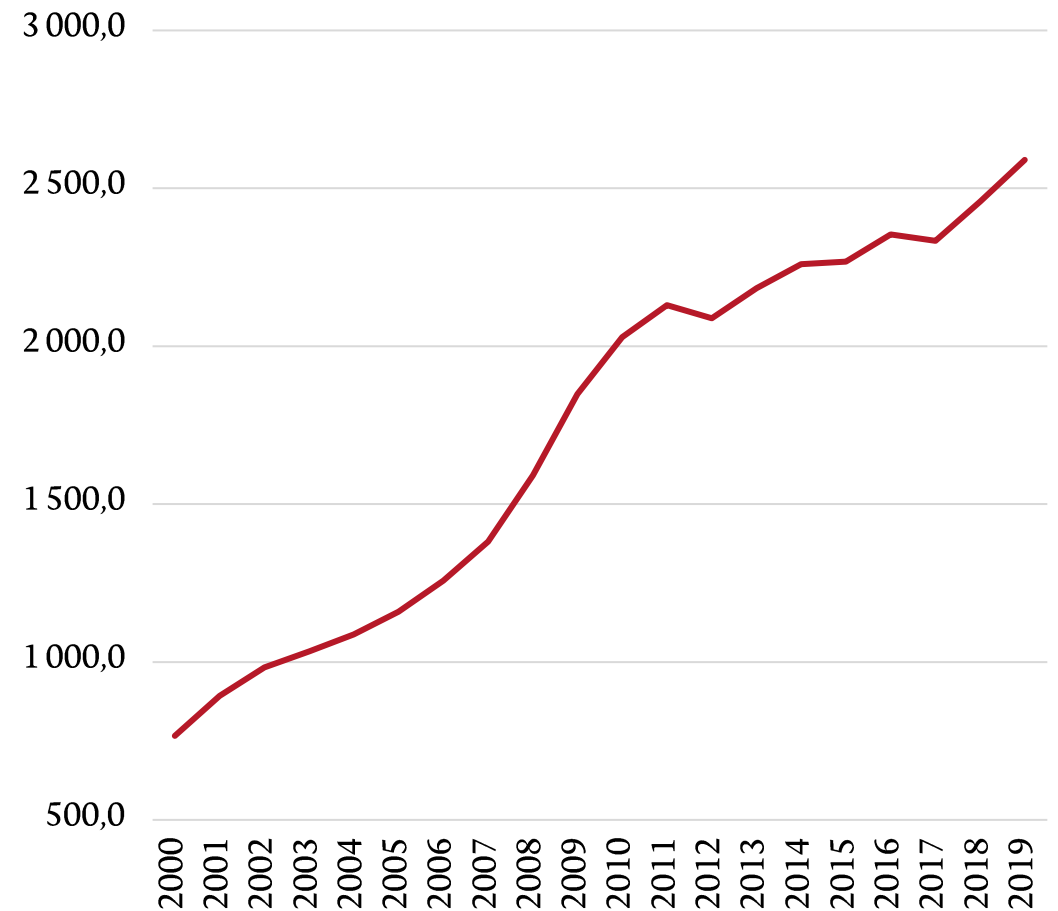

Stan kont emerytalnych (I filar) ogółem i średni stan kont za okres do końca III kwartału 2019 r. wg roku urodzenia

Średni stan kont emerytalnych (I filar) na koniec III kwartału 2019 r. wg roku urodzenia

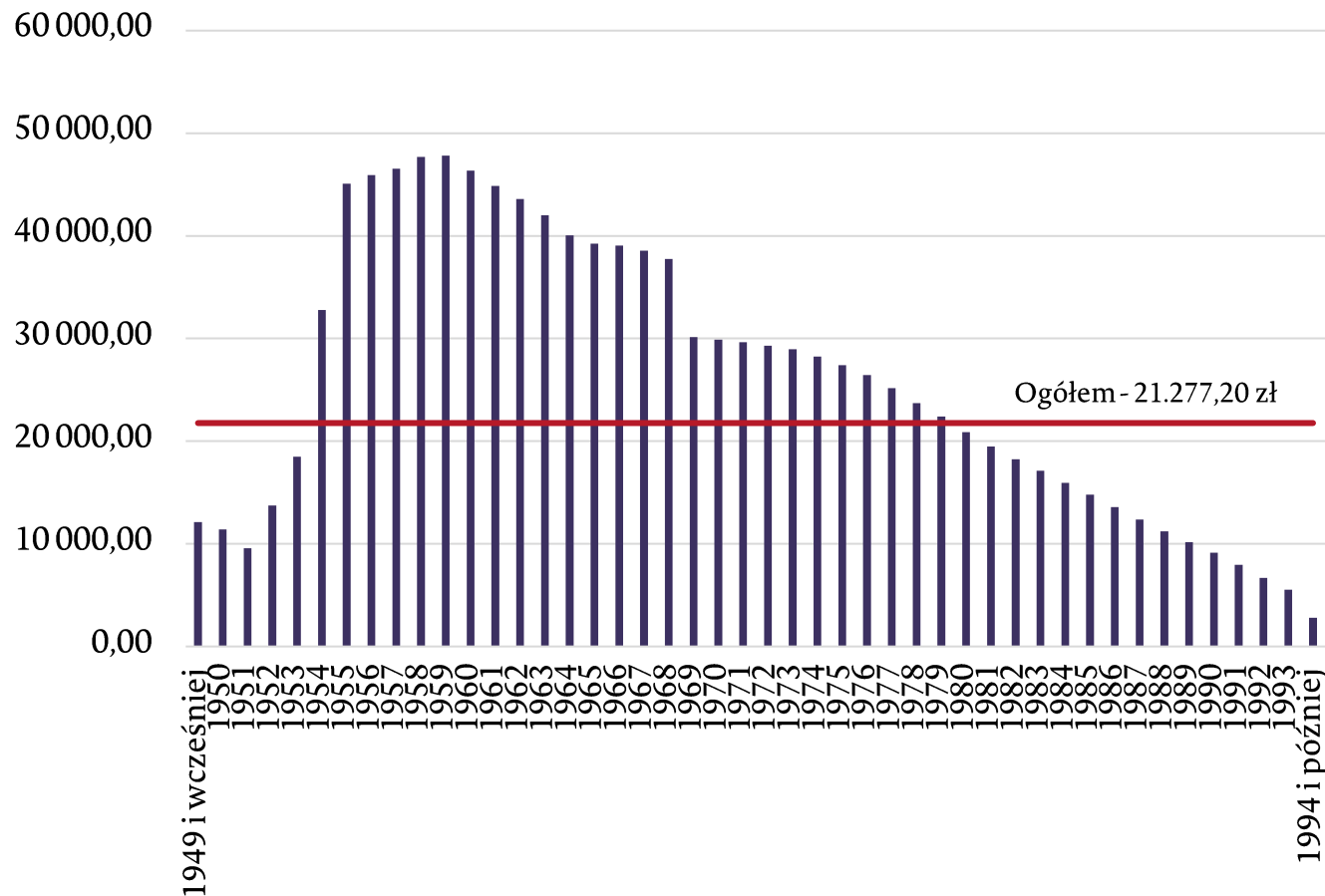

Stan kont emerytalnych ogółem (mld zł)

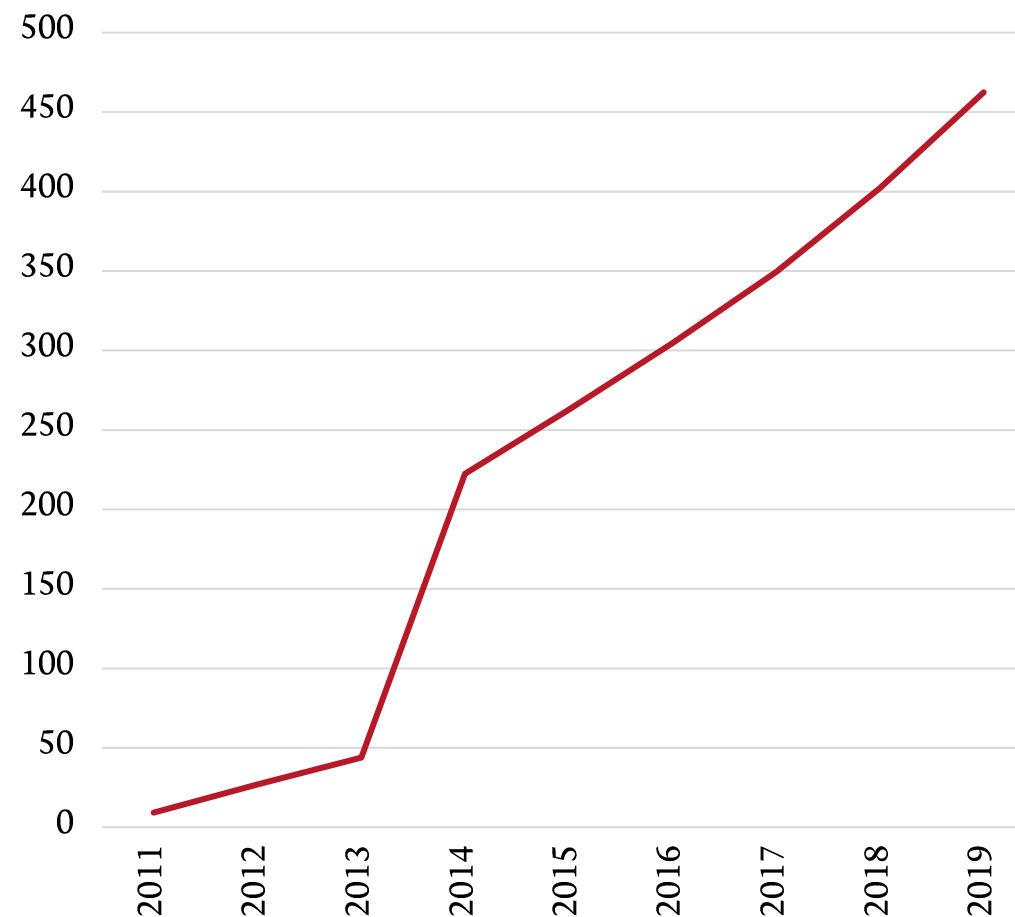

Stan subkont emerytalnych i średni stan subkont za okres do końca III kwartału 2019 r. wg roku urodzenia

Średni stan subkont emerytalnych na koniec III kwartału 2019 r. wg roku urodzenia

Stan subkont emerytalnych ogółem (mld zł)

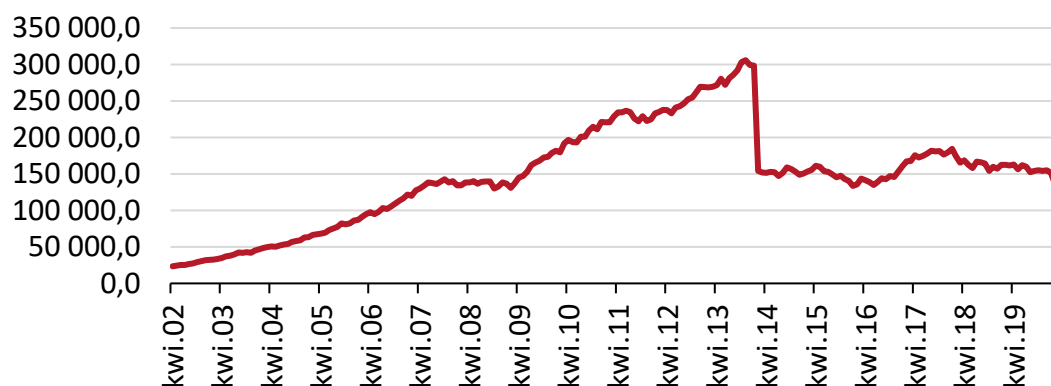

Otwarte fundusze emerytalne (OFE) – wartość aktywów, liczba uczestników, liczba rachunków

Otwarty fundusz emerytalny	Liczba członków, stan na koniec lutego 2020
Nationale-Nederlanden OFE	2 938 199
Aviva OFE Aviva Santander	2 487 989
OFE PZU "Złota Jesień"	2 366 924
AEGON OFE	1 771 955
MetLife OFE	1 513 241
AXA OFE	1 103 904
Allianz Polska OFE	1 030 059
Generali OFE	957 696
PKO BP Bankowy OFE	899 511
OFE Pocztylion	560 113
Razem	15 629 591

Otwarty fundusz emerytalny	Liczba rachunków ogółem	w tym: martwe rachunki	Udział martwych rachunków w łącznej liczbie rachunków członkowskich
Nationale-Nederlanden OFE	2 964 960	10 492	0,35%
Aviva OFE Aviva Santander	2 558 380	6 938	0,27%
OFE PZU "Złota Jesień"	2 395 755	20 553	0,86%
AEGON OFE	1 826 696	22 110	1,21%
MetLife OFE	1 522 471	12 560	0,82%
AXA OFE	1 112 772	2 161	0,19%
Allianz Polska OFE	1 081 395	8 184	0,76%
Generali OFE	1 015 154	7 836	0,77%
PKO BP Bankowy OFE	914 796	9 280	1,01%
OFE Pocztylion	560 958	9 873	1,76%
Razem	15 953 337	109 987	0,69%

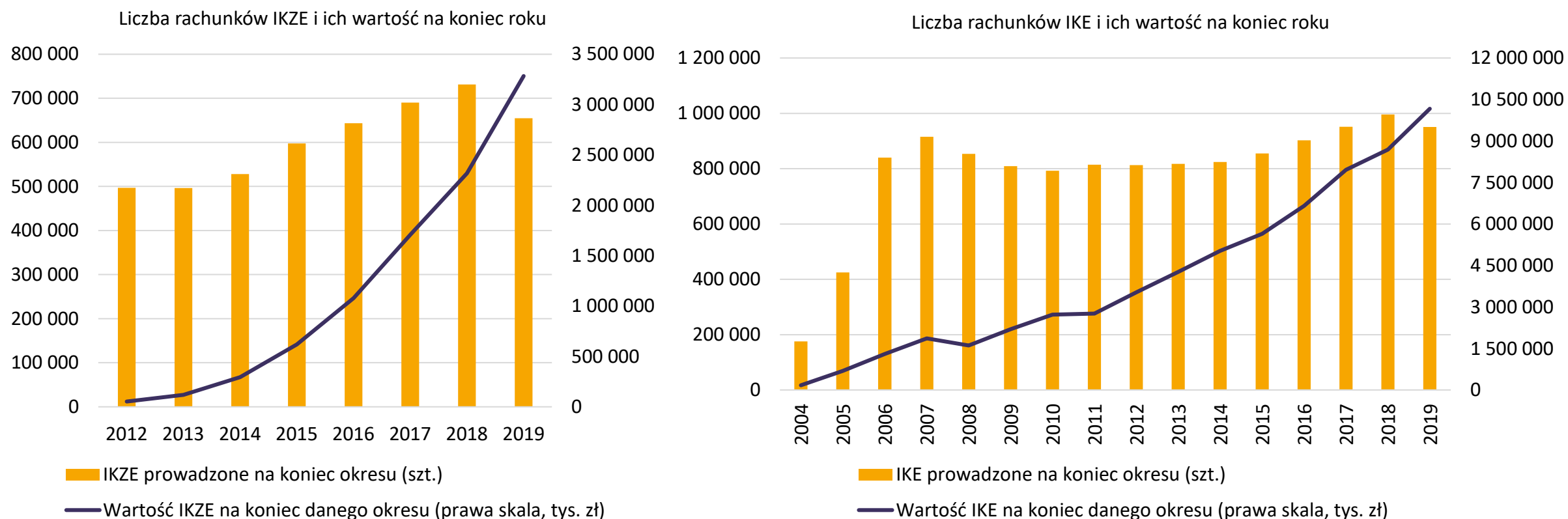
Wartość aktywów netto OFE (w mln zł)

IKE i IKZE – liczba rachunków, wartość na koniec rok

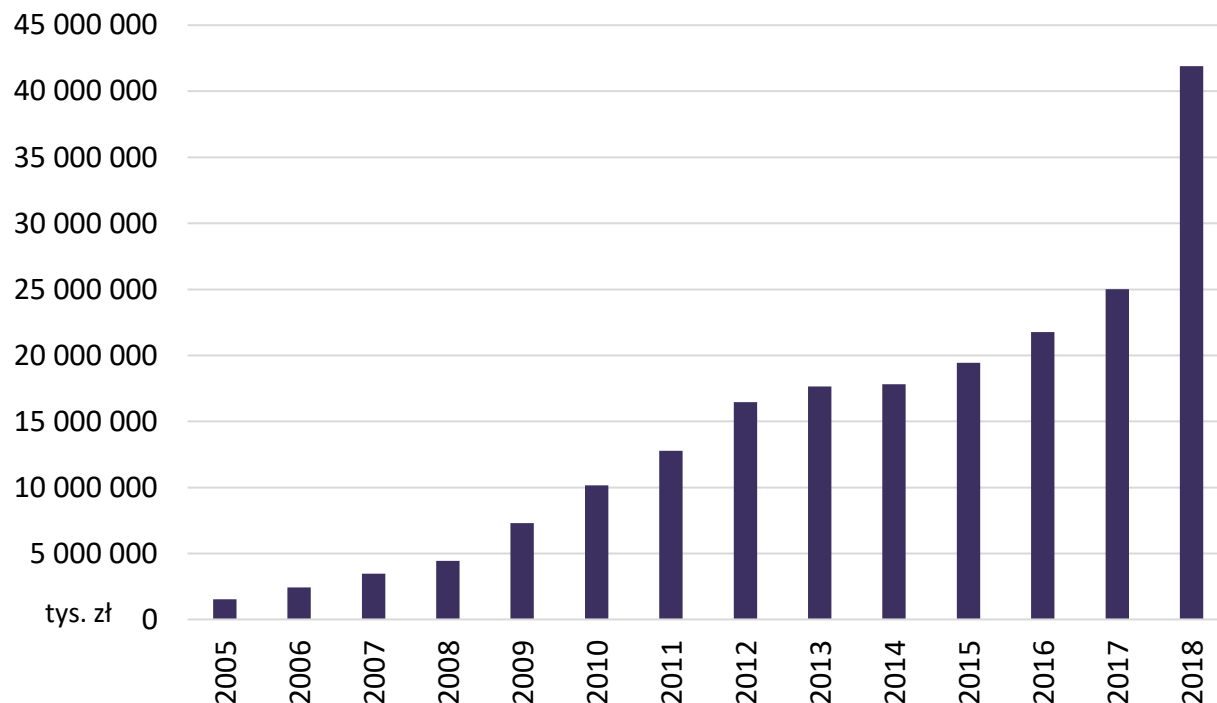
Na koniec 2019 r. liczba Indywidualnych Kont Emerytalnych wyniosła 950.767 sztuk i była o 4,5% niższa niż rok wcześniej. Wartość aktywów zgromadzonych w IKE ukształtowała się na poziomie 10.167.365 tys. zł, o 17,0% więcej niż w 2018 r. Średnia wpłata wysokość wpłaty w 2019 r. wyniosła 4,6 tys. zł.

W przypadku Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego wartość aktywów na koniec 2019 r. wyniosła 3.283.829 zł, co oznacza wzrost w ujęciu rocznym o 41,7%. Liczba IKZE zmalała o 10,5%, do 654.583 sztuk, a średnia wysokość wpłaty wyniosła 3,7 tys. zł.

Na koniec 2018 r. Fundusz Rezerwy Demograficznej miał zgromadzone aktywa w wysokości 41.901.056 tys. zł, tj. o 67,5% więcej niż rok wcześniej. Głównym składnikiem aktywów były bony, obligacje i inne papiery wartościowe Skarbu Państwa, których udział w całości aktywów wyniósł 63,7%. Drugim najważniejszym składnikiem aktywów były depozyty bankowe, które stanowiły 19,3% portfela FRD. Obligacje korporacyjne i akcje stanowiły odpowiednio 9,3% i 7,6% całości aktywów FRD.

Wartość aktywów Funduszu Rezerwy Demograficznej

Stopa zwrotu z całości zarządzanych przez FRD aktywów

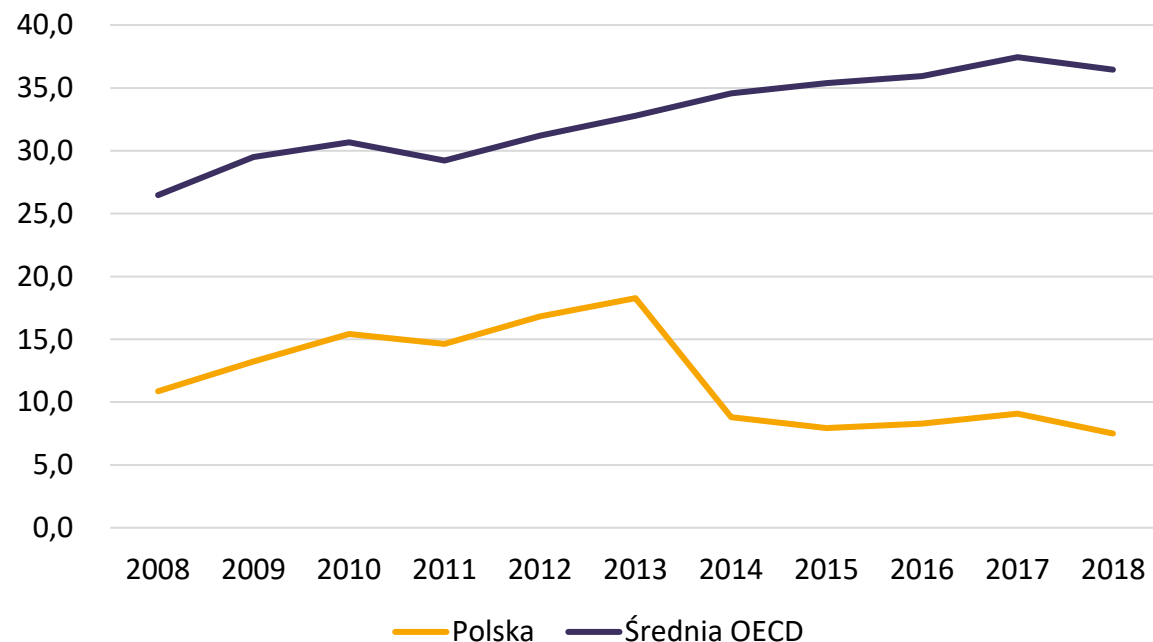
Fundusz Rezerwy Demograficznej (FRD), powołany został ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Głównym celem utworzenia Funduszu było zwiększenie bezpieczeństwa wypłacalności świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego. Fundusz Rezerwy Demograficznej pełni rolę funduszu rezerwowego dla funduszu emerytalnego wyodrębnionego w FUS.

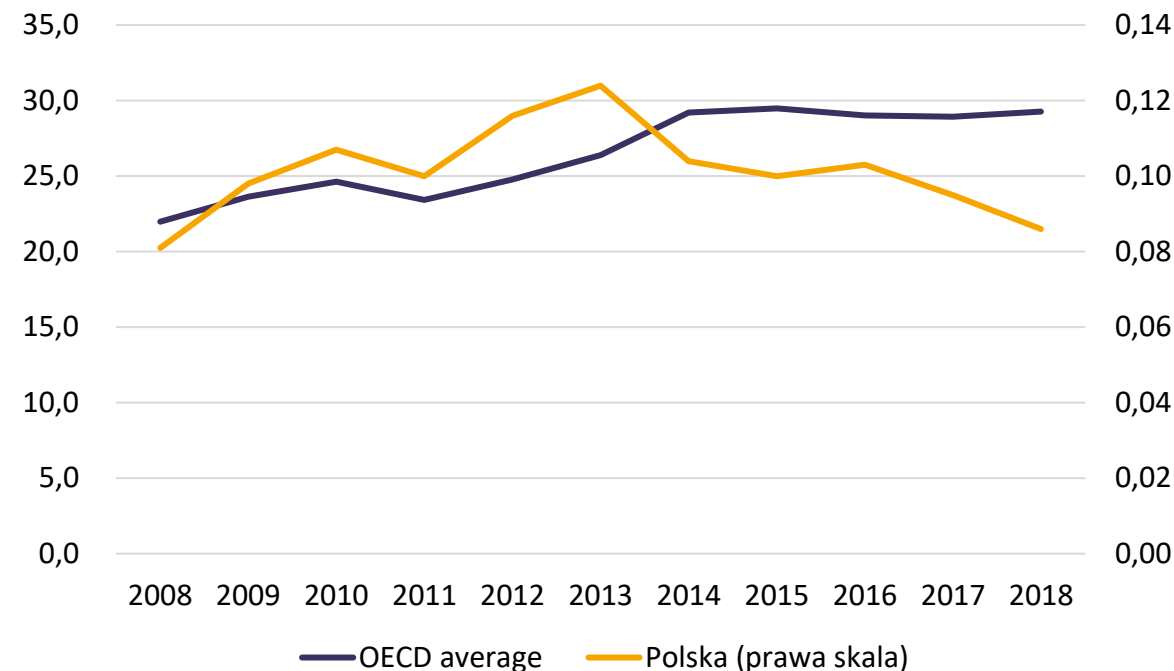
Aktywa w autonomicznych i pracowniczych funduszach emerytalnych

Aktywa w pracowniczych planach emerytalnych nigdy nie przekroczyły 1% PKB, a od co najmniej 2008 roku kształtują się w okolicach 0,10% PKB. To znacznie, znacznie mniej niż wynosi średnia krajów OECD, która na koniec 2018 r. ukształtowała się na poziomie 29,3%. W autonomicznych funduszach emerytalnych w Polsce, na koniec 2018 r., zgromadzono aktywa na poziomie 7,5%, czyli o 29 p. proc. mniej niż wynosi średnia OECD.

Aktywa w autonomicznych planach emerytalnych
(jako % PKB)

Aktywa w pracowniczych planach emerytalnych
(jako % PKB)

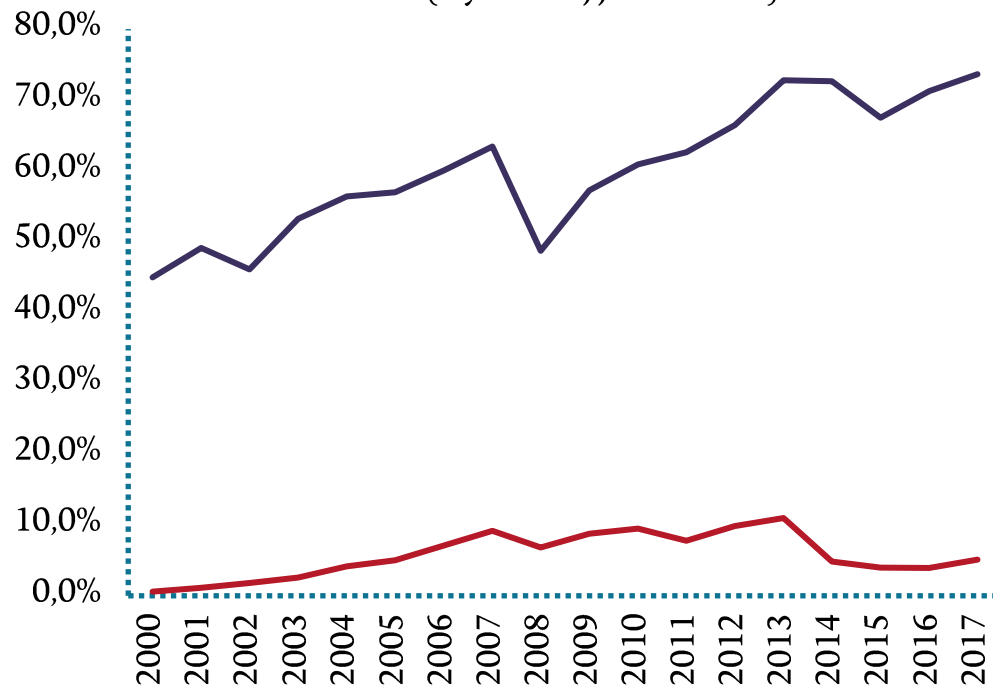
OECD klasyfikuje autonomiczne fundusze emerytalne jako fundusze prawnie oddzielone od zawodowego planu emerytalnego.

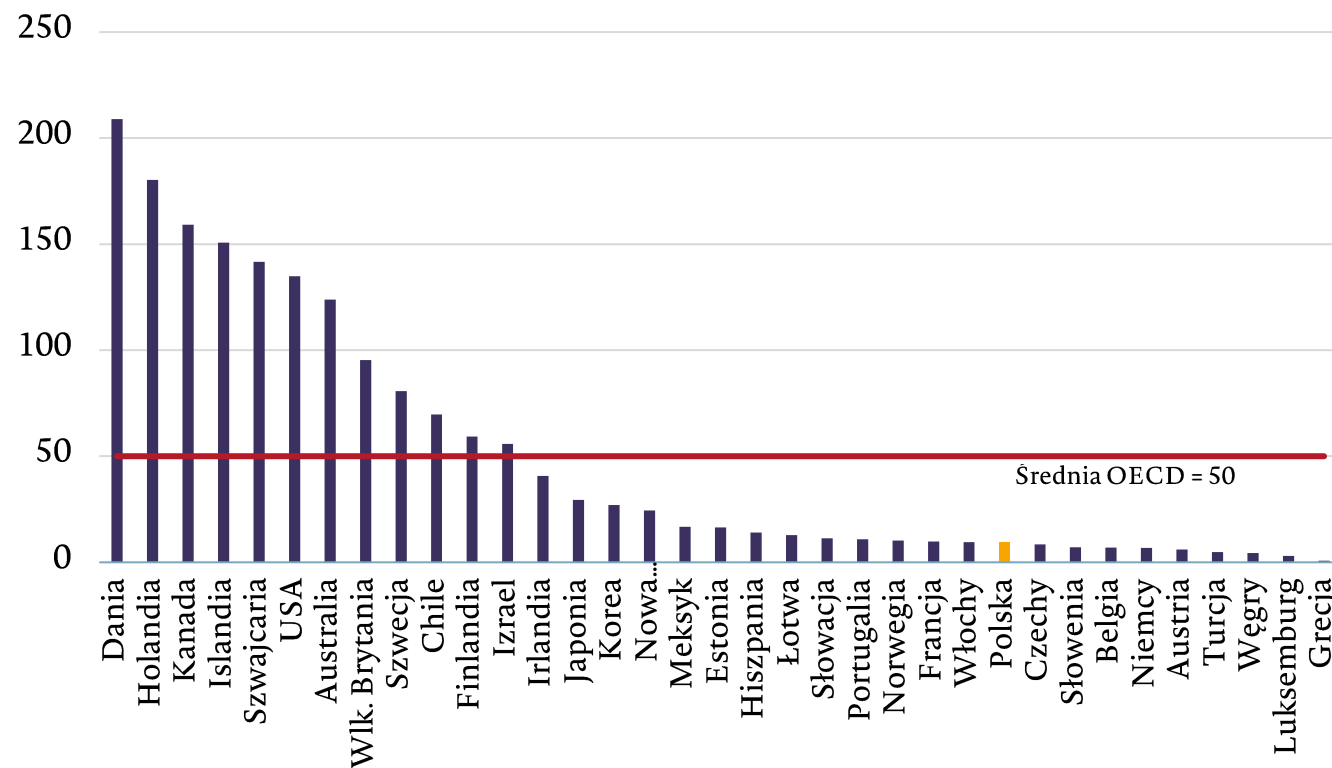
Prywatne aktywa emerytalne w Polsce jako % PKB na tle krajów OECD

Prywatne aktywa emerytalne, wyrażone jako % PKB, wyniosły w Polsce na koniec 2017 r. 9%, co było jednym z najniższych wyników w OECD. Najlepszy wynik odnotowano w Danii, gdzie prywatne aktywa emerytalne stanowiły około 209% tamtejszego PKB.

Prywatne aktywa emerytalne w Polsce jako % PKB na tle sumy prywatnych aktywów emerytalnych w krajach OECD (wyrażonej jako % PKB)

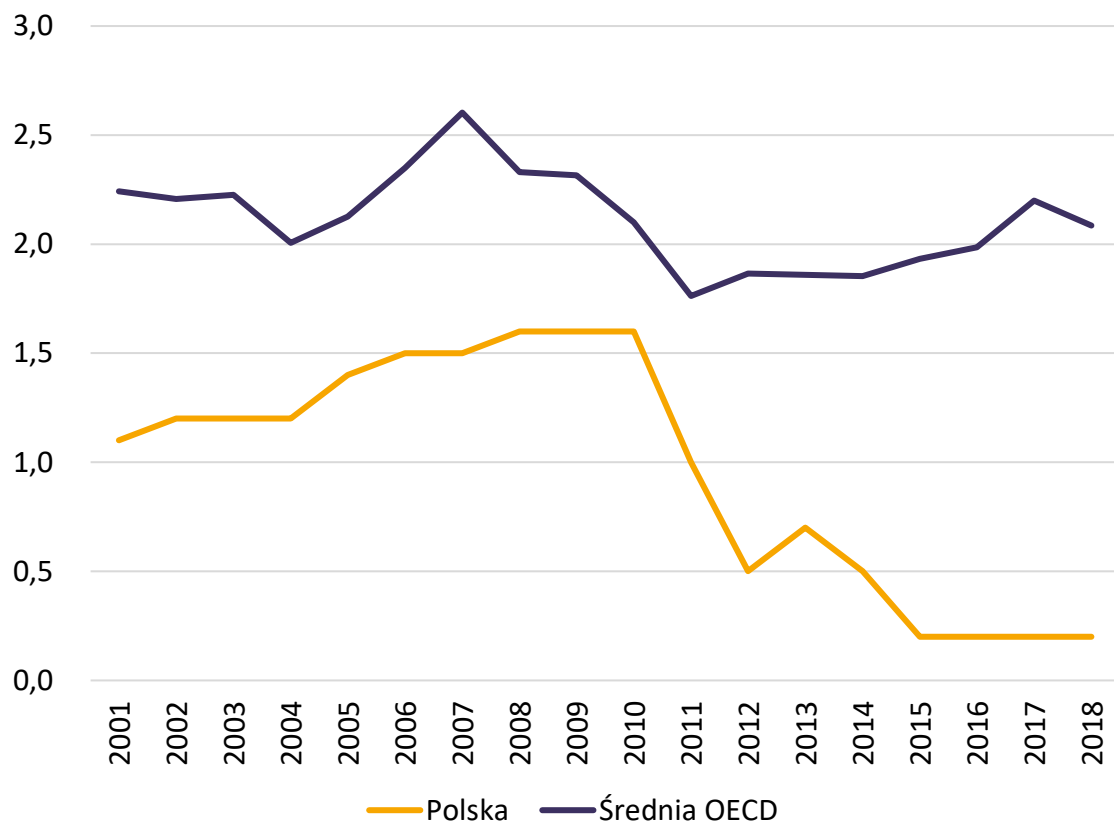
Prywatne aktywa emerytalne emerytalne jako % PKB OECD w 2017 r.

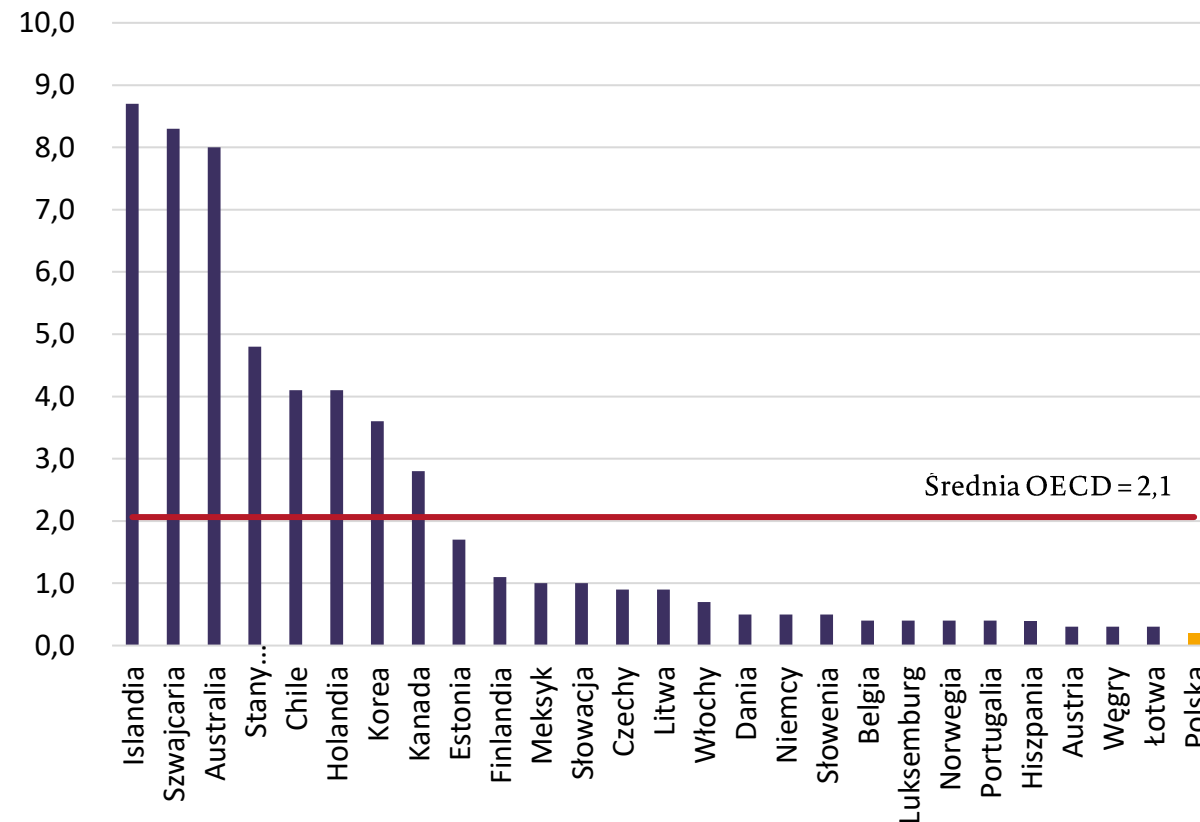

Składki emerytalne jako % PKB w Polsce na tle krajów OECD

Składki emerytalne jako % PKB w Polsce na tle średniej krajów OECD

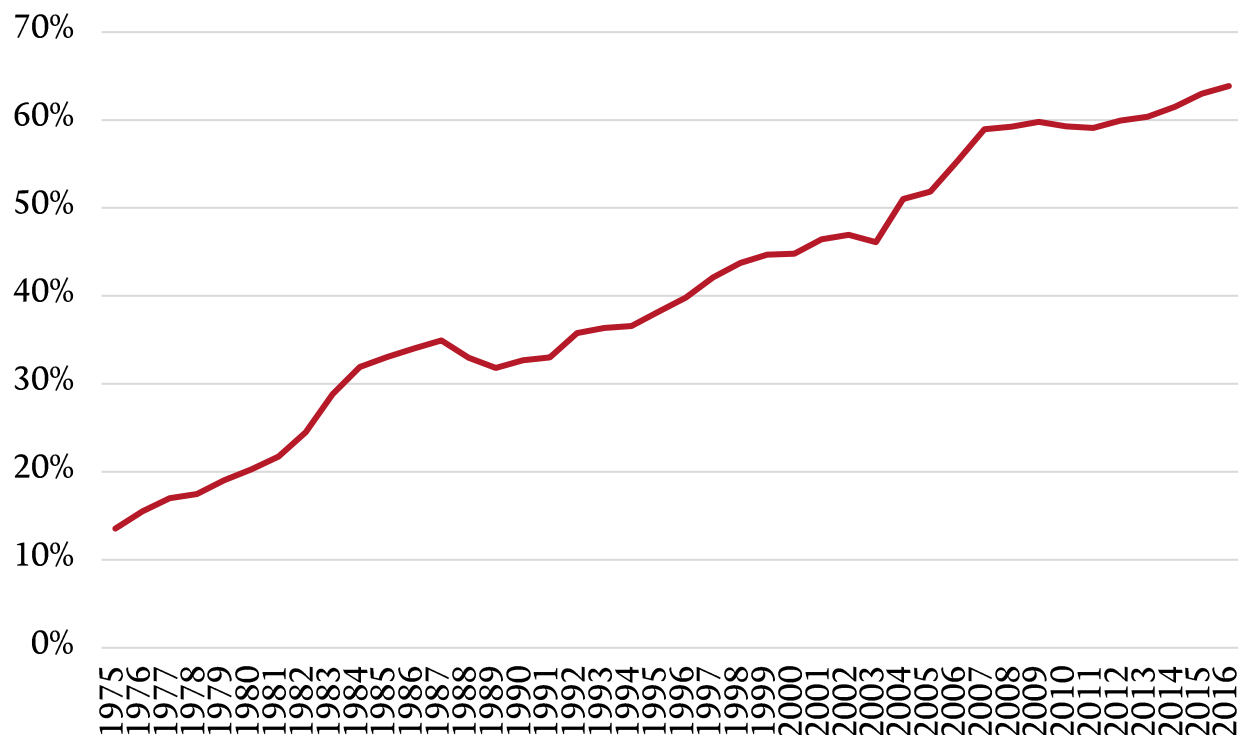

Składki emerytalne jako % PKB w krajach OECD w 2018 r.

Partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD - Stany Zjednoczone

USA: partycypacja w systemie defined contribution

W USA plany defined contribution zaczęły się pojawiać w latach 70-ych XX wieku. Początkowo były dostępne dla niewielkiej części pracowników.

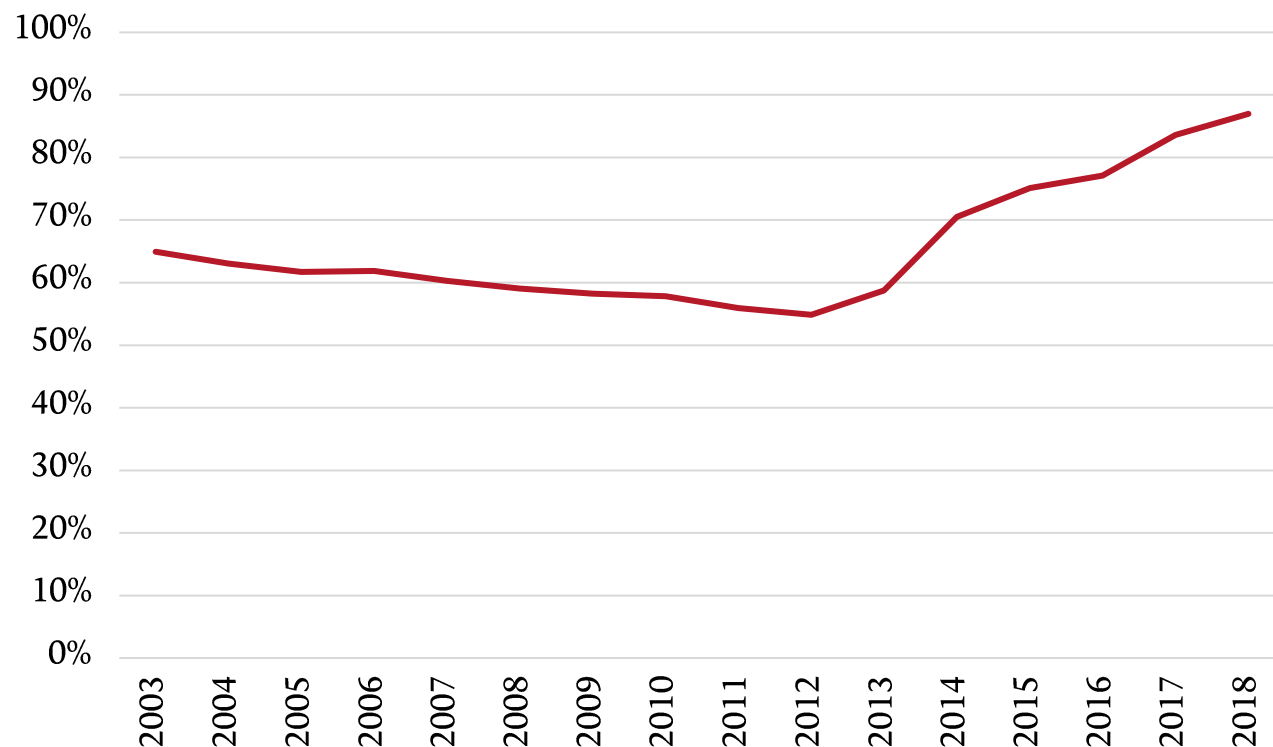
O dostępności tej formy oszczędzania na emeryturę w USA decyduje oferowanie planu przez pracodawcę.

Partycypacja liczona jest jako liczba uczestników następujących programów: 401(k) oraz 403(b) odpowiednik dla nonprofit institutions, 457(b) odpowiednik dla governmental employers oraz 401(a) plans do Total Nonfarm Payroll.

Partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD - Wielka Brytania

Wlk. Brytania: partycypacja w workplace pension schemes

Automatyczny zapis wprowadzono w 2012 i rozszerzono jego zakres do 2018, od największych firm do najmniejszych.

Spadek w partycypacji, w latach 2003-2012, miał źródło głównie w spadającej partycypacji w sektorze prywatnym, która najmocniej spadała wśród najmniej zarabiających.

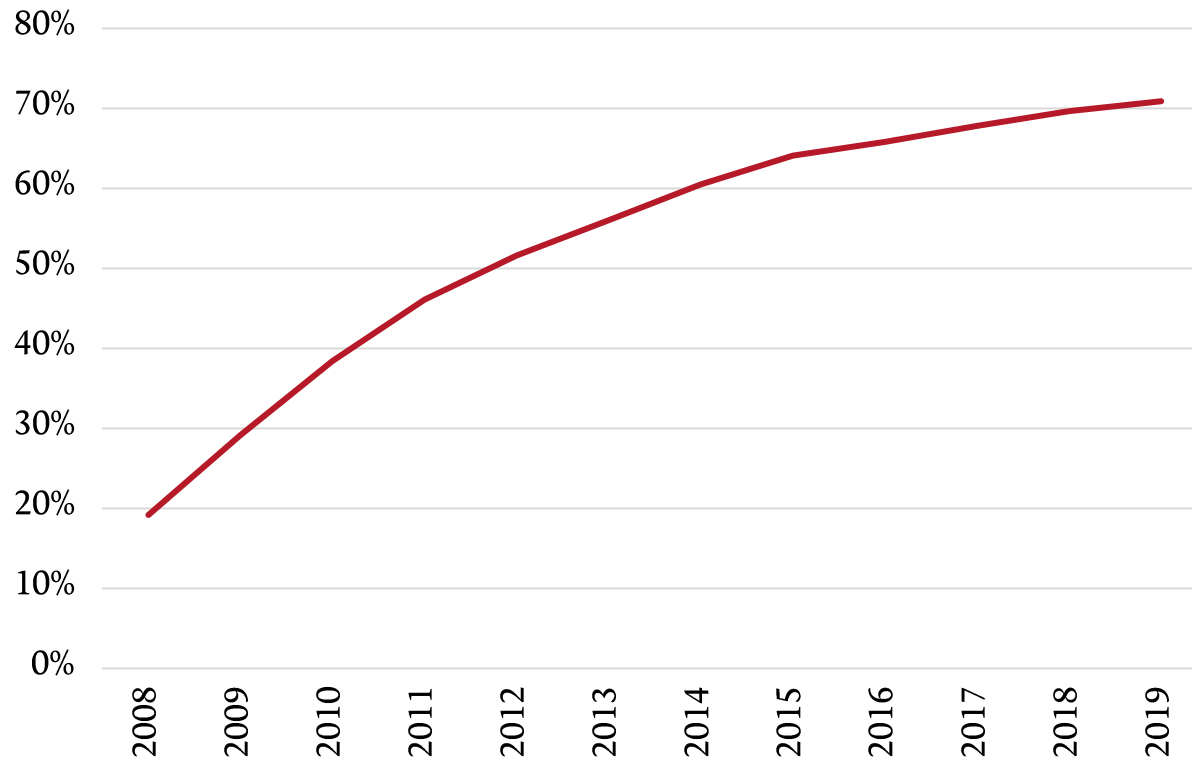
Work place pension schemes obejmuje: occupational pension schemes, group personal pensions (GPPs) and group stakeholder pensions (GSHPs)

Definicja eligible employees zmienia się regularnie, więc we wskaźniku partycypacji zmienia się zarówno licznik jak i mianownik. Definicja eligible employee zależy przede wszystkim od kryterium wiekowego i dochodowego

Partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD – Nowa Zelandia

Nowa Zelandia: partycypacja w Kivisaver

Kivisaver wprowadzono w połowie 2007.

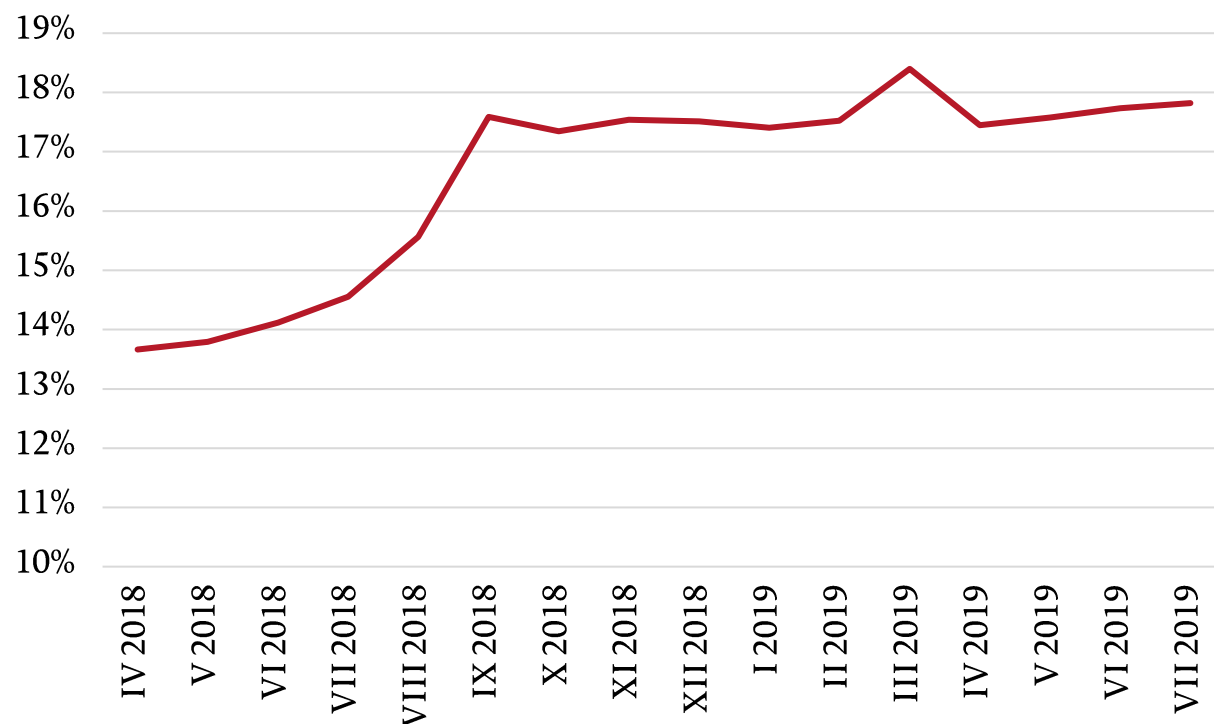
Partycypacja w Nowej Zelandii ujmuje wszystkie osoby poniżej 65 roku życia, w tym osoby małoletnie. W Kivisaver za zgodą rodziców mogą uczestniczyć osoby w wieku poniżej 18 lat. Z 1,2 mln osób poniżej 18 roku życia w 2019 uczestniczy ponad 300 tys.

Gdyby w mianowniku i liczniku uwzględnić tylko osoby w wieku 18-64 to partycypacja sięga obecnie blisko 100%.

Partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD - Turcja

Turcja: partycypacja w dobrowolnych ubezpieczeniach emerytalnych

W styczniu 2003 wprowadzono dobrowolne ubezpieczenia emerytalne. Od stycznia 2017 wprowadzono obowiązkowy auto-zapis dla zatrudnionych poniżej 45 roku życia, który stopniowo rozszerzano od największych firm do najmniejszych (styczeń 2019).

Ze względu na wysoką liczbę rezygnujących z udziału w oszczędzaniu obejmowanie auto-zapisem kolejnych kategorii pracodawców nie skutkuje wzrostem partycypacji.

Partycypacja liczona jest jako liczba uczestników dobrowolnych planów emerytalnych do liczby zatrudnionych w gospodarce.

Analiza oszczędności gospodarstw domowych

Spis treści

Aktywa finansowe
gospodarstw domowych

Zagregowane składniki
aktywów gosp. domowych

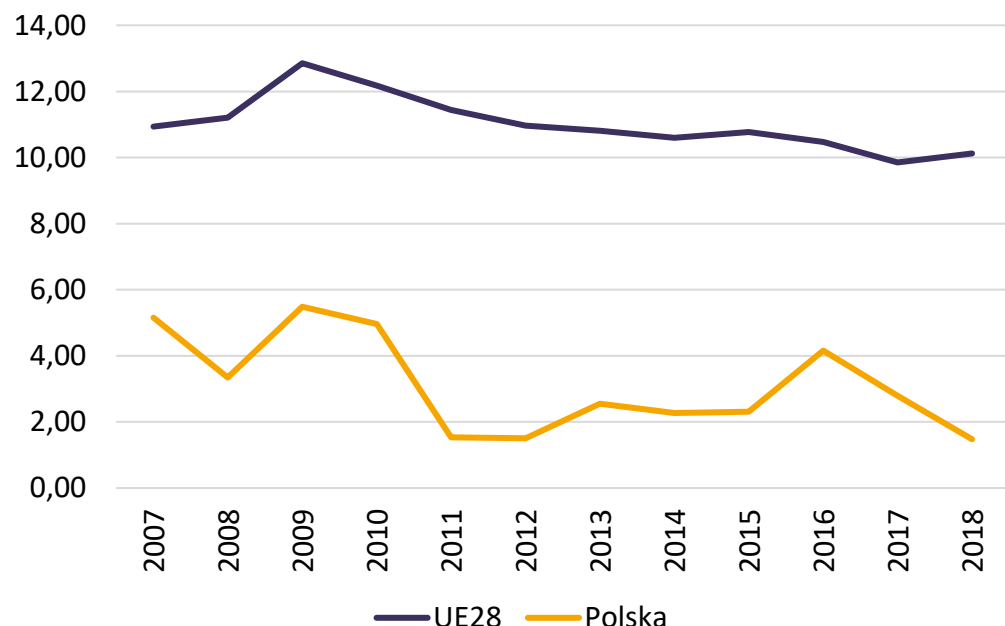
Oszczędności emerytalne

Analiza oszczędności

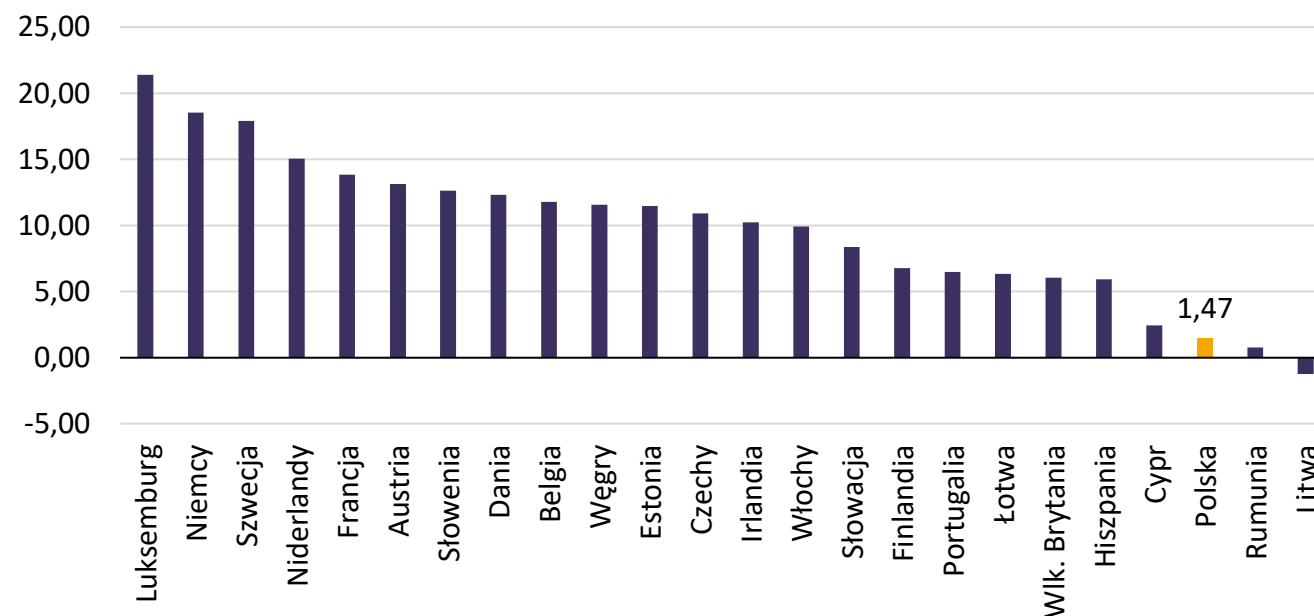
Stopa oszczędności gospodarstw domowych – Polska na tle Unii Europejskiej

Stopa oszczędności gospodarstw domowych w Polsce wyniosła na koniec 2018 r. 1,47% i był to nasz najniższy wynik od co najmniej 2007 roku. W porównaniu do pozostałych krajów Unii Europejskiej jesteśmy trzecim najmniej oszczędzającym narodem, wyprzedzamy jedynie Litwę i Rumunię. Z najbardziej aktualnych danych Eurostatu wynika, że najbardziej oszczędniymi są mieszkańcy Luksemburga, gdzie stopa oszczędności brutto wyniosła 21,4%. Luksemburczykom ustępują Niemcy, którzy oszczędzają 18,5% osiąganego w ciągu roku dochodu, oraz Szwedzi którzy zaoszczędzili 17,9%.

Stopa oszczędności gospodarstw domowych w Polsce na tle średniej UE

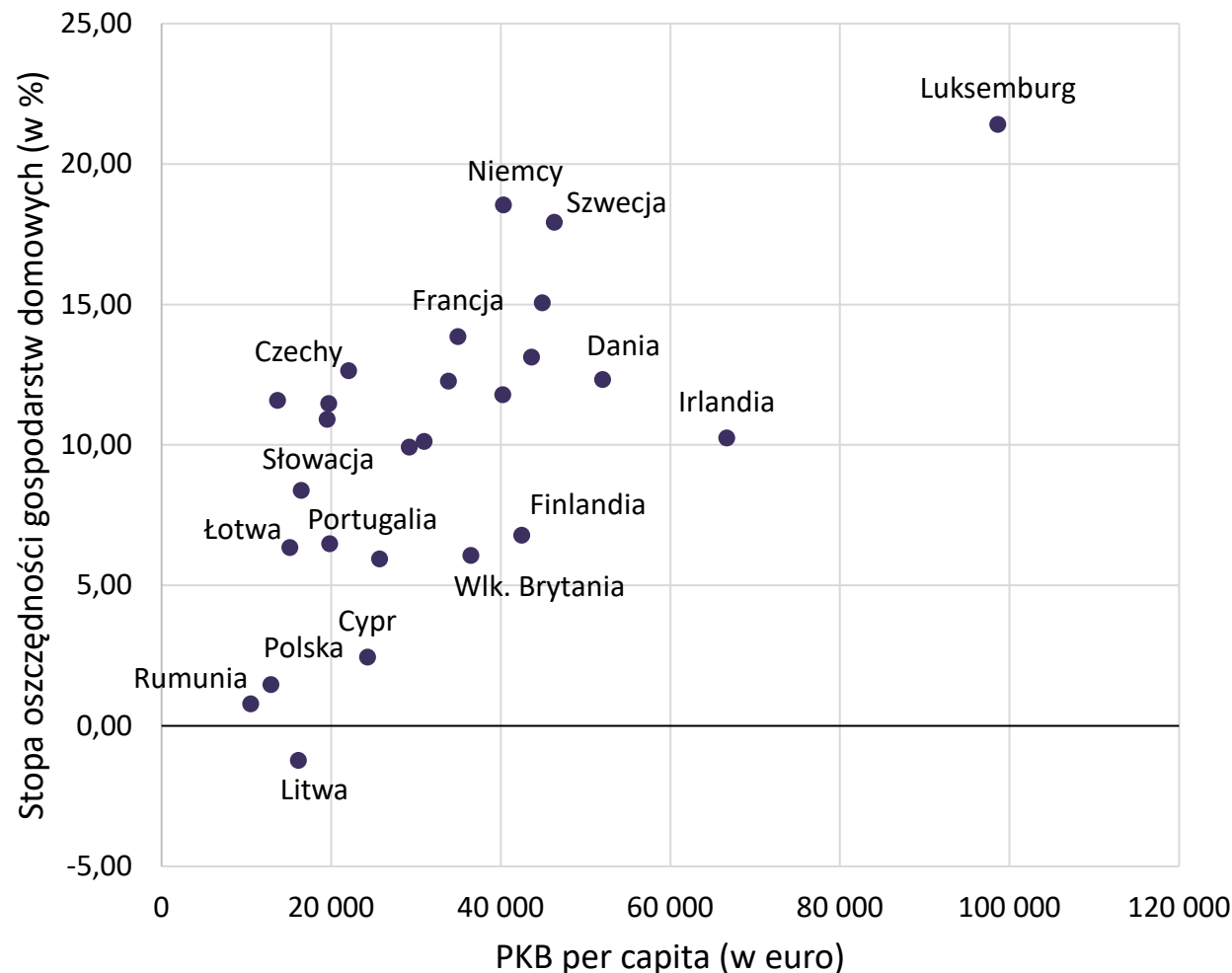
Stopa oszczędności gospodarstw domowych w krajach UE na koniec 2018 r.

Stopa oszczędności gospodarstw domowych (oraz przedsiębiorstw niefinansowych działających na ich rzecz) przedstawia jaki procent dochodu do dyspozycji brutto pozostaje po zaspokojeniu potrzeb konsumpcyjnych. Brak oszczędzonego kapitału może być przyczyną wzrostu zadłużenia, a w dalszej perspektywie stać się barierą wzrostu gospodarczego.

Stopa oszczędności gospodarstw domowych a PKB per capita w 2018 r.

Występuje silna korelacja pomiędzy PKB per capita danego kraju a osiąganą przez ten kraj stopą oszczędności gospodarstw domowych. Im niższa wartość PKB na głowę obywatela, tym ciężiej o możliwość odkładania pieniędzy na później.

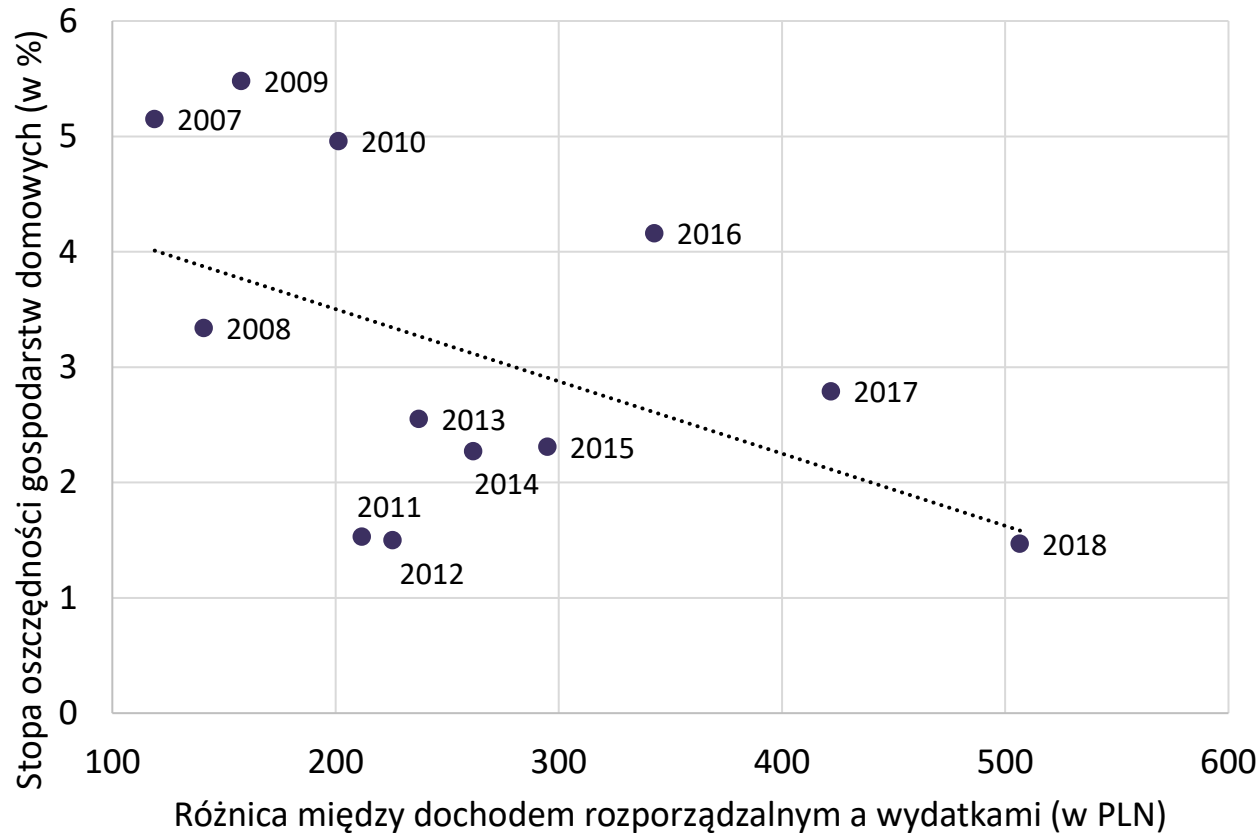
Trzy kraje o najniższej stopie oszczędności – Litwa, Rumunia i Polska – to także kraje o jednych z najniższych wartościach PKB per capita wśród krajów UE.

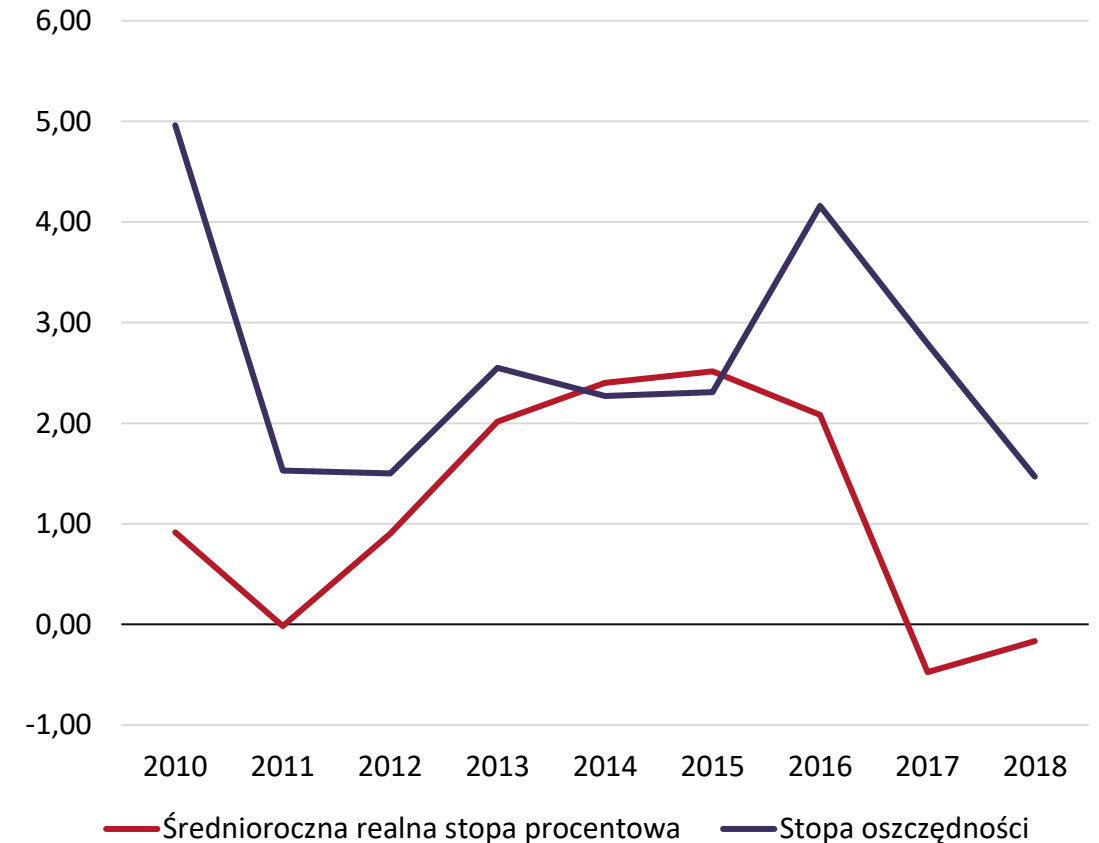

Stopa oszczędności gospodarstw domowych w Polsce na tle dochodu rozporządzalnego i realnych stóp procentowych

Stopa oszczędności gospodarstw domowych a różnica między dochodem rozporządzalnym a wydatkami

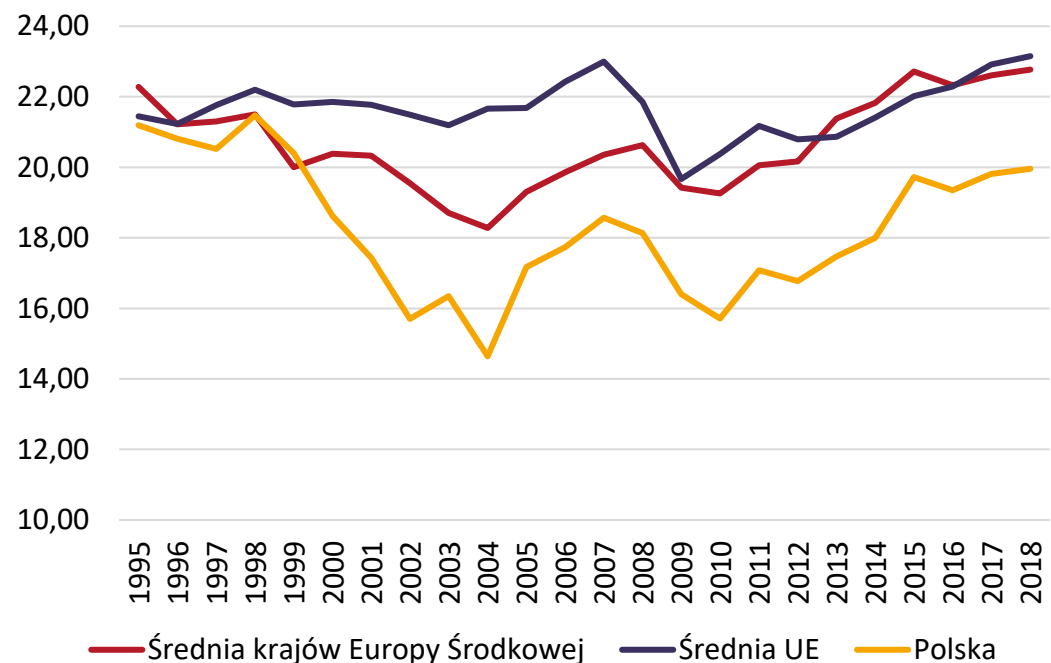
Stopa oszczędności gospodarstw domowych na tle średniorocznej realnej stopy procentowej

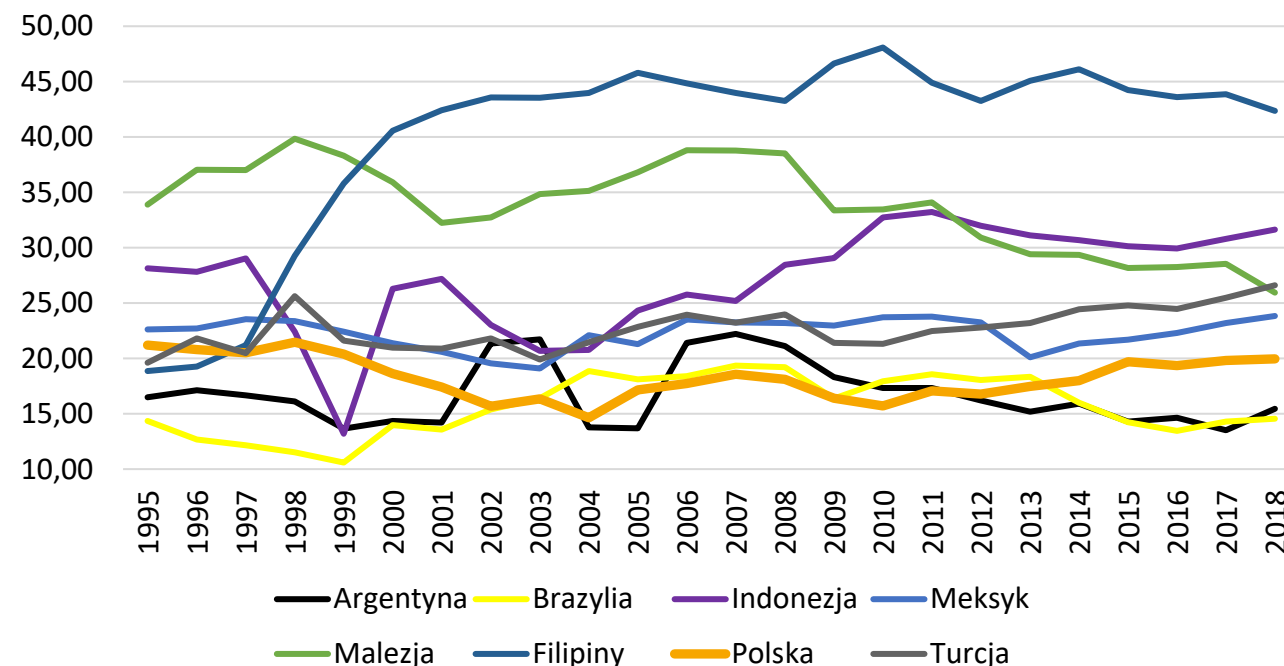
Oszczędności krajowe brutto (jako % PKB)

Na koniec 2018 r. oszczędności krajowe brutto, wyrażone jako % PKB, wyniosły w Polsce około 20%. Wynik ten był niższy niż w przypadku średniej krajów Unii Europejskiej, o 3,1 p. proc, ale także od średniej państw Europy Środkowej, o 2,8 p. proc. Nieco lepiej nasz wynik prezentował się na tle wybranych krajów rozwijających się, spoza naszego regionu – oszczędności zgromadzone w Polsce były wyższe niż w Brazylii i Argentynie.

Polska na tle UE i krajów EŚ

Polska na tle wybranych krajów rozwijających się

Oszczędności brutto są wyliczane jako dochód narodowy brutto pomniejszony o spożycie i transfery.

Rola PFR TFI w Pracowniczych Planach Kapitałowych

PFR TFI S.A. pracuje na rzecz osób prywatnych, jakimi są uczestnicy PPK, jak również przedsiębiorców, samorządów, firm strategicznych i rozwijających się. Jako wyznaczona instytucja finansowa jesteśmy skoncentrowani na PPK, to nasz główny obszar działalności.

PFR TFI jest częścią Grupy PFR, 100% akcji Towarzystwa należy do Polskiego Funduszu Rozwoju. Zarządzamy aktywami o wartości ponad 8,3 mld PLN i 16 funduszami inwestycyjnymi, od wyspecjalizowanych funduszy zamkniętych, inwestujących w gospodarkę i rozwój polskich przedsiębiorstw, przez fundusze ukierunkowane na ekspansję zagraniczną, do specjalistycznych, jakimi są fundusze zdefiniowanej daty.

PFR TFI jest instytucją wyznaczoną w ramach Pracowniczych Planów Kapitałowych, czyli gwarantuje pracodawcom i pracownikom dostęp do oferty PPK. Działa tak samo jak inne instytucje, które mogą zarządzać PPK. Tym, co wyróżnia Spółkę jest obowiązek podpisania umowy z każdym pracodawcą, który wyrazi taką wolę, niezależnie od wielkości firmy.

W PFR TFI zatrudniamy ekspertów z doświadczeniem w zarządzaniu długoterminowymi inwestycjami, w tym funduszami emerytalnymi. Stworzyliśmy profesjonalny zespół dedykowany obsłudze PPK. W oparciu o najlepsze międzynarodowe praktyki, wdrożyliśmy rozszerzone procesy zarządzania aktywami, zarządzania ryzykiem oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Zastosowane przez nas rozwiązania wykorzystują wiedzę i możliwości całej grupy PFR, a w szczególności PFR S.A. oraz PFR Portal PPK jako instytucji odgrywających kluczową rolę w systemie PPK.

PFR Portal PPK sp. z o.o. stanowi część Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju, w ramach której opowiada za prowadzenie działalności określonej w ustawie o Pracowniczych Planach Kapitałowych. Spółka jest ustawowym operatorem portalu informacyjnego mojePPK.pl oraz centrum wiedzy i kompetencji w programie społecznym Pracownicze Plany Kapitałowe.

Misją spółki jest gromadzenie oraz udzielanie informacji o funkcjonowaniu PPK, tak aby nowo wprowadzany system oszczędzania PPK został zaimplementowany jak najbardziej efektywnie.

Do podstawowych działań PFR Portal PPK należy zaliczyć m.in.: organizację szkoleń i konferencji dla pracowników i pracodawców, organizację konsultacji indywidualnych dla największych podmiotów zatrudniających w Polsce czy opracowywanie interpretacji prawnych odnoszących się do PPK.

Niniejszy materiał został opracowany wyłącznie w celu informacyjnym. Biuro Analiz dołożyło wszelkich starań, aby przedmiotowy raport oparty był na wiarygodnych i sprawdzonych źródłach. PFR S.A. nie ponosi odpowiedzialności za skutki decyzji podjętych na podstawie informacji zawartych w przedstawionym materiale. Materiał może być wykorzystywany do opracowań własnych w całości lub części wyłącznie pod warunkiem powołania się na źródło.

Polski Fundusz Rozwoju S.A. wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000466256; NIP 7010374912; REGON: 1466154578; kapitał zakładowy 2 453 326 553 PLN (opłacony w całości).